

HANINGE KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2020

Foto: Gabby Baldracco

Haninge
kommun

Innehållsförteckning

1 ORDFÖRANDEN HAR ORDET	4
2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	6
2.1 Fullmäktiges mål	7
2.1.2 Uppföljning av fullmäktiges mål	8–17
2.2 Redovisning av fullmäktiges uppdrag	18–23
2.3 Nämndernas verksamhetsberättelser	24–43
2.4 Översikt över verksamhetens utveckling	44–45
2.5 Den kommunala koncernen	46–49
2.6 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	50–52
2.7 Händelser av väsentlig betydelse	53
2.8 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	54
2.8.1 Styrmodellen	55
2.8.2 Intern kontroll	56
2.9 God ekonomisk hushållning av den kommunala verksamheten	57
2.9.1 Finansiell analys	58–68
2.9.1.1 Driftsredovisning	59
2.9.1.2 Investeringsredovisning	60
2.10 Balanskravsresultat	69
2.11 Väsentliga personalförhållanden	70–73
2.12 Förväntad utveckling	74
3 BOKSLUT	75
3.1 Resultaträkning	75
3.2 Balansräkning	76–77
3.3 Kassaflödesanalys	77
3.4 Noter	78–89
3.5 Resultat och balansräkning VA	90–91
3.6 Noter VA	92–95
3.7 Redovisningsprinciper	96–99
4 REVISIONSBERÄTTELSE	100–101
5 HÅLLBAR UTVECKLING OCH KVALITET	102
6 ORDLISTA	108-109
6.1 Förkortningar	110

Ordföranden har ordet

När Haninge kommun bildades 1971 hade kommunen 46 098 invånare. Idag 50 år senare har kommunen 93 690 invånare. Detta ställer krav på att samhällsbygget planeras med långsiktighet där trivsamma miljöer mellan husen skapas, där vi värnar om Haninges fantastiska natur och kulturområden. Vi tar sikte på att skapa ett socialt hållbart och inkluderande samhälle där möjlighet till möten människor emellan tas i beaktan. Vår ambition är att tillsammans skapa ett Haninge som håller ihop och våra invånare skall kunna känna trygghet och gemenskap oavsett livssituation.

Coronapandemin har satt sin prägel på det mesta under året som gått. Det har krävt ett stort arbete med att säkra bemaningen i kommunens olika verksamheter. Samtliga kommunala vård- och omsorgsboenden har fått besöksstopp och kommunens gymnasieskolor har övergått till distansutbildning medan våra grundskolor har fått flexibel distansutbildning. Många kultur- och fritidsverksamheter har blivit inställda.

I slutet av 2020 såg vi tyvärr att arbetslösheten ökade bland alla åldersgrupper och pandemin är en starkt bidragande orsak. Näringslivet i Haninge har drabbats svårt och därför har kommunledningen fattat ett antal beslut om olika former av näringslivsfrämjande åtgärder i enlighet med kommunens näringslivsstrategi. En uppskattad åtgärd under året har varit de värdebevis som delades ut till samtliga medarbetare i kommunen och som kunde användas hos lokala företag i Haninge.

Även budgetprocessen påverkades av pandemin vilket föranledde att mål och budget för 2021-2022 antogs av kommunfullmäktige på hösten istället för på våren. För att begränsa smittspridningen har vi begränsat antalet deltagare på kommunfullmäktige och nämndernas sammanträden. Det demokratiska beslutsfattandet i kommunen har kunnat fortsätta som vanligt under tiden som digitala möjligheter arbetats fram.

Jag vill lyfta några särskilda händelser som inträffat under år 2020:

- I oktober fick Haninge besök av Anna Ekström, utbildningsminister och Åsa Lindhagen, jämställdhetsminister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation. På Kvarnbäcksskolan pratade vi om höjda elevresultat och ökad likvärdighet. Därefter besökte statsråden familjecentralen i Handen.
- Haninges skolor har skördat stora framgångar. Grundskolan i Haninge nådde sitt bästa resultat under 2000-talet. Under hösten lyfte Skolinspektionen och SVT fram Haninge kommun som ett positivt exempel på hur en kommun kan

arbeta strategiskt för att hjälpa skolor att hitta behöriga lärare och fördela resurser till utsatta områden.

- 2020 ökade Haninges befolkning med 1 595 invånare (1,7 procent). Detta innebär att Haninge har haft den fjärde högsta procentuella befolkningsökningen i Stockholms län.

Haninge kommun redovisar ett resultat på 235 miljoner kronor för år 2020, ett resultat som motsvarar 4,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att vi som kommun för en ansvarsfull politik med en god ekonomisk hushållning.

Haninge växer och utvecklas, och med det följer stora investeringsbehov vilket kräver en god ekonomisk hushållning. Kommunens ekonomiska överskott är en förutsättning för att hantera stora och nödvändiga investeringar på ett ansvarsfullt sätt. När Haninge växer och utvecklas är det vårt ansvar att ta vara på de möjligheter detta medför men också se till att alla kan följa med på resan och får chans att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Med satsningar på nya arbetstillfällen, utbildning, bostadsbyggande och en jämlik välfärd bygger vi ett Haninge som håller ihop.

När jag ser tillbaka på det år som gått så vill jag lyfta fram alla de fantastiska medarbetare vi har i vår kommun och särskilt de som arbetar inom vård och omsorg. Ett engagemang har i år varit viktigare än någonsin då ni säkerställt att de människor ni möter får ett medmänskligt möte, ett möte som utöver den fysiska omvårdnaden även omhändertar det själsliga behovet i omsorgen. Jag känner också en stor tacksamhet för den handlingskraft och snabbföthet som medarbetare på alla våra förvaltningar har visat under det gångna året. Allt från att ställa om till distansundervisning i skolan, att de som kunnat har arbetat på distans, vårt underbara luciatåg – listan kan göras lång. Gemensamt har vi visat Haninge från sin bästa sida, nämligen att tillsammans är vi starkare.

Det finns ett fantastiskt driv och engagemang i hela vår snabbt växande kommun. Haninge sprudlar av individer, företag och föreningar som på olika sätt vill utveckla vårt gemensamma lokalsamhälle och som lägger kraft och energi på att också hjälpa andra under denna prövningens tid som ju pandemin försatt hela vårt samhälle i. Jag har sagt det förut och jag säger det igen; - Jag är stolt över att representera Haninge kommun!

Meeri Wasberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Foto:XXXXXX

Förvaltningsberättelse

Kommunens förvaltningsberättelse i årsredovisningen är uppbyggd i enlighet med rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer om vad kommunernas årsredovisningar ska innehålla. Nya rekommendationer kom 2019 och Haninge kommuns årsredovisning anpassas årligen. Koncernen och kommunens resultat redovisas i fler sammanhang än tidigare och rubriker har bytt namn i förvaltningsberättelsen jämfört med årsredovisningar innan 2019. I förvaltningsberättelsen ingår uppföljning av fullmäktiges mål och uppdrag, uppföljning av internkontroll, viktiga och väsentliga händelser samt finansieringsanalys och väsentliga personalförhållanden. Nämndernas verksamhetsberättelser presenteras i korthet.

Direkt efter förvaltningsberättelsen kommer kommunens och koncernens resultat- och balansräkning med noter. Kommunen tillämpar från och med 2020 resultatutjämningsreserv. Årsresultatet för VA rapporteras separat. I slutet av årsredovisningen rapporteras kommunkoncernens hållbarhetsarbete avseende klimat och miljö samt kvalitet.

Foto: Fredrik Hjerling

Fullmäktiges mål

Haninge har två målområden med sammanlagt fem mål för ett gott liv i Haninge. Målområde Miljö och samhälle handlar om att skapa ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle både för dagens och kommande generationers medborgare, besökare, näringsliv och föreningsliv. Målområde Medborgare har fokus

på medborgarnas intressen så att de upplever fördelar med att bo, växa upp, utbilda sig och åldras i Haninge. Det är viktigt med ett gott bemötande till våra medborgare, då kommunen levererar välfärd och service.

De två målområdena innehåller två respektive tre strategiska förändringsmål. För varje mål anges nämnd eller bolag som är berörda, antingen som ansvariga för målet eller medverkande. Till varje mål finns indikatorer med årliga målvärden som ska uppnås. 2020 års resultat för några indikatorer är inte

färdiga och redovisas 2021. För varje indikator där det är möjligt görs en bedömning om målvärdet har uppfyllts, delvis uppfyllts eller inte uppfyllts jämfört med målvärdet. En samlad bedömning av arbetet för att nå fullmäktiges mål görs utifrån uppnådda resultat och verksamheternas arbete.

SAMMANSTÄLLNING MÅLUPPFYLLELSE

Mål 1. I Haninge ska miljö- och klimatarbetet vara i framkant	Målet är delvis uppfyllt	●
Mål 2. I Haninge ska tillväxten ske på ett hållbart sätt	Målet kan ej bedömas	
Mål 3. I Haninge ska medborgarna vara trygga oavsett skede av livet	Målet har inte uppfyllts	●
Mål 4. Haninge ska erbjuda en innovativ skola med höga förväntningar som skapar konkurrensfördelar i livet	Målet är delvis uppfyllt	●
Mål 5. I Haninge ska ett attraktivt kultur- och fritidsutbud finnas	Målet har inte uppfyllts	●

Uppföljning av fullmäktiges mål

MÅL NR 1. I HANINGE SKA MILJÖ- OCH KLIMAT-ARBETET VARA I FRAMKANT

Haninge bidrar till renare luft, marker, vatten och giftfria miljöer. Fossilfria resor och transporter i kommunen ska öka. På längre sikt (år 2025) ska kommunens resor och transporter vara fossilfria enligt det klimat- och miljöpolitiska programmet. Alla resor i Haninge som geografiskt område ska vara fossilfria år 2030. Naturvärden, biologisk mångfald och ekologiska spridningssamband ska skyddas och utvecklas. Kommunens verksamheter ska utgå ifrån ett tydligt ekologiskt hållbarhetsperspektiv.

STATUS: MÅLET ÄR DELVIS UPPFYLLT

Bedömning har gjorts eftersom energianvändningen i kommunens lokaler visar en positiv trend och har nått årets målvärde. Energianvändningen i kommunala bostäder har ökat något och når inte årets målvärde. Orsaker är ökad varmvattenförbrukning som är en följd av ökat distansarbete samt reparationer av flera större värmepumpsanläggningar.

Årets resultat för en av fyra indikatorer är inte klara. Resultatet för hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning publiceras senare.

Målbedömningen bygger även på att kommunen har införskaffat fler fossilfria fordon och resandet har minskat i verksamheterna. Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter har minskat. Kommunens klimat- och miljöarbete har fortsatt utvecklas under året. Det gemensamma arbetet som drivs enligt kommunens klimat- och miljöpolitiska program är en förutsättning för att fullmäktiges miljömål ska uppfyllas. Programmet är långsiktigt och redovisas utförligt i avsnittet v hållbar utveckling och kvalitet.

KOMMENTAR:

Uppgifter som finns avseende utsläpp av växthusgaser visar på en minskning med 59 procent mellan 2019 och 2020. Den största utsläppsminskningen var från kommunens tjänstebilar (lätta och tunga fordon) och beror i huvudsak på att det har skett en omfattande omställning till fossilfria bränslen genom el, HVO 100 och bränslen med högre inblandning av fossilfria alternativ. Samtliga tjänstefordon som införskaffades till kommunen år 2020 drivs av förnybart bränsle varav 11 av el och 4 av HVO 100. Planerade utbyten av fordon till gasfordon har försenats på grund av leveransproblem orsakade av Covid-pandemin. Dessa fordon kommer att bytas ut under 2021.

Externa tjänsteresor (flyg, buss, taxi och tåg) har minskat kraftigt på grund av Covid-pandemin, vilket också bidrar till minskade utsläpp. Störst minskning skedde för flygresor där antalet resor minskade med ca 90 procent jämfört med 2019.

En ny rese- och fordonspolicy med riktlinjer har beslutats. Policyn gäller för samtliga medarbetare och förtroendevalda och omfattar resor som sker i tjänsten, samt för de driftfordon som ägs, leasas eller hyrs av kommun och bolagen. Policyn tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål och det klimat- och miljöpolitiska programmet som ger en tydlig styrning mot fossilfria resor och transporter för kommunens verksamheter.

Indikatorn om energieffektivisering i kommunala bostäder respektive lokaler visar energianvändningen per kvadratmeter i lokaler som ägs av Haninge kommun, Tornberget och Haninge Bostäder.

Energianvändningen i kommunala lokaler minskade kraftigt under året, från 165 kWh/m² år 2019 till 158 kWh/m² år 2020, vilket är en minskning med cirka 4 procent. Målsättningen om att minska energianvändningen till 162 kWh/m² nåddes därmed med god marginal. Minskningen kan till stor del härledas till ett minskat lokalutnyttjande till följd av Covid-pandemin, men är även ett resultat av energieffektiviseringar som utförts under åren 2019-2020 och som nu börjar påverka utfallet. Exempelvis har ett trettioårigt gamla ventilationsaggregat bytts ut mot nya med bättre energieffektivitet och återvinning som kommer bidra till ett bättre inomhusklimat och lägre energianvändning i många år framöver.

Energianvändningen i kommunala bostäder ökade något under året, från 114 kWh/m² år 2019 till 120 kWh/m² år 2020 (fem procent). En orsak till ökningen är ökad varmvattenförbrukning i flera områden som en följd av ökat distansarbete. En annan orsak till ökningen är att flera större värmepumpsanläggningar har varit avstängda på grund av ventilationsarbeten och reparation, vilket inneburit mindre effektiv uppvärmning. Haninge Bostäder gör ett kontinuerligt arbete med energieffektivisering och har bytt ut gamla pumpar till värmesystem i husen till nya energisnålare pumpar. Bolaget har även installerat inomhusgivare i alla fastigheter.

Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning inkl. biologisk behandling är en indikator som redovisas med eftersläpning och värden för 2020 finns inte. De senaste åren har andelen legat på samma nivå och samma utveckling kan ses i genomsnittet för Södertörns kommunerna. Södertörns kommunerna har en gemensam avfallsplan till och med 2020. Ett förslag till ny tioårig avfallsplan har varit på samråd i slutet av 2020. Kommunen sammanställer och bearbetar inkomna synpunkter inför ett politiskt godkännande.

MÅL 1. I Haninge ska miljö- och klimatarbetet vara i framkant

Indikator	Utfall				Mål	Bedömning	Trend***
	2017	2018	2019	2020	2020		
Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter (ton)*			936	379	780	●	↓
Energianvändning i kommunala lokaler (kWh/m ²)		168	163	158	162	●	↓
Energianvändning i kommunala bostäder (kWh/m ²)	124	117	114	120	117	●	↑
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning (%)**	32	31	31	-	36	●	→

* värden förändrade innan 2019 pga förändrat beräknings sätt

** inkl biologisk behandling. Värden 2020 klara i oktober

***trenden baseras på senaste två års värden

MÅL NR 2. I HANINGE SKA TILLVÄXTEN SKE PÅ ETT HÅLLBART SÄTT

Bostadsområden ska omfatta olika boendeformer och infrastruktur, parker och tillgång till kommunens service ska utvecklas i samma takt som bostäder byggs i närhet till kollektivtrafiken. En fungerande arbetsmarknad ska ge fler i arbete. Företag ska utvecklas och vara nöjda med kommunens service.

MÅLUPPFYLLELSE: MÅLET KAN INTE BEDÖMAS

Värden 2020 för indikatorerna för detta mål finns inte ännu. Analys har därför gjorts utifrån värden 2019 med beaktandet av kommunens insatser och resultat under året.

Pandemin har fått stora effekter för företag, arbetsmarknadens struktur och sysselsättningen. Den övergripande bedömningen är att kommunen snabbt har anpassat och förändrat arbetssätt för att underlätta för företagare och prioriterat att få personer i arbete. Kommunens tillväxt har fortsatt med fler planbesked, detaljplaner samt nybyggnationer som ligger i linje med fullmäktiges mål. Kommunen har anpassat och agerat samt har uppnått resultat utifrån de förutsättningar som funnits. Trots det kommer sannolikt utvecklingen av indikatorerna inte gå i önskad riktning. Utifrån ovanstående resonemang kan måluppfyllnad inte bedömas.

KOMMENTAR:

Kommunen har färdiga detaljplaner och infrastruktur som möjliggör färdigställande av minst 750 lägenheter per år. Flera planarbeten pågår som på sikt ger fler bostäder. Under året har 48 förhandsbesked och 26 planbesked handlagts. I Jordbro centrum antogs detaljplan 1 i juni och byggstart av bostäder möjliggörs under 2021. Detaljplan söder om Tungelsta station antogs i juni och exploateringsavtal är klart. I Västerhaninge centrum är detaljplanen ute på samråd.

Haninge Bostäder har producerat 32 lägenheter i Vendelsö med inflyttning i oktober 2020. Det är hus med små, yteffektiva hyresrätter med låg produktionskostnad, vilket ger lägre hyror.

I Vega projekteras utbyggnad av F till 9-skolan med byggstart i slutet av 2021. Stadsdelsparken i Vega görs färdig efter att utbyggnaden av skolan är klar. I Haningeterrassen är den gamla gångtunneln riven och det nya gångstråket nästan färdigprojekterat. Projektering av nya torget och övriga allmänna ytor pågår.

Företagens nöjdhet mäts genom en årlig undersökning bland företagare inom ett eller flera av kommunens sex myndighetsområden: brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd. I undersökningen 2019 deltog 188 kommuner. Nöjd kund index (NKI) för Haninge uppgår till 75, en relativt sett bra nivå. Högst omdöme ges bemötande, med index 80. Serveringstillstånd (87) ges högst betyg. Bygglov (64) ges lägst betyg. Fokus 2020 har varit på bygglov som är det största utvecklingsområdet.

Kommunen har gett förutsättningar för utveckling av befintliga och nya företag. För att företagare enklare ska få svar på frågor och hitta rätt i regelverk har företagslotsen förstärkts och flera sociala kanaler har utvecklats. Ett annat stöd som uppskattats är värdebevisen som kommunens personal kunde använda för inköp hos lokala företag.

Ny företagsmark och fler arbetstillfällen är viktigt för fortsatt tillväxt. Genomförandet av Albyberg etapp 2 har blivit försenat på grund av utmaningar kopplade till marken i området. Det påverkar tidshorisonten för när etapp 2 ska bli klar. Arbetet med detaljplan vid Fors trafikplats för att möjliggöra företagsmark har påbörjats och beräknas vara klar hösten 2021.

Som en följd av lågkonjunktur och pågående pandemi står kommunen inför ökande arbetslöshet. Det är svårt att veta hur arbetsmarknaden påverkas på längre sikt. Det som framgår i nuläget är att pandemin förstärker den försämrade utvecklingen. Strukturuomvandlingen på arbetsmarknaden medför att vissa jobb, exempelvis inom handeln, inte kommer tillbaka efter krisen. Läget på arbetsmarknaden riskerar att försvåra inträdet för personer som är nya på arbetsmarknaden. Gymnasiebehörighet och att klara gymnasiet på utsatt tid är de viktigaste faktorerna för unga att få jobb.

I takt med att befolkningen och arbetslösheten ökar har kostnaderna för försörjningsstöd ökat. Ökat fokus läggs nu på att förändra arbetssätten för att bidra till att skynda på i processen att få personer i arbete. Jobbspår är anpassade utbildningar i samverkan med arbetsgivaren som utformas så att deltagaren ska bli anställningsbar enligt kompetensbehov, exempelvis i

äldreomsorg, hemtjänst och som resursassistent i grundskolan. Större rekryteringsuppdrag har gjorts tillsammans med företag inom lager och logistik.

Rekryteringsmässan arrangerades för tredje året i rad. 35 företag som hade behov av runt 700 medarbetare deltog. Mässan besöktes av 1200 arbetssökande. Feriepraktik för ungdomar som är 17-18 år har genomförts. Totalt ansökte 399 ungdomar om feriepraktik inför sommaren 2020. 309 ungdomar erbjöds en feriepraktik och 264 tackade ja. Kommunen deltar i ett projekt som vänder sig till personer som är 16-35 år med kognitiva funktionsnedsättningar som behöver förstärkt stöd i övergången från skola till arbete. Ett annat kunskaps- och samverkansprojekt riktar sig till personer mellan 16 och 64 år som står långt från arbetsmarknaden och som behöver stöd för att bli självförsörjande.

MÅL 2. I HANINGE SKA TILLVÄXTEN SKE PÅ ETT HÅLLBART SÄTT

Indikator	Utfall				Mål 2020	Bedömning	Trend****
	2017	2018	2019	2020			
Nybyggda och ombyggda bostäder (antal)*	778	541	342	-	750		↓
Företagsklimat, total NKI enligt Öppna Jämförelser (index)**	66	75	75	-	76		→
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år (%)***	80,5	80,9	80,5	-	81,5		↓

*Värden 2020 klara i maj 2021

** Värden 2020 klara i april 2021

*** Värden 2020 klara i december 2021

****trenden baseras på senaste två års värden

MÅL NR 3. I HANINGE SKA MEDBORGARNA VARA TRYGGA OAVSETT SKEDE AV LIVET

Medborgaren ska känna sig trygg i Hanninge oavsett var i kommunen man bor, bakgrund och ålder. För att skapa trygghet ska kommunal omsorg erbjudas när behov uppstår. Insatser utformas utifrån medborgarens egna förutsättningar. Äldre har tillgång till god omsorg med bibehållet oberoende. Multisjuka, ofta äldre personer, ställer höga krav på fungerande samverkan inom kommunen och med regionen.

STATUS: MÅLET HAR INTE UPPFYLLETS

Ökad trygghet hos medborgarna är en effekt av många olika faktorer. Kommunens satsning på ökad trygghet genom trygghetskommissionen och trygghet i och kring skolan, ska på sikt leda till ökad trygghet i kommunen.

Ett stort antal insatser startade och har genomförts under året och omfattande förebyggande verksamhet har bedrivits. Under 2020 har kommunens arbete med trygghetsområdet samordnats och förtydligats. Gemensamma inriktningar har prioriterats. Samarbetet med föreningar, fastighetsägare, polisen med flera har förstärkts. Detta är en förutsättning för att på längre sikt minska invånarnas risk att bli utsatt för brott och öka den upplevda tryggheten. Samtliga indikatorer visar försämrade resultat. För en indikator finns inget värde 2020. Det är viktigt att kommunen fortsätter arbetet för att vända utvecklingen åt rätt håll.

KOMMENTAR:

Antal anmälda brott om skadegörelse har ökat fram till 2019. Insatser har gjorts för att minska skadegörelsen genom bättre belysning, rensning av träd och buskar, kameror på vissa platser. Resultatet för 2020 publiceras senare under 2021.

Kommunens lokala trygghetsmätning har genomförts och målvärdet nås inte. Trygghetsindex summerar variabler som är kopplade till upplevd trygghet och faktisk utsatthet, ju högre tal desto mer påtagliga uppfattas problemen. Kommunens trygghetsindex, 1,9 är ändå enligt definition en låg problemlnivå. I undersökningen framträder två områden som upplevs som mer problematiska, utemiljön och att åka kollektivt. Samma områden fanns med i 2018 års mätning. En handlingsplan ska tas fram för genomförande 2021. Den upplevda tryggheten i Jordbro har förbättrats något jämfört med förra mätningen.

Under 2020 har kommunen haft särskilt fokus på Jordbro. Långsiktig samverkan har startat med olika aktörer från näringslivet i området. Syftet är att göra Jordbro mer tryggt, säkert och en plats där invånarna trivs och mår bra, samt nå minskad brottslighet. Hanninge Bostäder har påbörjat upprustning av fastigheter. Belysning på gång- och cykelvägar samt kring pendeltågsstationen har förbättrats. Feriepraktik erbjöds till ungdomar boende i området. Nöjdheten avseende trygghet och trivsel har ökat hos de boende i området efter sommarens insatser.

Kommunen har riktat insatser till ungdomar 9 - 16 år. För att öka tryggheten finns fyra fältassistenter i tjänst tisdag till fredag och två på kvällstid lördag och måndag. Arbetet med ljuskonstprojekt har fortsatt på otrygga och övergivna platser. Två ljuskonstprojekt är klara och ett tredje projekt installerades i Brandbergen i december. Ett ljuskonstverk i Kulturhusparken blir färdigt januari 2021.

Nattvandring motverkar brottslighet och skapar trygghet för barn och ungdomar. Haninge utsågs 2020 till årets nattvandrar-kommun. Antalet nattvandringar har ökat och sker i samverkan med olika föreningar. Under året har kommunen utvecklat arbetet för att tidigare kunna fånga upp och ge riktade insatser till ungdomar som bedöms vara i riskzon att utveckla en kriminell livsstil. Tillsammans med föreningar har etableringslotsar och integrationsstödjare arbetat med nyanlända och kvotflyktingar för att förbättra och underlätta inkludering i samhället. Kommunen prioriterar säkerhet och trygghet på lekplatser. En lekplatsplan som ska säkerställa att kommunen sköter, bygger om och bygger nya lekplatser på ett hållbart sätt antogs i juni. Flera lekplatser har renoverats.

Utfallet på indikatorn Jag känner mig trygg i skolan, för elever i årskurs fem, är 80 procent, vilket inte når målvärdet 84. Utfallet kan ha påverkats av pandemin eftersom mätningen genomfördes under våren. Liknande trend finns för andra årskurser. Resultaten från flera av skolornas egna trygghetsenkäter och trygghetsvandringar visar att eleverna generellt sett är trygga eller mycket trygga i skolans lokaler. Många elever upplever sig otrygga till och från skolan samt mer generellt på fritiden.

TRYGGHETSKOMMISSIONEN

Fullmäktige har beslutat om åtgärder för ökad trygghet och särskilda medel har avsatts för detta. Totalt avsattes 17 miljoner kronor för trygghetsåtgärder 2020 som har fördelats inom organisationen. Beslut om fördelning av trygghetsinsatser togs sent på våren, därefter startade planeringen i verksamheterna. Den sena starten och konsekvenser av restriktioner mot pandemin har lett till att några insatser inte hunnit genomföras under året. Totalt har drygt 10,0 miljoner bokförts som kostnader under 2020. Satsningen fortsätter 2021.

OFFENTLIGA RUMMET

Fältassistenter

Kultur- och fritidsförvaltningen har anställt sex fältassistenter. Fältassistenterna har prioriterat kommundelar utifrån tips och information från allmänheten och kommunens samarbetspartners. Det finns fyra fältassistenter i tjänst tisdag till fredag och två på kvällstid lördag och måndag. Fältassistenterna hade en hög närvaro i Jordbro under sommaren. Tillgången till Höglundabadet anpassades på grund av pandemin och Höglundaparken användes som ett komplement. För att hålla parken trygg och säker och skapa attraktivitet anordnade föreningar, parkleken och Ung 137 aktiviteter för barn och ungdomar. Parken och badet var välbesökt och förvaltningen fick mycket positiv feedback från besökarna.

Föreningsdriven nattvandring

Nattvandring sker i samverkan med 12 föreningar. Nattvandring är betydelsefullt för att förebygga brottslighet och skapa trygghet

för barn och ungdomar. Socialnämnden stödjer föreningar som utbildar och bidrar med vuxna till föräldravandringar. Nämnden stödjer även föreningar som arbetar förebyggande mot missbruk, våld, kriminalitet eller gör insatser för att motverka socialt utanförskap eller stödjer brottsoffer.

Trygghetsvårdar och väktare samt utökade åtgärder för att skapa trygghet i utomhusmiljön

Kommunen har möjligheter att anställa trygghetsvårdar men det finns kvarstående oklarheter om praktiska frågor kring anställningar och arbetsgivaransvaret. I stället för trygghetsvårdar har kommunen valt att utöka bevakning genom fler väktare i uniform.

Generellt sökbara medel för trygghetsinsatser

Utökade åtgärder i utomhusmiljön handlar om kameraövervakning, väktare och larm. Värmesensorer har monterats i anslutning till flera skolor som komplement till väktare och larm. Det ekonomiska utfallet avser främst utökade väktarinsatser.

Kommunikation

Ambassadörer från kommunens verksamheter kommer att berätta om sitt arbete med trygghet. För gemensamma förutsättningar och budskap har en workshop genomförts. Kommunstyrelseförvaltningen har också tagit fram en verktygslåda som stöd för fortsatt kommunikation. Konceptet ska vidareutvecklas 2021. Kommunen har haft annonser i Mitt i Haninge med särskild inriktning på medborgarnas trygghet. En mediananalys har tagits fram för att kunna mäta genomslag i media avseende trygghet.

MENINGSFULL FRITID

Kulturhuset som nav för ungdomar

Projektets syfte är att arbeta med ungas inkludering i samhället. Under året startade ett projekt under namnet Kulturhuset UNG, som syftar till att skapa nya mötesplatser för unga på Haninge kulturhus. Det är ett samarbete mellan Kulturhuset, Ekens fritidsgård, Freezone och biblioteket i Handen. Tillsammans har projektet engagerat ungdomar som själva ska planera och genomföra publika kulturarrangemang för unga i kommunen. Det blev inställt på grund av pandemin och planeras under 2021.

Lovaktiviteter sommaren 2020 samt utökning till höst- och jullovet

Med anledning av den pågående pandemin bedömdes att många barn och unga skulle stanna kvar i Haninge under skolloven. Kommunen avsatte trygghetsmedel för en särskild satsning på lovaktiviteter för barn och unga mellan 6 och 18 år. Det möjliggjorde att 26 föreningar och verksamheter kunde genomföra lovaktiviteter för totalt 2 973 barn och unga i Haninge. Bland annat genomfördes fotbollsskola, handboll, innebandy, cirkusskola, dansläger, teaterläger, klippklättring och fiske.

SOCIALA INSATSER

Insatser mot barn och unga som begår brott

Insatser har genomförts i syfte att motverka att unga utvecklar en kriminell livsstil och även att minska antalet unga brottsutövare som begår brott mot yngre barn. Social- och äldreförvaltningen har utökat socialsekreteraresurser för ärenden som gäller ungdomskriminalitet. Det omfattar både utredningar och resurser inom öppenvården.

Linköpingsmodellen och samverkan med civilsamhället

Utredning pågår om Linköpingsmodellen eller annan modell kan användas i Haninge. Samverkansinsatserna ska möjliggöra snabba omställningar och stimulans för utveckling av insatser i samverkan med civilsamhället. Syfte är att arbeta förebyggande vad gäller barn och ungas förutsättningar för gynnsam utveckling. Socialnämnden har på grund av pandemin inte hunnit börja arbetet och planering pågår för 2021.

Feriepraktik

Feriepraktik ger unga vuxna erfarenheter om såväl samhälle, värderingar som arbetslivserfarenhet. Totalt fick 309 ungdomar erbjudande om feriepraktik. 264 stycken tackade ja. Merparten som tackade nej angav som skäl att de hade fått ett annat sommarjobb. I insatsen Tillsammans för Jordbro arbetade ungdomar bosatta i Jordbro i närområdet, för att göra det trevligare. Muralmålningar i Eskilsparken genomfördes i samarbete med kultur och fritidsförvaltningen där två utbildade konstpedagoger med lärarexamen från Konstfack ansvarade.

Utbildningsinsats

Förskolan har tagit del av åldersanpassade bokpaket med litteratur som utmanar stereotyper med normkreativitet. Två storföreläsningar för pedagoger och handledningsgrupper för förskolornas ledningsgrupper kommer att genomföras. För grundskolan har det tagits fram insatser som möter alla elever

i grundskolan, dels genom handledning till pedagoger och dels genom storföreläsningar. Samtliga skolor har tagit del av att bokpaket med tillhörande metodmaterial. Insatserna har fördröjts men är planerade 2021.

Förutom de dagliga insatserna gällande jämställdhet och som regleras i skollag och läroplaner, kommer personal på gymnasieskolorna och vuxenutbildningen under vintern genomföra en jämställdhetutbildning. Utbildningen ska ta upp bland annat genusfrågor, sexualitet, relationer, maskulinitet och pojars antipluggkultur.

Utvecklat föräldrastöd

Föräldraföreläsningar för utvecklat föräldraskapsstöd har genomförts. Viss försening och omställning på grund av pandemin har inneburit att alla medel inte förbrukats 2020.

Utveckling av Haninge ungdomsjourens stödlinje för ungdomar

Socialnämnden har beviljat Ungdomsjouren trygghetsmedel med 200 tkr. Medlen har använts. Haninge Ungdomsjour är en ideell förening som startades 2019 och jobbar för att barn och unga ska må bra och ha lika rättigheter. Ungdomsjouren vill se ett jämställt samhälle där barn och unga känner sig trygga. De stödjer målgruppen tjejer, transpersoner och killar genom samtal och utbildningar för att ge kunskap att förändra.

MÅL 3. I Haninge ska medborgarna vara trygga oavsett skede av livet

Indikator	Utfall				Mål	Bedömning	Trend**
	2017	2018	2019	2020			
Anmälda brott om skadegörelse per 1 000 invånare*	25,6	25,5	28,4	-	24,5	●	↑
Trygghetsindex, lokal mätning (index)**	-	1,6	-	1,9	1,6	●	↑
Elever i åk 5; jag känner mig trygg i skolan (%)**	-	82,8	-	80,0	84,0	●	↓

* Värden 2020 klara i oktober 2021

**Mätning sker vartannat år

***trenden baseras på senaste två års värden

MÅL NR 4. HANINGE SKA ERBJUDA EN INNOVATIV SKOLA MED HÖGA FÖRVÄNTNINGAR SOM SKAPAR KONKURRENSFÖRDELAR I LIVET

Det är viktigt att fler elever blir behöriga till gymnasiet och därefter klarar en gymnasieexamen. Risken för att hamna i utanförskap och psykisk ohälsa minskar i en likvärdig och tillgänglig skola. Svenska för invandrare (SFI) är en viktig aspekt av integration och för att komma in på arbetsmarknaden.

BEDÖMNING: MÅLET ÄR DELVIS UPPFYLLT

Indikatorn för grundskolan har nått målet och en stadig ökning av andelen behöriga ses de senaste åren. Inom gymnasieskolan är trenden att andelen gymnasieelever med examen inom 3 år minskar och målvärdet uppnås inte. Andelen personer som börjat arbeta eller studera efter att ha lämnat etableringsuppdraget har en positiv trend till 2019 och målet uppnåddes, resultat för 2020 finns inte ännu.

KOMMENTAR:

Utbildningsnämnderna har prioriterat fyra strategier för att målet ska kunna uppfyllas:

1. Utveckla arbetet med Den kompetenta organisationen i syfte att möta dagens och morgondagens utmaningar.
2. Utveckla och stärka det arbete som startat kring ett systematiskt kvalitetsarbete i hela organisationen i syfte att bättre kunna prioritera insatser och åtgärder.
3. Utveckla och stärka de ekonomiska, organisatoriska, ekologiska samt sociala och mellanmännsliga processerna i syfte att skapa hållbara förskolor och skolor.
4. Utveckla och stärka processerna kring arbetet med funktionsvariation och jämställdhet i syfte att nå ökad likvärdighet och tillgänglighet i förskolor och skolor.

Båda nämnderna i utbildningsförvaltningen beslutade i juni att införa ett ledningssystem. En modell för ett systematiskt kvalitetsarbete, ett ledningssystem som omfattar hela organisationen har tagits fram. Ledningssystemet utgår från enheternas behov för att skapa en gemensam lägesbild och att insatser görs i rätt tid och på rätt nivå. Förväntad effekt på lång sikt är att på bästa sätt ta tillvara organisationens kompetens, ett ökat kollektivt lärande samt ökad lednings- och prioriteringsförmåga som stabil grund för bra resultat.

Förvaltningen har utvecklat arbetsformer, struktur och organisation för ledningssystemet. I ledningssystemet finns huvudområden, stöd och utvecklingsområden.

Inom huvudområdet ”kvalitet i undervisning och lärmiljö” har elevernas genomströmningshastighet på gymnasiet analyserats, det vill säga indikatorn gymnasieelever med examen inom 3 år. Årets utfall blev 48,1 procent vilket är ungefär samma nivå som 2019. Det är lägre än målvärdet 52 procent.

Analysen identifierar tre förbättringsområden. Det första är bättre övergångar mellan grundskolan och gymnasieskolan. Det kan ske genom gemensamma rutiner som kvalitetssäkrar att gymnasieskolan tidigt får adekvat information om nya elever, vilket är extra viktigt för elever med behov av stöd. Det andra området är förändrad kursstruktur på introduktionsprogrammet. Elevernas valfrihet kan minska något samtidigt som eleverna lotsas inom gymnasiet på vägar som är mer framgångsrika. Den tredje förbättringen är att ta tillvara lärdomar från året med pandemi avseende både distansundervisning och ordinarie undervisning. En framgångsfaktor kan exempelvis vara täta uppföljningar och att spela in genomgångar som elever kan ta del av senare.

Utfallet på indikatorn elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram är 87,4 procent, vilket är högre än målvärdet 86 procent. Arbetet fortsätter med att utveckla förutsättningarna

för att nå höga resultat. Grunden för ökad andel behöriga elever handlar om att förbättra redan från förskolan och genom grundskolans alla årskurser. Analysen av resultat för huvudområdet ”kvalitet i undervisning och lärmiljö” visar att förbättringsområden för förskolan är sjukfrånvaro, barn i behov av särskilt stöd, kvalitetsindikator, likvärdighet i organisationen, täppa till glapp i organisationen och att utveckla kompetenser. För grundskolan är identifierade utvecklingsområden stärkt måluppfyllelse i F-3 kunskapsutveckling läsa, skriva och räkna, tillgänglighet och trygghet (studiero, inflytande och trygghet) och digital kompetens.

Socialnämnden har prioriterat att förbättra indikatorn Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera. Trenden är positiv fram till 2019 och målvärdet nåddes under 2019. Utfall för 2020 finns inte ännu.

Kommunen är projektägare för metodutvecklingsprojektet Etableringscentrum, där tre kommuner i Östra Södertörn ingår tillsammans med arbetsförmedlingen. Syftet är att ta fram metoder för att fler nyanlända kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden snabbare ska komma ut i arbete och studier. Metoden som arbetats fram ska innebära ett enhetligt och strukturerat arbetssätt och en tydlig väg för deltagaren mot arbete eller studier. Den förväntas även kunna användas för ytterligare målgrupper som står långt ifrån arbetsmarknaden. Projektet pågår till mars 2021 och drivs med stöd av särskilda medel för arbete bland nyanlända.

Cirka hälften av deltagarna i projektet var bosatta i Haninge. 78 procent av deltagarna (drygt 550 personer) har fått arbete eller börjat studera. Resterande har avslutats på grund av sjukskrivning, föräldraledighet, att de har flyttat från kommunen eller att arbetsförmedlingen efter medicinsk utredning bedömt att de har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

MÅL 4. I Haninge ska medborgarna vara trygga oavsett skede av livet

Indikator	Utfall				Mål 2020	Bedömning	Trend**
	2017	2018	2019	2020			
Elever åk 9 behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor (%)	84,8	83,0	86,0	87,4	86,0	●	↑
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor (%)	54,5	51,7	48,2	48,1	51,0	●	↓
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (%)*	38,0	42,0	47,0	-	46,0	●	↑

* Status efter 90 dagar. Värden 2020 klara i maj 2021

**trenden baseras på senaste två års värden

MÅL NR 5. I HANINGE SKA ETT ATTRAKTIVT KULTUR- OCH FRITIDSUTBUD FINNAS

Barn och unga ska ha rätt att uppleva och utöva konst och kultur. Demokrati ska värnas och utvecklas för att långsiktigt skapa trygghet och sammanhållning. Fler möjligheter för människor att mötas spontant ska skapas.

MÅLBEDÖMNING: MÅLET HAR INTE UPPFYLLTS

Indikatorerna för andelen ungdomar som upplever att tillgången är god till kultur- respektive idrottsaktiviteter, mättes för första gången år 2020. Ingen bedömning kan göras av trend för tidigare år. Indikatorn för kulturaktiviteter har inte nått fullmäktiges mål. Andelen ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god, är nära målvärdet.

KOMMENTAR:

Andelen ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter och idrottsaktiviteter är god mättes för första gången i år genom Haninge skolenkät. I enkäten fick elever i åk 4 och åk 8 bland annat svara på ett antal frågor om sin fritid. 1 409 elever besvarade enkäten vilket gav en svarsfrekvens på 72,8 procent.

På frågan om eleven är nöjd med sin fritid svarade 89 procent att det stämmer ganska bra eller helt och hållet.

60 procent av eleverna svarade att det stämmer ganska bra eller helt och hållet att tillgången till kulturaktiviteter är god. 29 procent av eleverna svarade vet ej. Av eleverna i åk 8 svarar hela 39 procent att de inte vet om det finns många kulturaktiviteter att välja på i Haninge kommun, för åk 4 svarade 22 procent att de inte vet om tillgången är god.

Kultur- och fritidsförvaltningens analys av resultatet är att förvaltningen behöver bli bättre på att synliggöra och kommunicera kulturutbudet gentemot målgruppen. Kulturskolan är ett exempel där förvaltningen redan påbörjat en metodutveckling för att nå ut med verksamheten till fler unga i kommunen. Analysen behöver även fördjupas för att ta reda på vad som ligger till grund för att en så stor andel av eleverna svarar vet ej på frågan. I tidigare dialoger med unga har det exempelvis framkommit att unga har svårt för kulturbegreppet. Många unga sysslar i hög grad med kultur, men de definierar det inte själva som att de sysslar med kultur.

78 procent av eleverna svarade att det stämmer ganska bra eller helt och hållet att de upplever en god tillgång till idrottsaktiviteter. Resultatet visar att kultur- och fritidsförvaltningen redan vid den första mätningen nästan når upp till målvärdet på 80 procent. Förvaltningen tolkar detta som ett mycket gott resultat för hur unga i Haninge upplever tillgången till idrottsaktiviteter i kommunen.

Coronapandemin har under stora delar av året påverkat verksamheterna. Kultur- och fritidsförvaltningen fick snabbt ställa om för att kunna genomföra sina uppdrag på ett riskmedvetet

sätt. En rad åtgärder för att stötta bidragsberättigade föreningar i kommunen har satts in genom att bland annat utlysa 2 mnkr i extra kompensationsstöd.

En analys har gjorts av hur föreningslivet i Haninge har påverkats av pandemin. En slutsats är att föreningar har haft olika förutsättningar. Det beror bland annat på när under året föreningen bedriver sin huvudsakliga verksamhet samt hur de egna villkoren ser ut. Grunden för vissa av stödformerna är direkt kopplad till antalet genomförda aktiviteter och antal aktiva. Stödformer och styrande principer har inte fungerat optimalt under pandemin.

Under året har utvecklingsinsatser skett. Mountainbikespåret och teknikbanan vid Rudan är driftsatta. Det pågår också dialoger med medborgare om att etablera en ny mountainbikebana vid Hanveden. Frisbeegolfbanan på Nytorp har blivit en succé bland besökarna och discgolf SM kommer att anordnas i Nytorp 2021. En beachhandbollsplan har anlagts på Hanvedens IP, där målgruppen 12-25 år fått ökade förutsättningar inför tävlings säsongen och det finns nu även utrymme för spontanidrott. I Rudan har parkeringsmöjligheterna förbättrats och Maxingeslingan runt Nedre Rudan har fått fler sittplatser och förbättrad tillgänglighet för synnedsetta.

Istället för Haningedagen organiserades under sommaren och hösten en serie av popup kulturarrangemang på olika platser utomhus i kommunen. Sång, musik, dans, poesi och performancekonst dök upp oannonserat på oväntade platser i hela kommunen för att sprida glädje och förundran. Det hjälpte även till att stödja de artister som under pandemin drabbats hårt av inställda jobb. Totalt deltog 150 artister som genomförde 86 arrangemang på 33 olika platser utomhus i kommunen.

Biblioteken i Haninge har varit öppna och tillgängliga för invånarna som vanligt under större del av året. Det var först i slutet av 2020 som smittspridningen tvingade biblioteken att stänga ner sin verksamhet.

Den offentliga konsten bidrar i gestaltningsarbetet på olika platser i kommunen. Nya Åbyskolan i Västerhaninge har fått en ny platsspecifik skulptur där skolans elever kan klänga, leka och klättra. Verket är byggt av några av de hundraåriga tallar som tidigare stod på platsen. Konstverksamhet medverkar i en rad stora stadsbyggnadsprojekt där konst ska integreras med arkitekturen i den nya stadskärnan, till exempel Haninge-terrassen, Poseidons torg och Vega. Ett arkitektkontor har anlåtits för att genomföra en utredning för en utbyggnad av Haninge kulturhus och att ta fram ett lokalprogram under hösten.

MÅL 5. I Haninge ska ett attraktivt kultur- och fritidsutbud finnas

Indikator	Utfall				Mål	Bedömning	Trend**
	2017	2018	2019	2020	2020		
Ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter är god (%)*	-	-	-	60,0	66,0	●	-
Ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god (%)*	-	-	-	78,0	79,0	●	-

*Indikatorn är ny och har ej mätts innan 2020

**trend kan ej bedömas

Redovisning av fullmäktiges uppdrag

Inledning

Fullmäktige har gett kommunstyrelsen och nämnderna uppdrag i mål och budget 2020-2021 eller i tidigare mål och budget. Dessa ska genomföras och återrapporteras. I rapporteringen anges om uppdraget har avslutats eller om det pågår.

Effektivisering och ökad samordning

I reviderad Mål och budget 2020-2021 (KF 2019-12-10) finns åtgärder som ska genomföras av nämnderna för kostnadseffektivisering 2020, 2021 och framåt. Flera av åtgärderna är inbyggda i budget 2020 genom ramjusteringar, några redovisas även som egna uppdrag.

Ökad kostnadsmedvetenhet i alla förvaltningar är en genomgående effekt av åtgärderna.

Upphandling för att säkerställa skyddsutrustning under den pågående pandemin har samordnats inom södertörnsregionen och med regionen vad gäller förebyggande arbete och hantering av situationer med smittspridning av covid-19. Samordningen har varit nödvändig i arbetet för en god och säker vård, men har också inneburit ett mer resurseffektivt arbetssätt än om kommunen skulle hanterat dessa frågor helt på egen hand.

Verksamheter inom socialnämnden har arbetat kostnadsmedvetet i flera avseenden. Vid vakanser har översyn gjorts av möjligheten att hantera uppdrag med befintliga resurser. Lokalt nyttjande har optimerats och översyn har gjorts av arbetsprocesser för att identifiera effektiviseringsmöjligheter.

Under pandemin har resurser nyttjats över förvaltningsgränser vad gäller åtgärder för att motverka psykisk ohälsa hos äldre under den sociala isolering som restriktionerna medfört. Social- och äldreförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen har samverkat vad gäller aktiviteter för äldre. Utomhuskonserter på vård- och omsorgsboenden har skett och äldre har deltagit i miljöverkstans utomhuspedagogik som är upplevelsebaserat med många sinnen involverade.

Parkeringsavgifterna för kommunhuset ska höjas. På grund av pandemin har höjningen ännu inte genomförts. Utbildningsförvaltningen har effektiviserat sin centrala administration, och en genomlysning i syfte att hitta effektiviseringar samt kvalitetshöjande insatser och arbetssätt har initierats.

Översyn av kostnaderna för att bygga verksamhetslokaler

Ett arbete har genomförts tillsammans med fastighetsbolaget Tornberget AB om vad som är anledningen till ökade investeringskostnader. Samtidigt genomförs ett arbete löpande om att minska kostnaderna för byggandet av konceptförskolor. Rapportering av uppdraget kommer att ske i början av 2021 till kommunstyrelsen. Uppdraget pågår.

Effektiviseringar inom personalområdet

Kostnadseffektivisering kommer att ske genom halvering av friskvårdsbidrag, ändring i pensionspolicyn avseende nedsättning av arbetstid för äldre och minskade kostnader till företagshälsövården genom att genomföra rehabiliteringssamordningen i egen regi. Uppdraget är avslutat.

Gemensam registratur samt nämndsekreterare

Uppdraget omfattar samordning av förvaltningarnas registratur, nämndsekreterarfunktioner samt även arkivering till kommunstyrelseförvaltningen. Under hösten har en workshop genomförts som bland annat resulterat i förslag till tydlig inriktning för den nya samordningsfunktionen. Arbetet pågår med en nulägeskartläggning samt lämna förslag till framtida organisation med tidplan för införande. Resultat av uppdraget presenteras under början av 2021. Uppdraget pågår.

Kostnadseffektivisering vid upphandling och inköp och prioritering av större inköp och investeringar

Detta är två uppdrag som sker parallellt och arbetet med dem har påbörjats. En arbetsgrupp har tillsatts och ett uppdragsdirektiv är framtaget. Arbetet kommer att genomföras under första halvåret 2021. Uppdragen pågår.

Trygghetsatsningen ska fortsätta

Under 2020 har 17 miljoner kronor avsatts som särskilda trygghetsmedel i kommunen. En politiskt tillsatt trygghetskommission har identifierat särskilda fokusområden. Förvaltningarna har gemensamt prioriterat aktiviteter och åtgärder utifrån fokusområdena, vilket även kopplar till det kommungemensamma trygghetsprojekt som slutfördes under 2020. Resultat av trygghetsatsningen redovisas under fullmäktiges mål 3 om trygghet. Uppdraget pågår.

Förbättringar genom digitalisering

Ett nytt prioriterat kvalitetsområde ”Digitalisering och Innovation” finns i Mål och budget 2021-2022. Därmed har en grund lagts avseende ett koncerngemensamt synsätt på området. Arbetet med förutsättningar och struktur avseende portföljstyrning har fortsatt. En kommungemensam modell för att beskriva och beräkna nyttor och effekter av förändringsinitiativ har prövats.

Coronapandemin har haft stor påverkan på kommunens digitala förmåga. Utvecklingen har varit omfattande och mycket positiv. Under våren har kommunen förflyttat sig vad gäller förmågan att arbeta digitalt. Den digitala utvecklingen har skett genom möten i verktyg som Teams, digitalisering av tidigare manuella processer, chattfunktioner, webinarer och utbildningar i digital form, en tjänst för säker e-post och säkra digitala videomöten har införts.

Organisationen för arbete med verksamhetsutveckling med digitalisering och kommungemensam IT har stärkts.. Sammanfattningsvis har uppdraget resulterat i att ett flertal förutsättningar för löpande systematisk och strukturerad förbättring genom digitalisering finns. Uppdraget är avslutat.

Mer företagsmark ska hittas

Ny företagsmark och fler arbetstillfällen är en framgångsfaktor för fortsatt tillväxt i kommunen. Kommunstyrelseförvaltningen driver på arbetet med att utveckla nya företagsområdena Albyberg etapp 2 och Fors. Genomförandet av Albyberg etapp 2 har blivit försenat på grund av utmaningar kopplade till marken i området. Kommunen arbetar systematiskt med denna utmaning, men det påverkar tidshorisonten för etapp 2 som omfattar företagsetableringar och markanvisningar. Arbetet med detaljplan vid Fors trafikplats för att möjliggöra företagsmark har påbörjats. Utvecklingen av verksamhetsområdet och framtagande av detaljplaner genomförs byggherredrivet i samarbete med kommunen. Detaljplanen beräknas vara klar hösten 2021.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag är att arbetet med företagsmark följs upp i samband med fullmäktiges mål om hållbar tillväxt. Målet betonar att hållbar tillväxt innebär bland

annat att företag i kommunen ska utvecklas, då behöver kommunen säkra att det finns företagsmark, samhällsplanering som inkluderar lokaler likaväl som att erbjuda en god service. Uppdraget är avslutat.

Utveckla hållbar hästnäring

En översyn av nuvarande hästpolicy visade att mycket av det som framgår i hästpolicyen ingår i olika strategier och handlingsplaner. Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att insatser inom hästnäring planeras, följs upp och styrs inom ramen för befintligt näringslivs- samt kultur- och fritidsverksamheter. Förvaltningens förslag är att hållbarhetsperspektiv avseende hästnäring hanteras på samma sätt, oavsett om det avser näringsliv eller kultur- och fritidsområdet. Uppdraget är avslutat.

Ta fram minoritetspolitiskt program

2010 tillkom en lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen). Under året har kommunen arbetat fram ett förslag till ett minoritetspolitiskt program som ska ge en långsiktig och övergripande bild av kommunens ambition och vilja i arbetet med nationella minoriteter och deras rättigheter.

Programmet har remitterats brett och har därefter gått vidare i den politiska beslutsprocessen. Den 14 december beslutade fullmäktige att anta programmet (KS 2020/77, §227).

Detta uppdrag ingår även i den politiska plattformen för att nå målsättningar inom området "Ett Haninge som är öppet, demokratiskt och tryggt". Uppdraget är avslutat.

Inventera kulturhistoriskt intressanta byggnader

Inventering av kulturhistoriska byggnader har genomförts. Därefter har en översyn gjorts kring kostnader och hyresintäkter för befintliga objekt. Underlagen har analyserats och ett förslag om vidare hantering har tagits fram. Avrapportering kommer att ske i början av 2021. Det pågår även utredning och beräkning av kostnader för att bibehålla fastigheter i befintligt skick respektive åtgärder för att eventuellt höja statusen för att uppnå uthyrbart skick. Uppdraget pågår.

Ta fram skolstrukturplan

Arbetet pågår fortlöpande och är uppdelat i flera steg och delområden. Viss rapportering har skett muntligt under arbetets gång. Uppdraget beräknas kunna slutföras under det första kvartalet 2021. Detta uppdrag inkluderar uppdraget "Utred när det kommer att finnas behov av en skola med årskurs F-9 i Jordbro". Uppdraget pågår.

Utred när det kommer finnas behov av skola med årskurs F-9 i Jordbro

Uppdraget är nära sammanbundet med de slutsatser som presenteras i skolstrukturplanen. Skolstrukturplanen bör utgöra underlag för fortsatt analys och bedömning av skolbehovet i kommunen generellt. Uppdraget är avslutat.

Tillgängliggör lokaler för föreningslivet samt större idrotts- och kulturarrangemang

Ett löpande arbete pågår vid planering av nya skollokalerna, ombyggnationer eller anpassningar i befintliga skolfastigheter att även se över möjligheterna för ett flexibelt nyttjande av exempelvis matsal, idrottssal och större ytor som skulle kunna nyttjas av andra intressenter, så som föreningslivet. Det betyder att behovet av lokaler för större arrangemang oavsett arrangör är ett moment som beaktas i planeringsprocessen. Uppdraget är avslutat.

Ta fram plan för investeringar i och underhåll av idrottsplatser och idrottshallar

Uppdraget har försenats. Dialog har skett mellan kommunstyrelse- och kultur- och fritidsförvaltningen. En underhållsplan finns framtagen och kommer att redovisas till kommunstyrelsen i början av 2021. Uppdraget pågår.

Utveckla kulturstråk mellan kulturparken och Rudans friluftsområde

Kommunstyrelseförvaltningen har gjort en genomlysning av insatser rörande kulturstråk, Rudans friluftsområde och kulturpark. Resultaten visade att det finns många intressenter inom kultur- och fritidsförvaltningen samt stadsbyggnadsförvaltningen. Uppdraget kommer att drivas av stadsbyggnadsförvaltningen på uppdrag av kommundirektören. Stadsbyggnadsförvaltningen har utformat projektdirektiv och tillsatt en projektgrupp. Projektet förväntas starta i början av 2021. Uppdraget pågår.

Rätten till skolskjuts

Utbildningsförvaltningen har vidtagit åtgärder för att minska kostnaderna för skolskjuts utan att frångå de krav som ställs i skollagen. Grund- och förskolenämnden har i mars antagit nya riktlinjer för skolskjuts som bland annat innebär att avståndet som ska vara uppfyllt för rätt till skolskjuts för elever i årskurs 7-9 har höjts. Möjligheten till busskort för elever som går i en

fristående skola utanför kommunen har tagits bort. För att möjliggöra för taxileverantören att öka graden av samplanering har tillåtna väntetider utökats. Därutöver görs en översyn av möjligheten att samla ihop elever som åker gemensamt vid bestämda avlämnings- och upphämningsplatser. Uppdraget är avslutat.

Samordning av olika verksamheter vid Rudan center

Utbildningsförvaltningen har prövat idén inom förskolelinjen genom KreMiMa som sedan några år disponerar delar av lokalerna. Resultatet visar att lösningen är ekonomiskt lönsam. För närvarande är centret under uppbyggnad. I förvaltningens önskade tillstånd är Rudan center år 2022 ett stöd i att utforska innovation kring undervisning, lärmiljö och hållbar utveckling samt en funktion för organisationens kvalitetsutveckling, förmåga och lärande. Därutöver är tanken att lokalerna ska användas för möten och konferenser av både egna förvaltningen och andra delar av kommunens organisation. Det är möjligt för andra delar av kommunens organisation att boka lokaler för olika aktiviteter.

Sedan höstterminen har gymnasieskolans restaurangskola bedrivit undervisning i den del av Rudan center som har restaurangkök. Tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen har en utredning genomförts i syfte att identifiera hur utbildningsförvaltningens verksamheter kan samordnas med kultur- och fritidsförvaltningens Miljöverkstad. Arbetet resulterade i förslaget att utbildningsförvaltningen övertar Miljöverkstaden. Uppdraget är avslutat.

Vikarier inom grund- och förskola

Grund- och förskolenämnden har fått i uppdrag att utreda alternativa lösningar för att hantera vikariefrågan vid frånvaro för att på sikt minska kostnaderna och öka kvaliteten. En utredning av frågan har gjorts. Resultatet är ett förslag på hur förvaltningen kan arbeta med detta genom en kombination av gemensamma rutiner, en vikariepool och ett digitalt stödssystem. Förvaltningen har börjat utreda om det är möjligt att

samarbeta med social- och äldreförvaltningens Bemanningsscenter. Arbetet pekar på att kostnaderna för vikarier och den tid organisationen lägger på vikarieanskaffning kan minskas. Arbetsmiljön för chefer tros kunna förbättras och kvaliteten i verksamheten stärkas. Lösningen tros även kunna bli en del i kompetensförsörjningen genom att uppmuntra högskolestudenter som gör sin verksamhetsförlagda utbildning i kommunens verksamheter att ingå i vikariepoolen. Uppdraget pågår.

Arbeta fram en IT-strategi som möjliggör en modern skola

Digitalisering är ett av utbildningsförvaltningens prioriterade områden. Ett önskat tillstånd är att den nationella digitala strategin för skolväsendet ska implementeras. Målet med strategin är att skolan ska vara ledande i att använda digitali-

seringens möjligheter på bästa sätt för att uppnå en hög digital kompetens hos barn och elever och för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten till 2022. Arbetet har påbörjats med att implementera och uppnå målen med strategin genom att fokusera på hur förvaltningen realiserar digital kompetens för alla i skolan, likvärdig tillgång och användning samt forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter. Uppdraget är avslutat.

Genomsnittstid för SFI-elever

Haninge kommun erbjuder förutom de lagstadgade 15 undervisningstimmar per vecka på SFI, även preparandkurser för barnskötare och vårdyrken sex timmar per vecka. Extraundervisning i bland annat uttal och modersmålsstöd har funnits, men fasats ut under våren 2020 och kommer fortsättningsvis ingå i de erbjudna 15 undervisningstimmar. Genomsnittstudietiden har jämförts med Huddinge kommun samt genom statistik för hela riket. Haninge har väsentligt lägre genomsnittstid för de olika SFI-kurserna jämfört med både Huddinge och medelvärdet för hela riket. Jämförelse har på samma sätt tagits fram för kursdeltagarnas måluppfyllelse i de nationella proven. Haninge kommuns elever på SFI har en högre måluppfyllelse. Uppdraget är avslutat.

Kartläggning av samlingslokaler

Kartläggningen visar att det finns ett 20-tal lokaler som fungerar som samlingslokaler som kultur- och fritidsförvaltningen äger och helt eller delvis styr över. Tillgången till dessa lokaler för allmänhet och föreningslivet varierar och utredningen föreslår ett antal åtgärder för att förbättra den, vilket stärker samutnyttjandet. Utredningen presenterades för idrotts- och fritidsnämnden i mars som fattade beslut om att godkänna utredningen och överlämna den till kommunfullmäktige. Uppdraget är avslutat.

Behov av 11-mannaplan i Vega

Det finns behov av att en 11-spelsplan byggs i Vega. Frågan om placering av en konstgräsplan för 11-spel är ett problem. Plan för 11-spel kräver en stor och relativt platt yta, vilket är problematiskt att hitta i området. Utöver behovet att bygga en 11-spelsplan i Vega är det viktigt att andra möjligheter för rörelse och rekreation byggs och utvecklas i området för att möjliggöra rörelse och fysisk aktivitet. Uppdraget pågår.

Aktualitetspröva det idrottspolitiska programmet

Idrotts- och fritidsnämnden fattade beslut om att godkänna förslaget till idrottspolitiskt program 2020-2025 under nämndsammanträdet i juni. I september fattade även kommunfullmäktige beslut om att godkänna programmet. Uppdraget är avslutat.

Öka kulturhusets funktion som mötesplats

Arbetet med att ta fram ett förslag till inriktning för kulturhusets och bibliotekets verksamheter samt behov av ytor och funktioner är slutfört och sammanfattat i en utredning som gick upp för beslut i kultur- och demokratinämnden i maj och godkändes i sin helhet. Under försommaren inleddes dialog med fastighetsbolaget Tornberget AB och kommunens upphandlade arkitektkontor inför arbetet att ta fram ett lokalprogram. Underlaget kommer att läggas fram för beslut i kultur- och demokratinämnden under våren 2021.

Scenkonstlokalernas exakta utformning, yta och funktion har utretts mer specifikt under hösten. En referensgrupp har tillfrågats för scenkonstlokalernas utformning och vilka särskilda behov aktörer som idag nyttjar scenerna ser i framtiden. De behov som referensgruppen lyfter fram är till stor del beaktade i det beslutsunderlag som förvaltningen tidigare har tagit fram och redovisat i "Kunskapsunderlag för utbyggnad av Haninge kulturhus" och "Inriktning för Haninge kulturhus" inför framtagande av lokalprogram för utbyggnad. Uppdraget pågår.

Fortbildning i hedersproblematik

Socialnämnden har uppdragits att tillsammans med kommunstyrelsen samordna fortbildning i hedersproblematik till särskilt berörda inom hela den kommunala organisationen. Syftet är att ge medarbetare kunskap i att kunna uppmärksamma signaler som kan tyda på att någon är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck för att tidigt kunna upptäcka personer som kan vara utsatta.

Utbildningen ska förutom att ge kunskap om att upptäcka utsatthet även syfta till att medarbetare har tillräcklig kunskap för att agera vid misstanke eller kännedom om utsatthet med det övergripande syftet att upptäcka så många som möjligt som är utsatta och att agera för att främja flickor och pojkars/kvinnors och mäns lika rättigheter.

Social- och äldreförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för utbildningen som är en webbutbildning framtagen av Migrationsverket i samverkan med Länsstyrelsen Östergötland. Kommunens samtliga ledningsgrupper har genomgått utbildningen och har därefter valt ut vilka medarbetare och grupper inom respektive förvaltningen som behöver genomgå utbildningen.

Inom social- och äldreförvaltningen har samtliga medarbetare tagit del av utbildningen. Inom kultur- och fritidsförvaltningen har alla som arbetar i utåtriktad verksamhet genomgått utbildningen och på utbildningsförvaltningen utbildas medarbetare inom förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning under 2020. Utbildningen kommer att vara obligatorisk för all nyanställd personal inom dessa verksamhetsområden. Även socialnämnden har erbjudits utbildning i hedersproblematik. Uppdraget är avslutat.

Personer med försörjningsstöd erbjuds visstidsanställning

Kommunens arbetsgivarsamordning har haft en mängd aktiviteter och uppdrag i samarbete med olika företag under 2020 för att möjliggöra visstidsanställning i kommunen eller hos annan arbetsgivare. Uppdraget pågår.

Digitaliseringsarbete genom exempelvis robotisering

Social- och äldreförvaltningen har under en längre tid arbetat för att höja kvaliteten i manuella processer, men även arbetat med en modell som har till syfte att skapa nytta för kommunens medborgare och medarbetare genom att ge förutsättningar för verksamheter att digitalisera verksamhetsprocesser, arbetsflöden och arbetsuppgifter. Modellen har testats under året i den administrativa gruppen inom förvaltningen. Resultatet visade att gruppen arbetade med 21 processer. Av dessa processer kunde fyra relativt snabbt avvecklas, tre kan avvecklas på längre sikt., Två ansågs möjliga att automatisera, men efter en djupare analys kunde den ena helt

avvecklas och den andra delvis avvecklas. Den del som blev kvar av processen ansågs inte möjlig att automatisera. Tolv kunde utvecklas för att på ett bättre sätt generera värde utifrån behoven.

Utifrån resultatet av testet har förvaltningen påbörjat framtagandet av en bredare modell. Modellen ska möjliggöra både generellt utvecklingsarbete och att digitala tjänster vid behov kan kopplas på, exempelvis e-tjänst, IT-stöd, välfärdsteknik och robotisering. Uppdraget pågår.

Effektivisera arbetsprocesser

Social- och äldreförvaltningen har från 2019 och framåt arbetat med processkartläggningar för att finna mer effektiva arbetsflöden inom avdelningarna och påbörjade även en översyn av administrativa arbetsprocesser för att göra dem mer effektiva. Under slutet av 2019 och i början av 2020 började förvaltningen använda metodstöd för att kartlägga samtliga processer inom en verksamhet och analysera nyttan för att hitta möjlighet till utveckling, avveckling och/eller digitalisering av processer.

Socialnämnden har även ett fullmäktigeuppdrag om digitalisering/robotisering enligt Mål och budget 2019. Det fortsatta arbetet med processeffektivisering och digitalisering kommer att göras genom löpande förbättringar och inom ramen för digitaliseringsuppdraget. Uppdraget att effektivisera processer bedöms därmed som avslutat.

Sammanlagning av socialförvaltningen och äldreförvaltningen

Från 1 januari 2020 är socialförvaltningen och äldreförvaltningen ersatta av social- och äldreförvaltningen. Sammanläggningen har inneburit ökade möjligheter till samverkan och samnyttjande av resurser inom socialtjänsten. Två förvaltningschefer har ersatts av en och antalet avdelningar har minskat. Administration, utredning, bemanning och verksamhetsutveckling arbetar gentemot hela socialtjänsten. Sammanläggningen innebär förutsättningar för effektivare kommunikationsvägar i ärenden som berör olika verksamhetsområden, och förenklar ett enhetligt arbetssätt såväl vad gäller verksamhetens kvalitetsutveckling som i det löpande arbetet. Uppdraget pågår.

Foto: Victoria Koskela

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens ansvarsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp den verksamhet som kommunfullmäktige beslutat om. Kommunstyrelsen har ansvar för kommunens långsiktigt hållbara utveckling och för övergripande ekonomi- och personalfrågor, kommunikation och IT.

Viktiga händelser

Covid-19 har påverkat kommunstyrelsens verksamhet och har haft effekter i förvaltningens verksamhet. Fler funktioner har helt eller delvis övergått till att bedriva verksamheten digitalt. Exempelvis har kommunens budget- och skuldrådgivning, som tidigare har haft fysiska möten med klienter, övergått till möten per telefon. Detta har fallit väl ut och medfört en ökad tillgänglighet. Tjänst för säker e-post och säkra digitala videomöten har skapats, liksom en omfattande förflyttning av den digitala mognaden hos kommunens medarbetare avseende digital möteskultur.

Ekonomi

Kommunstyrelsens ursprungliga budget för 2020 uppgick till 227,7 mnkr. I december 2019 beslutade kommunfullmäktige om reviderad Mål och budget 2020 - 2021. Kommunstyrelsens budget ökade med 0,9 mnkr. I februari utökades kommunstyrelsens budget med 2,0 mnkr med anledning av rivning av gamla Fredriks yrkesskola. Kommunstyrelsens budget reviderades med 1,17 mnkr i maj med anledning av överföring av underskott från 2019 och i juni med 0,5 mnkr för utarbetandet av ett program för social hållbarhet samt med 0,1 mnkr för inrättandet av en beredning för social hållbarhet. Efter justeringar är kommunstyrelsens budget 230,0 mnkr.

Förtroendemannorganisationen har ett underskott på 3,2 mnkr som främst beror på arvoden/löner. De kommungemensamma kostnaderna har ett underskott på 3,9 mnkr. Av detta avser 3,3 mnkr försäkringsskador. Kommunstyrelseförvaltningen har ett överskott på 15,5 mnkr. Besparingar som beslutades i reviderad budget 2020-2021 och skulle genomföras under 2020, har haft avsedd inverkan på verksamheternas kostnader under året. Kommunstyrelsens resultat är 221,6 mnkr jämfört med budget 230,0 mnkr. Det är ett överskott på 8,4 mnkr (3,7 procent).

Investeringar

Kommunstyrelsens ursprungliga investeringsbudget enligt Mål och budget 2020 - 2021 var 107,5 mnkr. Kommunstyrelsens investeringsbudget har reviderats genom överföringsbeslut från

2019 med 33,0 mnkr. Kommunstyrelsen har tagit beslut om att ianspråka investeringsreserven med 28 mnkr i samband med finansiering av bussinfrastruktur i Vega, renovering av Ribbybergsskolans kök och matsal. Konstnärlig utsmyckning till om- och tillbyggnad i Ribbyskolan samt fortsatt utbyggnad av kameraanvändning i anslutning till kommunens fastigheter. Efter justeringarna är kommunstyrelsens investeringsreserv 32,0 mnkr och kommunstyrelsens justerade investeringsbudget 113,3 mnkr.

Det sammanlagda utfallet på investeringarna 2020 är 62,1 mnkr. Utfallet innebär att 55 procent av budgeten förbrukats. Förklaringen till att investeringsbudgeten inte förbrukats är att större budgetposter så som kommunstyrelsen investeringsreserv, avsättning till vattenplanen samt inventarier och övriga kostnader vid förskolor och skolor, inte har förbrukats. De största investeringarna är IT investeringar (21,3 mnkr), bussinfrastruktur i Vega (11 mnkr), Ribbyskolan (16,2 mnkr) samt renoveringen av Ornö skola (4,5 mnkr).

Personal

Kommunstyrelsens sjukfrånvaro för 2020 var 3,3 procent. En svag men nedåtgående trend och den lägsta noteringen sedan 2015. Trots pandemin 2020 har den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen inte ökat. En orsak till detta kan vara att möjligheten att arbeta på distans är god inom förvaltningen och personalen har kunnat undvika att gå till jobbet vid minsta sjukdomssymptom. Möten har kunnat hållas digitalt genom Teams och organisationen har varit snabb på att ställa om till dessa nya förutsättningar.

Sjukfrånvaron har ökat något för män och inom gruppen personer från 50 år och uppåt märks en liten tydligare uppgång. Förvaltningens storlek gör dock att enstaka medarbetares frånvaro ger ett generellt större utslag på resultatet än inom en större förvaltning med fler medarbetare.

Personalomsättningen ligger under 2020 på ca 10 procent, något lägre än både 2019 och 2018. Under året har 23 medarbetare lämnat förvaltningen och 19 har nyanställts.

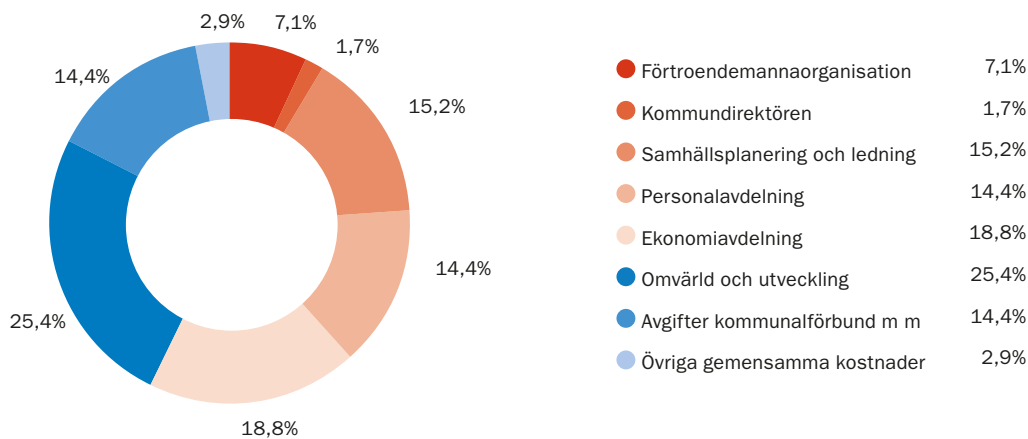
Under åren 2020-2024 kommer 7 av dagens medarbetare att gå i pension och under perioden från 2025 till och med 2028 går sedan ytterligare totalt 26 medarbetare i pension. Medelåldern inom förvaltningen ligger på 45,6 år vilket är något över hela kommunens medelålder på 45,1 år.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	895,4	868,3	962,2
Verksamhetens kostnader	1 115,6	1 098,4	1 183,8
*Nettokostnader	220,1	230,0	-221,6
Resultat	-2,9		8,4

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2020

I den årliga medarbetarundersökningen ses en förbättring av index för två av de tre områdena i undersökningen. Den största förbättringen av resultatet har skett inom området ledarskap.

Intern kontroll

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar med att regelverk avseende ekonomiadministrativa rutiner inte följs i kommunorganisationen. Felaktigheterna är inte kopplade till stora ekonomiska belopp, utan handlar om okunskap, slarv eller brådska hos användaren. Åtgärder är bland annat fler kontroller, förtydliganden av regelverk och kontakt med dem som utfört felaktigheterna.

Övriga kontroller under året handlade bland annat om förvaltningsmodellen och om det lagstadgade arbetsmiljöarbetet följs i enlighet med rutiner och riktlinjer, webbtillgänglighet och delegationsordning. Kontroller har genomförts genom stickprov, enkät och intervjuer och visar att rutinerna fungerar utan större avvikelser.

Flera processer har påbörjats som kommer att förbättra kommunens kontrollmiljö. Förslag till process för bakgrunds-kontroll vid rekrytering, går utöver de lagkrav som finns och försvårar för oegentligheter genom felaktiga rekryteringar på nyckelposter.

Förslag till styr- och uppföljningsprocess har tagits fram som kommer att säkerställa ett sammanhållet system för att samordna och integrera styr- och uppföljningsarbetet och fördelning mellan ansvar, mandat, skyldigheter och roller tydliggörs.

Förslag till policy för styrdokument säkerställer att styrningen följer en röd tråd, definierar beslutsnivå och hur länge ett dokument är giltigt. Styrdokumentet ska tydliggöra vilken typ av styrning dokumentet syftar till att underlätta. Genom detta kommer verksamheten få bättre förutsättningar att agera enligt den politiska visionen och de övergripande målen.

Grund- och förskolenämnden

Nämndens ansvarsområde

Grund- och förskolenämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet 10-13 år, pedagogisk omsorg samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs istället för utbildning inom skolväsendet.

Viktiga händelser

Året har präglats av att hantera konsekvenserna av covid-19. Huvudinriktningen har hela tiden varit att erbjuda barn och elever den utbildning de har rätt till och samtidigt säkerställa en trygghet och säker arbetsmiljö. Genom ändringar av lagar och förordningar skapades möjligheter till ökad fjärr- och distansundervisning. Trots den yttre påverkan som varit har inte utvecklingsarbetet avstannat. I vissa fall kanske tvärtom. Digitaliseringen har skjutit fart och de erfarenheter som gjorts under året kommer att utvecklas och stärkas inför kommande år.

Ekonomi

Nämndens nettoutfall uppgår till 1.976,9 mnkr för helåret 2020, vilket motsvarar en positiv avvikelse med 39,7 mnkr eller 2,0 procent i förhållande till årsbudget. I resultatet ingår även ett överskott inom elevpengsystemet med 12,9 mnkr, vilket ska vara kostnadsneutralt för grund- och förskolenämnden. Exkluderas överskottet i elevpengsystemet redovisar grund- och förskolenämnden istället ett överskott med 29,8 mnkr för helåret 2020.

Den centrala förvaltningen och nämnden redovisar ett samlat överskott med 9,0 mnkr. Centrum för lärande och hälsa redovisar ett överskott med 4,4 mnkr. Förskolans resultatenheter redovisar ett samlat överskott med 10,7 mnkr. Resultatenheterna inom grundskolans årskurs F-6 redovisar ett underskott med -1,4 mnkr och resultatenheterna inom årskurs F-9 och 7-9 ett överskott med 4,0 mnkr.

Under 2020 har grund- och förskolenämnden kunnat disponera 3,7 mnkr av tidigare års oförbrukade överskott. Resultatenheternas samlade överskott vid utgången av 2020 uppgår till totalt 8,9 mnkr och de samlade underskotten uppgår till totalt -5,0 mnkr, dessa summor utgör också underlag för resultatöverföring till 2021. Under året har även 4,3 mnkr återbetalats av tidigare års ackumulerade underskott som vid början av 2020 uppgick till -11,6 mnkr.

Investeringar

I kommunfullmäktiges mål och budget för 2020 har grund- och förskolenämnden tilldelats 8,0 mnkr i investeringsbudget för inventarier och utrustning till objektsspecifika investeringsprojekt

samt 6,0 mnkr i ej fördelade investeringsmedel för tillkommande verksamhetsanpassningar under året. Totalt uppgår investeringsbudgetram för 2020 till 14,0 mnkr. Kommunfullmäktige fattade i november beslut om överföring av 2019 års oförbrukade investeringsmedel med 77,2 mnkr och därmed uppgår nämndens sammanlagda investeringsbudget till 91,2 mnkr för 2020.

Det sammanlagda utfallet för 2020 uppgår till 21,8 mnkr, vilket motsvarar 23,9 procent av tilldelad investeringsbudget. Totalt återstår 65,2 mnkr i tilldelade men ej förbrukade investeringsmedel för grund- och förskolenämnden att äska om att föra över till 2021 års investeringsbudget, fördelat på 52,9 mnkr i objektsspecifika investeringsprojekt och 12,2 mnkr i ej objektbestämda investeringsprojekt.

Under 2020 färdigställdes ett antal investeringsprojekt, bland annat förskolan Tallen i södra Handen som en konceptförskola med åtta avdelningar. Nakterhusskolan i Vega som är en skola för årskurs F-6 togs i drift hösten 2020 och inrymmer de första åren både förskola och grundskola. Nya Åbyskolan togs i drift hösten 2020 inklusive en nya fullstor idrottshall. Den nya skolan är en skola med plats för ca 525 vilket är en utökning av kapaciteten jämfört med den tidigare Åbyskolan. Renovering av Ribbybergsskolans kök och matsal, renovering av Tungelsta skola hus A och återuppbyggnad av Ornö skola har skett.

Personal

Sjukfrånvaron under 2020 har ett starkt samband med Covid-19. Arbetet i förskolan och grundskolan kräver att medarbetare är på plats. Instruktionen för alla medarbetare var att stanna hemma vid minsta symptom, vilket påverkat frånvaron.

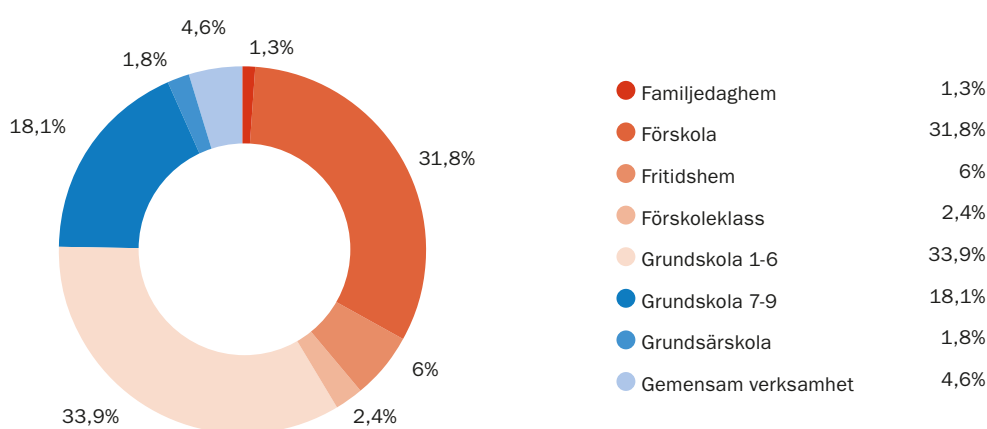
Den ökade sjukfrånvaron gäller korttidssjukfrånvaron. Korttidssjukfrånvaron i förskolan har gått från 4,4 procent 2019 till 8,0 procent 2020. För grundskolan har korttidssjukfrånvaron ökat från 3,8 procent 2019 till 6,4 procent 2020. Långtidssjukfrånvaron har totalt sett minskat. Det arbete som förskolan påbörjade för att sänka sjukfrånvaron blev aldrig av på grund av Covid-19 och har fått skjutas fram. Den totala sjukfrånvaron för nämndens medarbetare är 10,8 procent. Sjukfrånvaron var högst i mars med 16 procent, april 15,4 procent samt november 13,6 procent.

Sjukfrånvaron är högre för kvinnor än för män, vilket är lika som tidigare år. Ökningen 2020 är lika stor för båda könen. Det är de yngsta, under 29 år, som har högst sjukfrånvaro 2020. Det är färre antal anställda i den gruppen och en liten förändring gör att enstaka medarbetares frånvaro ger ett generellt större utslag på resultatet än inom gruppen för 30-49 år som är en betydligt större grupp i antal.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	310,3	272,5	304,4
Verksamhetens kostnader	2 225,5	2 289,1	2 281,4
Nettokostnad*	1 915,2	2 016,6	1 977,0
Resultat	-4,4	0,0	39,6

*Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2020

Personalomsättningen har minskat något under året. De som slutat på egen begäran är totalt på hela utbildningsförvaltningen 6,8 procent under 2020 att jämföras med 8,8 procent under 2019. I förskolan har 8,7 procent slutat på egen begäran 2020 vilket i stort sett är samma som under 2019. I grundskolan har många färre slutat på egen begäran 2020 än 2019. Det var endast 6,8 procent som slutade under 2020 till skillnad mot 10,4 procent under 2019.

Medelåldern för medarbetare i förskolan är 43,4 år och i grundskolan 43,9 år. Det är något lägre än i utbildningsförvaltningen totalt, där medelåldern är 44,5 år och kommunen som helhet som är 45,1 år.

Intern kontroll

Förvaltningen har en rutin för att utreda och anmäla frånvaro. Under 2020 har ett digitalt stödssystem inköpts för att anmäla och dokumentera utredningar kring frånvaro. Uppföljning visar att det finns skolenheter som inte använder systemet. Stickprov har visat att det finns elever med problematisk frånvaro som inte anmälts i systemet. Åtgärder är utbildning och framtagande av stödmaterial. Närvaroteamet arbetar förebyggande och kommer vara stöd till skolorna i dessa frågor.

Kontroll har gjorts om alla skolenheter tagit fram ordningsregler och resultatet visar att alla enheter har tagit fram ordningsregler och att eleverna har varit delaktiga i arbetet.

Förvaltningen har kontrollerat processen utdrag ur belastningsregistret vid anställning i skola och förskola, genom stickprov om det finns utdrag ur belastningsregistret för de tre senaste anställningarna. Undersökningen visar att så är fallet. Alla enheter har tydliga rutiner för hur de dokumenterat att de tagit del av utdrag från belastningsregistret.

Två förskoleenheter har slumpmässigt valts ut och dokumentation av aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen har granskats. Granskningen visar att förskolorna på många sätt arbetar med aktiva åtgärder och i arbetet beaktar alla diskrimineringsgrunder.

Kontroll om oönskade händelser visar att alla skolor har en krisplan vid oönskade händelser. Krisplanerna är olika utformade och förvaltningen har en dialog med de som har behov av stöd att uppdatera och korrigera sina krisplaner.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt kommunens aktivitetsansvar för ungdomar 16-20 år. Nämnden har också kommunens uppföljningsansvar som innebär att kommunen är skyldig att hålla sig informerad om sysselsättningen hos ungdomar mellan 16 och 19 år som inte går i gymnasieskolan.

Viktiga händelser

Sedan något år tillbaka har det kontinuerligt skett volymökningar inom vuxenutbildningen och i och med covid-19 har det accelererat ytterligare. Huvudinriktningen har hela tiden varit att erbjuda elever den utbildning de har rätt till och samtidigt säkerställa en trygg och säker arbetsmiljö. Genom ändringar av lagar och förordningar skapades möjligheter till ökad fjärr- och distansundervisning. Skolorna inom nämndens ansvarsområde har på ett enastående sätt hanterat övergången till distansundervisning, från en dag till en annan. Trots den yttre påverkan som varit har inte utvecklingsarbetet avstannat. Digitaliseringen har skjutit fart och de erfarenheter som gjorts under året kommer att utvecklas och stärkas inför kommande år.

Ekonomi

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ursprungliga budget 2020 uppgick till 473,7 mnkr. I december 2019 beslutade kommunfullmäktige om reviderad Mål och budget 2020 – 2021. Nämndens ram reducerades med 0,2 mnkr till 473,5 mnkr. 1 maj beslutade kommunfullmäktige om överföring av driftmedel. Ett underskott på 2,4 mnkr avseende nämndens justerade resultat 2019 överfördes till 2020 års budget och ramen uppgår därefter till 471,0 mnkr. Årets resultat är 478,6 mnkr, vilket är 7,6 mnkr (1,6 procent) i underskott jämfört med budget. Utfallets andel av den totala helårsramen motsvarar 101,6 procent.

Eleversättningar till gymnasieskolor har kostat 358,3 mnkr och utgör nämndens största kostnadspost. Tillsammans med tilläggsbelopp, som också betalas ut till skolor, har det kostat 3,8 mnkr mer än budgeterat. Gymnasieenheterna inom nämnden redovisar ett sammantaget negativt resultat med 2,4 mnkr. Den främsta förklaringen är färre inskrivna elever under höstterminen som medfört lägre elevintäkter. Vuxenutbildningen redovisar ett underskott med 8,6 mnkr till följd av fler sökande. Ökade volymer inom vuxenutbildningen orsakad av en avmattad konjunktur och en förändrad lagstiftning som berättigar fler

utbildning var tydligt redan innan Corona. Nämndens reserv på 2,5 mnkr och lägre kostnader inom central förvaltning med 4,7 mnkr reducerar det totala underskottet.

Investeringar

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens investeringsram enligt Mål och Budget 2020 - 2021 uppgår till 5,0 mnkr. Det ackumulerade utfallet är 0,9 mnkr och motsvarar 18,5 procent av den totala årsbudgeten. Under året har löpande investeringar skett i framför allt möbler och lokalanpassningar.

Det sammanlagda utfallet för 2020 uppgår till 21,8 mnkr, vilket motsvarar 23,9 procent av tilldelad investeringsbudget. Totalt återstår 65,2 mnkr i tilldelade men ej förbrukade investeringsmedel för grund- och förskolenämnden att äska om att föra över till 2021 års investeringsbudget, fördelat på 52,9 mnkr i objektsspecifika investeringsprojekt och 12,2 mnkr i ej objektbestämda investeringsprojekt.

Personal

Trots pandemin 2020 har den totala sjukfrånvaron bara ökat marginellt. En orsak till detta kan vara att distansundervisning tidigt infördes på gymnasieskolorna och vuxenutbildningen och personalen har kunnat gå till jobbet även vid milda förkylningssymptom. Sjukfrånvaron var högst i mars månad på 8,2 procent och därefter har den minskat.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sjukfrånvaro 2020 var 4,7 procent jämfört med 4,3 procent 2019. En svag ökning trots pandemin under året. Den totala sjukfrånvaron för nämnden har legat under 5 procent de senaste åren och ligger med god marginal under fullmäktiges tidigare mål på 6,5 procent.

Sjukfrånvaron har ökat något för män i förhållande till kvinnor. Gruppens storlek gör dock att enstaka medarbetares frånvaro ger ett generellt större utslag på resultatet än inom en större grupp med fler medarbetare. Åldersmässigt är det inte så stor skillnad mellan grupperna.

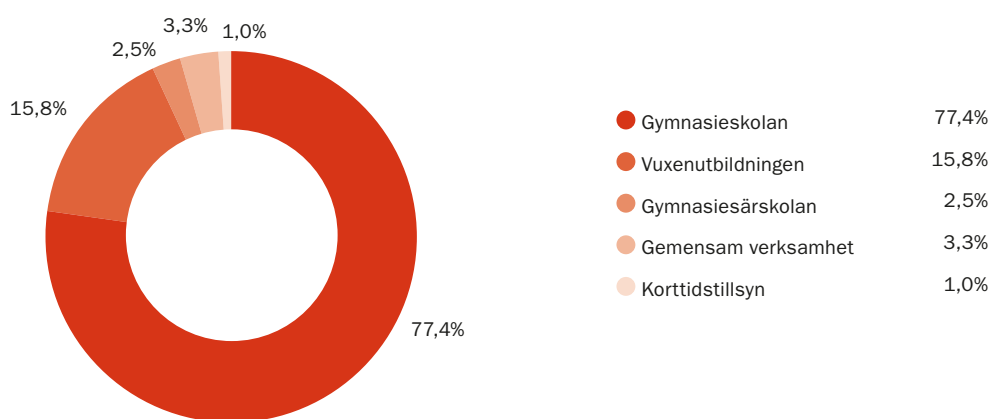
Nämnden har ingen stor personalomsättning. 2,6 procent av nämndens medarbetare har slutat på egen begäran under 2020 vilket är lägre än 2019 då 3,5 procent slutade på egen begäran.

Medelåldern för nämndens medarbetare är 47,5 år vilket är högre än inom förvaltningen på 44,5 år och kommunens medelålder på 45,1 år.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	189,8	186,2	187,8
Verksamhetens kostnader	663,2	657,3	666,4
*Nettokostnader	473,4	471,0	478,6
Resultat	-10,7		-7,6

Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2020

Intern kontroll

Hög elevnärvaro är en nyckelfaktor för långsiktigt bättre elevresultat. Kontroll har gjorts av om rutiner för att utreda frånvaro i gymnasieskolan följs. Rektor fick i uppdrag att ta fram lokala rutiner och att mallar tydligt införs och tillämpas 2019 och under 2019 sågs en tydlig minskning av elevfrånvaron. Mätningar under 2020 visade dock nya höga värden för elevernas frånvaro. Den ökande frånvaron var troligen en effekt av pandemin.

Riksäpplets gymnasieskola har utöver de nya rutinerna även tagit hjälp av Skolverkets processtöd för ökad närvaro och tydligt förbättrat elevernas närvarosiffror. Förvaltningens bedömning är att rutinerna följs men att arbetet behöver

följas upp även fortsättningsvis för att undersöka om ytterligare åtgärder behöver vidtas samt om nya problem identifieras.

Kontroll har skett med samtliga rektorer om det finns krisplan vid oönskade händelser. Undersökningen visar att alla har det. Förvaltningen har under november 2020 genomfört en krisledningsövning för Riksäppet och utifrån de erfarenheterna uppdaterades krisplanen. Samma krisledningsövning kommer att hållas för Fredrika Bremer samt Centrum vux i januari 2021.

Kontroll av om ordningsregler finns har skett. Uppföljningen visar att båda enheterna har tagit fram ordningsregler och att eleverna har varit delaktiga i arbetet.

Idrotts- och fritidsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Idrott- och fritidsnämnden ska främja idrotts- och friluftslivet samt folkhälsoarbetet i kommunen. Nämnden ansvarar för idrotts- och friluftsmiljöer omfattande anläggningar såsom sporthallar, idrottsplatser, simhall och utomhusbassäng samt spontanidrottsytor, badplatser och motionsspår. Nämnden ansvarar även för verksamheten vid simhallen och utomhusbassängen. Vidare ansvarar nämnden för viss skötsel i skärgården samt för kommunens camping- och vandrarhemsverksamhet. I nämndens ansvar ingår även stöd till föreningslivet, lokalbokning, föreningsbidrag, registrering av lotterier och utnämmande av lotterikontrollanter, Miljöverkstan samt fritidsgårdar och Jordbro parklek.

Viktiga händelser

Coronapandemin har under stora delar av året påverkat förvaltningens verksamheter. Mycket ställdes på ända och förvaltningen fick snabbt ställa om för att kunna genomföra verksamheten på ett riskmedvetet sätt. Verksamheterna har visat prov på god förändringsbenägenhet och har förmågan att ställa om när allt inte blir som planerat. En rad åtgärder har vidtagits så som löpande dialoger och information till föreningarna. Utifrån Folkhälsomyndighetens, Region Stockholm och kommunens rekommendationer och beslut har arbetet vid anläggningarna anpassats. Löpande riskbedömningar har genomförts.

Ett nytt idrottspolitiskt program har under året beslutats av fullmäktige.

Ekonomi

Idrotts- och fritidsnämndens ursprungliga budget 2020 uppgick till 141,4 mnkr. I december 2019 beslutades om en sänkning med 0,5 mnkr i reviderad Mål och budget 2020 – 2021. Kommunfullmäktige beslutade i maj om överföringsmedel på 1,3 mnkr och även om en teknisk budgetminskning på 0,7 mnkr. Den slutliga driftbudgeten blev 141,5 mnkr. Utfallet för året är 138,6 mnkr, som är 97,9 procent av helårsbudgeten. Överskottet uppgår till 3,0 mnkr (2,1 procent). En del av nämndens överskott kan tillskrivas den öppna ungdomsverksamhetens effektiviseringsåtgärder. Den ekonomiska effekten av Coronapandemin är komplex, med både positiva och negativa avvikelser, direkta merkostnader på 0,8 mnkr ingår i resultatet.

Investeringar

Idrotts- och fritidsnämndens ursprungliga investeringsbudget enligt Mål och budget 2020 -2021 var 30,3 mnkr. Kommunfullmäktige beslutade om överföringsmedel på 21,6 mnkr i april och då blev den slutliga investeringsbudgeten 51,9 mnkr. Årets förbrukning uppgår till 21,8 mnkr, vilket motsvarar 42,0 procent av helårsramen. Årets största investeringsprojekt har varit ny konstgräsplan på Tungelsta IP, upprustning av två piper på Fjärdlång samt upprustning av Maxingeslingan och Östnorabadet.

Personal

Idrotts- och fritidsnämnden har en lägre total sjukfrånvaro 2020 som är 6,4 procent jämfört med 6,9 procent föregående år. Coronapandemins påverkan under året visar sig när varje månad granskas. Sett över året skedde den största ökningen av sjukfrånvaro i maj, då sjukfrånvaron var 11,1 procent, för att gå ner under sommaren. Det har sedan varit en viss uppgång från september som fortsatte under hösten men som minskade igen i december.

Korttidssjukfrånvaron är betydligt högre 2020 än 2019. Det beror troligen på coronapandemin. Samtidigt har långtidssjukfrånvaron minskat under 2020 jämfört med 2019. Korttidssjukfrånvaron är 2020 högre i jämförelse med långtidssjukfrånvaron, vilket är ett trenderbrott från föregående år.

Kvinnor (8,7 procent) är mer sjuka än män (4,8 procent). Åldersmässigt finns den högsta sjukfrånvaron i medarbetare över 50 år.

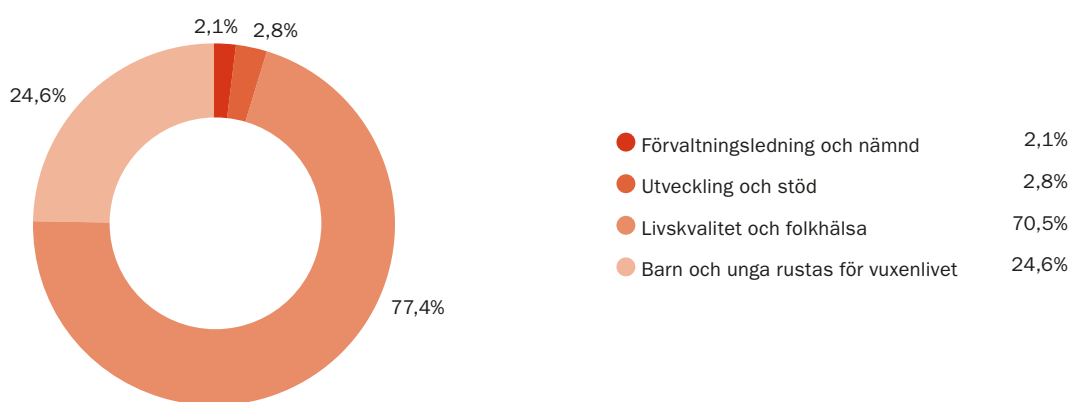
Förvaltningen har arbetat med att hålla nere sjukfrånvaron i sin ordinarie verksamhet under året som gått och i vissa verksamheter har speciella insatser med företagshälsovården bedrivits för att stötta arbetsmiljöarbetet och trivseln på arbetsplatsen.

Prognosen för 2021 beror på hur pandemin utvecklar sig. Om den håller i sig kan idrotts- och fritidsnämnden få ett högre sjuktal, men i och med att förvaltningen lyckades hålla nere sjukfrånvaron trots pandemin 2020 bedöms att sjuktalet kommer sjunka eller behålla nivån 2021.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	35,6	41,9	37,8
Verksamhetens kostnader	172,5	183,4	176,4
*Nettokostnader	136,9	141,5	138,6
Resultat	3,5		3,0

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2020

Intern kontroll

En genomlysning av samtliga beslut inom två ärendetyper i delegationsordningen har gjorts. Samtliga beslut har hanterats korrekt. Stickprov har gjorts för kontroll av rätt attestant på fakturorna. Samtliga undersökta fakturor är korrekt attesterade.

Kontroll av taxekategorier och bokningar har gjorts. Alla obemannade inomhushallar är utrustade med kortläsare som möjliggör fortlöpande kontroll av inpasseringar. Under året har 21 stickprovskontroller kring nyttjande av lokaler och taxekategori gjorts. Kontrollerna visar att samtliga föreningar nyttjade sina tider och var inbokade enligt korrekt taxekategori.

Föreningar ska senast 3 månader efter avslutad aktivitet redovisa aktiviteten som de fått bidrag för. Stickprovskontroller visar att tre av fyra kontrollerade föreningar har inkommit med sina redovisningar i enlighet med beslutade redovisningsdatum. I ett ärende har påminnelse skickats ut.

Personer som ska anställas i de yttre verksamheterna måste visa upp utdrag ur belastningsregistret som inte får vara äldre än ett år. För att stärka kontrollen finns en ny rutin som innebär att notering om att registerutdrag är uppvisat för anställande chef, skrivs in på anställningsbeslutet. Alla nyanställningar från juni till december har granskats och resultatet av kontrollen visar att rutinen har följts vid samtliga anställningar.

Kultur- och demokratinämnden

Nämndens ansvarsområde

Nämnden ska bedriva och främja kulturverksamhet, samverka med föreningsliv samt följa och främja demokratiutvecklingen i Haninge. Nämnden ansvarar för bibliotek, kulturskola, kulturverksamhet, konsthall, konstutställningar och offentlig konst samt verksamhet inom kulturmiljöområdet. I nämndens ansvar ingår även lokalbokning samt stöd och föreningsbidrag till studieförbund och föreningar inom kulturområdet.

Viktiga händelser

Coronapandemin har under stora delar av året påverkat förvaltningens verksamheter. Förvaltningen fick snabbt ställa om för att kunna genomföra verksamheten på ett riskmedvetet sätt och hitta nya sätt att kommunicera och verka på. Under året har stora delar av programverksamheten varit inställt. Även bibliotekens omfattande verksamhet för barn och pedagoger inom förskola och skola har i huvudsak ställts in.

Restriktionerna kring arrangemang och större folksamlingar förde med sig att förvaltningen under våren började omskapa den traditionsenliga Haningedagen. Istället organiserades en serie av oannonserade popup kulturarrangemang på olika platser utomhus i kommunen. En slutsats av detta är att utåtriktat, uppsökande arbete med kulturarrangemang är ett framgångskoncept för att nå ny publik och det bidrar till en demokratisering av kulturutbudet.

Ekonomi

Kultur- och demokratinämndens ursprungliga budget 2020 uppgick till 83,8 mnkr. Vid revideringen av Mål och budget 2020 -2021 i december 2019 minskades budgeten med 1,2 mnkr. Beslut om överföring av fonderade driftmedel på 1,9 mnkr fattades i maj 2020, samtidigt som en teknisk ramjustering med idrotts- och fritidsnämnden på 0,7 mnkr gjordes. Det ledde fram till en aktuell budget på 85,2 mnkr. Utfallet för året är 79,6 mnkr, som är 93,5 procent av den slutliga budgeten. Överskottet för året uppgår till 5,6 mnkr (6,5 procent). Den huvudsakliga orsaken är minskad programverksamhet som en följd av restriktioner om allmänna folksamlingar på grund av Coronapandemin.

Investeringar

Kultur- och demokratinämndens ursprungliga investeringsbudget enligt Mål och budget 2020 – 2021 var 11,3 mnkr, inklusive offentlig konst på 4,5 mnkr. I april beslutade kommunfullmäktige om överföringsmedel på 24,6 mnkr. En ny metod för att tilldela medel för offentlig konst introducerades i Mål och budget 2020 – 2021, vilket medförde en ökning på 0,8 mnkr av årets tilldelade medel för offentlig konst. Den slutliga investeringsbudgeten är 36,7 mnkr. Förbrukningen under året uppgår till 4,8 mnkr, vilket motsvarar 13,1 procent av helårsbudgeten. Ett flertal investeringsprojekt har färdigställts på biblioteken, i kulturhuset i Handen och inom kulturskolan.

Personal

Kultur- och demokratinämnden har en högre total sjukfrånvaro 2020 som är 5,8 procent jämfört med 2,6 procent 2019. Orsaken till detta är coronapandemin. Sett över året var den högsta sjukfrånvaron mars (13,0 procent) och april (13,7 procent) när pandemin bröt ut. Det har även varit en viss uppgång från september som fortsatte under hösten men inte i lika stor utsträckning som under våren.

Korttidssjukfrånvaron är något lägre 2020 jämfört med 2019, dock har långtidssjukfrånvaron ökat. Troligen beror även detta på pandemin, som kan ge en långvarig effekt när personal blir sjuk, vilket har skett inom vissa enheter. Korttidssjukfrånvaron är högre i jämförelse med långtidssjukfrånvaron precis som tidigare år. Insatser kring sjukfrånvaro handlar därför till stor del om friskvårdsinsatser och proaktivt arbete med arbetsmiljön.

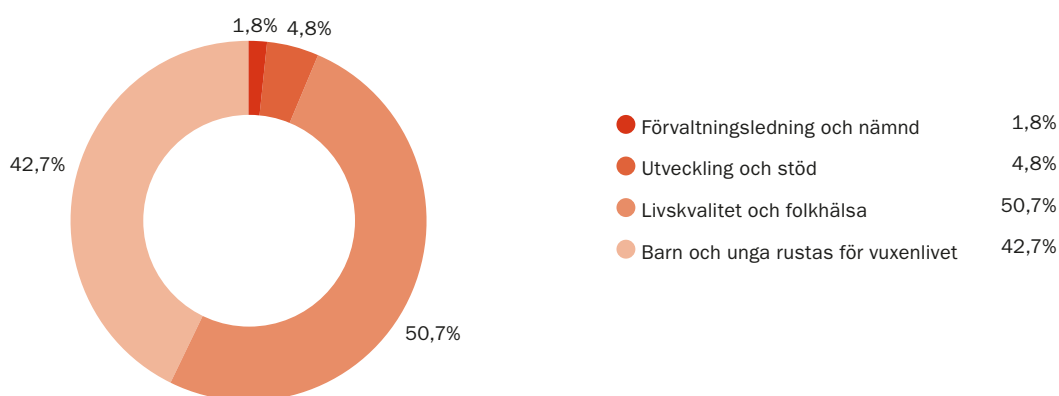
Det finns inga stora skillnader mellan män och kvinnor för 2020 och i jämförelse med 2019 är fördelningen mellan könen ungefär lika. Det är procentuellt flest yngre personal under 29 år som varit sjuka, vilket är lika som 2019.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	4,8	6,2	3,3
Verksamhetens kostnader	84,7	91,3	82,9
*Nettokostnader	80,0	85,2	79,6
Resultat	3,1		5,6

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

BRUTTOKOSTNAD FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2020

Förvaltningen har arbetat med att hålla nere sjukfrånvaron under året som gått och i vissa verksamheter har speciella insatser med företagshälsovården bedrivits för att stötta arbetsmiljöarbetet och trivselen på arbetsplatsen. Prognosen för 2021 beror på hur pandemin utvecklar sig. Om den håller i sig kan resultatet bli ett högre sjuktal än normalt och om den börjar klinga av bedöms att sjuktalet kommer att sjunka igen.

Intern kontroll

Stickprov har gjorts för kontroll av rätt attestant på fakturorna. Samtliga undersökta fakturor är korrekt attesterade.

Vid anställningar till alla yttre verksamheter i kultur- och fritidsförvaltningen begär förvaltningen alltid ett utdrag ur belastningsregistret. Varje verksamhetschef begär att personer som ska anställas visar upp ett utdrag ur belastningsregistret som inte får vara äldre än ett år när det visas upp. För att stärka kontrollen finns en rutin som innebär att notering om att registerutdrag är uppvisat för anställande chef, skrivs in på anställningsbeslutet. Alla nyanställningar från juni till december har granskats och resultatet av kontrollen visar att rutinen har följts vid samtliga anställningar.

Socialnämnden

Nämndens ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, det vill säga ekonomiskt bistånd, stöd till enskilda samt stöd till barn och familjer. Detta omfattar även vård av unga och personer med missbruk enligt socialtjänstlagen och tvångslagarna lag om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Socialnämnden ansvarar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning, familjerättsfrågor, arbetsmarknadsfrågor och frågor som rör flyktningmottagandet.

Viktiga händelser

Pandemin har inneburit ett hårt tryck på nämndens verksamheter. Vissa verksamheter har hållit stängt för att minska smittorisken. Kontakt med brukare som normalt sker vid fysiska möten har ersatts av digitala möten. Pandemin har inneburit ett intensivt arbete med att anpassa rutiner och arbetssätt för att minimera smittorisk och samtidigt upprätthålla service samt insatser som svarar mot den enskildes behov.

Förvaltningen har arbetat för att utveckla flexibel, tillgänglig och individanpassad service genom digitala tjänster, till exempel e-ansökan, möjligheten till digitala föräldrträffar, digitala orosanmälningar samt säkra digitala möten. Intensivt arbete har pågått för att säkra skyddsutrustning till kommunens vård och omsorg. Det har hela tiden funnits skyddsutrustning att tillgå för de situationer där det behövts och stora upphandlingar har gjorts.

Ekonomi

Socialnämndens ursprungliga driftbudget för 2020 var 971,5 mnkr. I december 2019 beslutades om en sänkning med 3,8 mnkr i reviderad Mål och budget 2020 – 2021. Budgetjusteringen avsåg effektiviseringsuppdrag 2020 samt verksamhetsförändring öppna förskolan. Inklusivt justeringar är socialnämndens beslutade budget 967,7 mnkr. Socialnämndens utfall för perioden är en nettokostnad på 994,6 mnkr vilket motsvarar ett underskott på 26,8 mnkr (2,8 procent). Utfallets andel av årsbudget är 102,8 procent.

Underskottet beror på högre kostnader för försörjningsstöd samt placeringskostnader för ungdomar, barn och vuxna. Förvaltningen har fortsatt jobba långsiktigt för att ge största nytta för kommuninvånarna till lägsta kostnad. Kostnader för mottagande av nyanlända vuxna har helt bekostats av statsbidrag. Större delen (24,6 av totalt 28,9 mnkr) av kostnader för mottagande av ensamkommande barn har täckts av statsbidrag.

Investering

Socialnämndens ursprungliga investeringsbudget var 9,0 mnkr efter beslut i kommunfullmäktiges Mål och budget 2020. Kommunfullmäktige beslutade i april om överföring av oförbrukade investeringsmedel från 2019 med 4,9 mnkr. Total investeringsbudget för året är därmed 13,9 mnkr.

Totalt förbrukades 3,7 mnkr. Utfallet motsvarar 26,6 procent av total årsbudget. Genomförda investeringar handlar främst om lokalanpassningar och renoveringar samt investering i nämndens verksamhetslokaler. Införande av en digital medhjälpare på försörjningsstöd pågår, liksom införande av ett nytt verksamhetssystem för förvaltningen.

Personal

Sjukfrånvaron under 2020 uppgår till totalt 8,4 procent vilket innebär en ökning om 2,5 procentenheter jämfört med 2019. Den ökade frånvaron tillskrivs sannolikt Corona-pandemin. Sjukfrånvaron har legat något högre under hela 2020, men hög frånvaro och störst skillnad mot 2019, syns den period under våren då smittan tog fart. I mars var sjukfrånvaron 11,8 procent och i april var den 12,0 procent. Sjuktalen avtog sedan för att öka igen under hösten.

Både kvinnors och mäns sjukfrånvaro har ökat men kvinnors andel av sjukfrånvaron har ökat mer. Ökningen skiljer sig något mellan medarbetare i olika ålderskategorier och är störst i åldersgruppen 30- 49 år. Långtidssjukskrivningarna har minskat något och det är alltså korttidsfrånvaron som orsakar den totala ökningen.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	280,7	233,5	274,6
Verksamhetens kostnader	1 238,0	1 201,2	1 269,2
Nettokostnader*	957,3	967,7	994,6
Resultat	5,2		-26,8

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2020

Aktiva rehabiliteringsinsatser har fortsatt under året för att minska långtidssjukfrånvaron, ett arbete som planeras fortsätta under 2021. Likaså kommer ett löpande arbete ske med att åtgärda och följa upp handlingsplaner för arbetsmiljön.

Intern kontroll

Stickprov har gjorts av köp av HVB (hem för vård och boende) Socialpsykiatri vuxen. Av 18 kontrollerade fakturor var 10 inom och 8 utanför ramavtal. För köpen utanför ramavtal finns individavtal upprättade. Verksamheten har enligt rutin beskrivit varför man valt detta alternativ.

Kontroll har skett om nämndens personakter är gallrade enligt gällande dokumenthanteringsplan. Resultatet av kontrollen är att gallringen ligger efter med två år. Handlingsplaner har tagits fram för att åtgärda detta.

Undersökning har gjorts om barn och unga som utreds och placeras utanför det egna hemmet erbjuds möjlighet till hälso- och sjukvård och tandvård. 18 placerade barn och unga ingick. I majoriteten av ärendena framkommer att en hälsoundersökning inte tycks ha initierats av socialtjänsten. Orsak framkommer inte av dokumentationen. Därmed följs inte bestämmelserna om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Förvaltningen arbetar med åtgärder för att komma till rätta med detta.

En granskning har skett inom samtliga verksamhetsområden om riskanalyser gjorts. Granskningen visar att riskanalys har gjorts inom 13 av socialnämndens verksamhetsområden, medan 10 verksamhetsområden inte har gjort riskanalys 2020. Trots pandemin och omställningar av verksamheter som medför ett större antal risker som påverkar kvaliteten mot brukaren har inte alla verksamhetsområden gjort riskanalyser enligt SOFS 2011:9. Åtgärder har föreslagits.

Stadsbyggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för de kommunala verksamheterna inom detaljplanering, bygglovshantering samt mätning och kartframställning. Nämnden ansvarar för kommunens vägar, parker, vatten- och avloppsverksamhet, är kommunens myndighet i trafikfrågor och hamnfrågor samt myndighet för adresshantering och lägenhetsregister.

Viktiga händelser

Genom att tänka om och tänka nytt utvecklade förvaltningen med start 2020 en mer hållbar gräsklippning. Att klippa gräset på högre höjd gör att gräs och andra växter tillåts blomma, vilket gynnar pollinerare och andra insekter. Vissa ytor omvandlas till högväxande gräsytor och ängar. Både transporter och klipptid minskar och resultatet blir minskade utsläpp och ökade upplevelsevärden för invånarna.

Pandemin har påverkat nämndens verksamheter genom ökad korttidssjukfrånvaro jämfört med 2019.

Ekonomi

Nämndens ursprungliga beslutade budgetram för år 2020 uppgick till 153,5 mnkr. Nämndens budget har sedan justerats med 1,5 mnkr efter beslut om besparingar i reviderad Mål och budget 2020-2021. Budgeten har utökats med överföring av överskott från tidigare år på 5,2 mnkr enligt beslut. Inklusive justeringar är nämndens budget 157,2 mnkr.

Det ackumulerade utfallet för perioden är 152,2 mnkr vilket motsvarar 96,8 procent av årsbudgeten. Resultatet är 5,0 mnkr i överskott (3,2 procent) jämfört med budget. Årets positiva resultat beror främst på lägre kostnader jämfört med budget inom vinterväghållning och generellt sett lägre personalkostnader inom flera avdelningar. Även nämndens oförbrukade reserv 2,5 mnkr gör att årets resultat blir positivt.

Investeringar

Nämndens ursprungliga investeringsbudget enligt Mål och Budget för år 2020 uppgår till 210,0 mnkr. Ramen har utökats med 11,0 mnkr för finansiering av bussinfrastruktur i Vega samt överföring av investeringsmedel från år 2019 på 90,2 mnkr enligt beslut i kommunfullmäktige. Inklusive justeringar är nämndens investeringsram 311,2 mnkr. Utfallet visar en investeringskostnad på 181,0 mnkr för 2020 vilket motsvarar 58,2 procent av 2020 års sammanlagda investeringsbudget och ett utfall på 86,2 procent av ursprunglig budget. Flertalet projekt har fått förändrad tidplan och några har fått ökad kostnadsprognos.

Några av projekten som genomfördes 2020 är VA-verk och anläggningar (9,3 mnkr), Fors framtid (12,1 mnkr), VA-huvudvattenledning (78,9 mnkr), ledningsförnyelse (27,7 mnkr), dagvatten åtgärdsplan (2,0 mnkr), VA-serviser (4,2 mnkr), lekplats- och parkupprustning (11,3 mnkr), åtgärder enligt cykelplan, tillgänglighets- och trafiksäkerhetsinvesteringar (14,9 mnkr), brounderhåll (2,7 mnkr).

Personal

Stadsbyggnadsnämndens totala sjukfrånvaro visar en marginell minskning 2020 (4,7 procent) jämfört med 2019 (4,8 procent). Coronapandemins påverkan under året kan ses när varje månad granskas för sig samt på korttidssjukfrånvaron. Sett över året skedde den största ökningen från mars till och med maj. Det har även varit en viss uppgång mellan oktober och november, som dock minskat igen i december. Förvaltningen har arbetat intensivt och effektivt med säkerhetsåtgärder utifrån pandemin, vilket bedöms ha påverkat smittspridning och sjukfrånvaron positivt inom förvaltningen. Stora delar av förvaltningen har även haft möjlighet att arbeta hemifrån vilket kan ha gett positiva effekter.

Nedbrutet på kort- och långtidssjukfrånvaro ses att korttidssjukfrånvaron har ökat 2020 jämfört med 2019 och långtidssjukfrånvaron har minskat. Det beror troligen på att coronapandemin har påverkat korttidssjukfrånvaron mest. Det finns inga stora skillnader mellan män och kvinnor för 2020, kvinnors sjukfrånvaro har minskat något och mäns har ökat något. Färre medarbetare i ålderskategorin under 29 år har varit sjuka 2020 vilket är ett trenderbrott från föregående år. De högsta sjukfrånvarotalen finns i gruppen över 50 år.

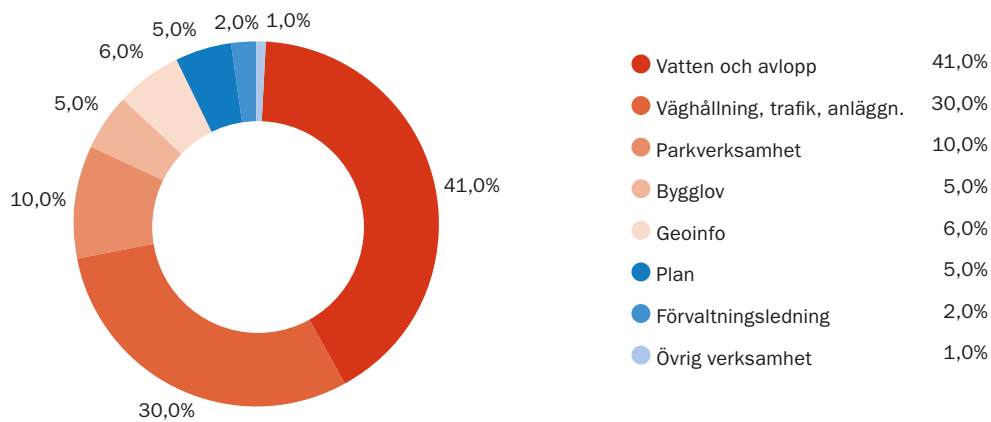
Förvaltningen har arbetat med att hålla nere sjukfrånvaron i verksamheterna under året, bland annat genom aktivt arbete med ledarskap på distans och även tagit hjälp av ergonomer hos företagshälsovården och arbetet med arbetsmiljön på arbetsplatsen för de som inte kan arbeta hemifrån.

Prognosen för 2021 beror på hur pandemin utvecklar sig. Om den håller i sig kan nämnden få ett högre sjuktal, men i och med att nämnden lyckades hålla nere sjukfrånvaron trots pandemin 2020 bedöms att sjuktalen kommer sjunka eller behålla sin nivå 2021.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	320,5	317,7	321,3
Verksamhetens kostnader	473,1	474,9	473,5
Nettokostnad*	152,6	157,2	152,2
Resultat	3,6	0,0	5,0

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2020

Intern kontroll

Kontroll har gjorts av hur förvaltningen säkerställer att organisationen följer Svensk standard och tillämpar lagstiftningen rätt inom området säkerhet lekplatser, som omfattar både allmänna lekplatser och lekplatser på skol- och förskolegårdar. En lekplatsplan har antagits. Ett digitalt verktyg finns för säkerhetskontroller och besiktningar av lekplatser. Arbetet pågår med fortsatt säkerställning av att förvaltningen följer Svensk standard och tillämpar lagstiftningen rätt.

Nämndens andra kontrollmoment avser hur förvaltningen säkerställer att upphandlingar kan genomföras utifrån verksamheternas behov. Förvaltningen har dialog med upphandlingsenheten och är delaktig i flera pågående upphandlingar avseende bland annat nytt ramavtal för tekniska konsulter inom arkitektur, utredning och projektering. Representanter från berörda avdelningar deltar i arbetet. Förvaltningen fortsätter med samarbetet med upphandlingsenheten för kunskapsöverföring och bättre förståelse för förvaltningens specifika behov.

Äldrenämnden

Nämndens ansvarsområde

Äldrenämnden ansvarar för kommunens vård och omsorg till personer över 65 år och äldre. Vården och omsorgen utövas i form av förebyggande verksamhet, dagverksamhet, hemtjänst, korttidsboende och vård- och omsorgsboende.

Viktiga händelser

Pandemin har inneburit ett hårt tryck på nämndens verksamheter. Vissa verksamheter har hållit stängt under året för att minska smittoriskerna. Ett intensivt arbete har pågått för att säkra skyddsutrustning till kommunens vård och omsorg. Det har hela tiden funnits skyddsutrustning att tillgå för de situationer där det behövs och stora upphandlingar har gjorts. Rutiner och arbetssätt har anpassats för att minimera smittorisk och samtidigt upprätthålla en verksamhet som svarar mot insatsbehov.

En ökning har skett av hemtjänstkundernas efterfrågan av digital natttillsyn. Förhoppningen är att fler ska upptäcka fördelen med att minimera fysiska tillsynsbesök som kan störa nattvilan. Det innebär även resurseffektivt nyttjande av personal samt miljövinst i form av minskade transporter.

Ekonomi

Äldrenämndens driftbudgetram för 2020 var ursprungligen 846,2 mnkr. Nämndens budget har sedan justerats ned med 2,4 mnkr efter beslut om besparingar i reviderad Mål och budget 2020-2021. Beslutet innebär att äldrenämndens budgetram för 2020 är 843,8 mnkr. Beslut om överföring av driftmedel från 2019 till 2020 beslutades i maj och nämndens budgetram minskades med 1,1 mnkr till 842,8 mnkr. Äldrenämndens utfall för året blev 797,9 mnkr. Utfallet innebär ett överskott med 44,8 mnkr (5,3 procent) mot budgetramen.

Överskottet beror till största del på minskad på efterfrågan av insatser på grund av coronapandemin. Främst har det inneburit lägre kostnader för hemtjänst hos beställaravdelningen. Inom den egna utförarorganisationen av hemtjänst finns underskott, som minskar överskottet gällande hemtjänst totalt för kommunen. Arbete pågår för att bedriva den kommunala hemtjänsten med de resurser som kan finansieras med den ersättningsmodell som gäller från oktober 2020.

Investeringar

Äldrenämndens ursprungliga investeringsbudget enligt Mål och budget 2020-2021 var 10,0 mnkr. Fullmäktige beslutade i april om överföring av oförbrukade investeringsmedel från 2019 med 14,1 mnkr. Total investeringsbudget för året är därmed 24,1 mnkr.

Utfall totalt för perioden är 8,5 mnkr, vilket motsvarar 35,3 procent av årsbudget. Överskottet i investeringsbudgeten på 15,6 mnkr beror på att vissa påbörjade renoveringsprojekt inte slutförts under året samt att några projekt som planerades genomföras 2020 förskjutits till 2021. Upphandling och införande av verksamhetssystem pågår men har försenats. Utfallet för påbörjade men ej avslutade projekt kommer att belasta 2021 års investeringsbudget i den mån investeringsmedlen kan överföras. Johanneslund vård- och omsorgsboende kommer att få hotelläs installerade under 2021. Ett nytt vård och omsorgsboende, Terrassen, öppnar mars 2021.

Personal

Den totala sjukfrånvaron under 2020 uppgår till 12,7 procent jämfört med 9,9 procent 2019. Fler kvinnor (13,4 procent) än män (7,8 procent) är sjukskrivna. Det är samma förhållanden som under 2019. Ökningen 2020 ser ungefär lika ut för både män och kvinnor och är högst bland medarbetare i ålderskategorin över 50 år. Det är korttidsfrånvaron som orsakar totalökningen, medan andelen långtidsfrånvarande har sjunkit.

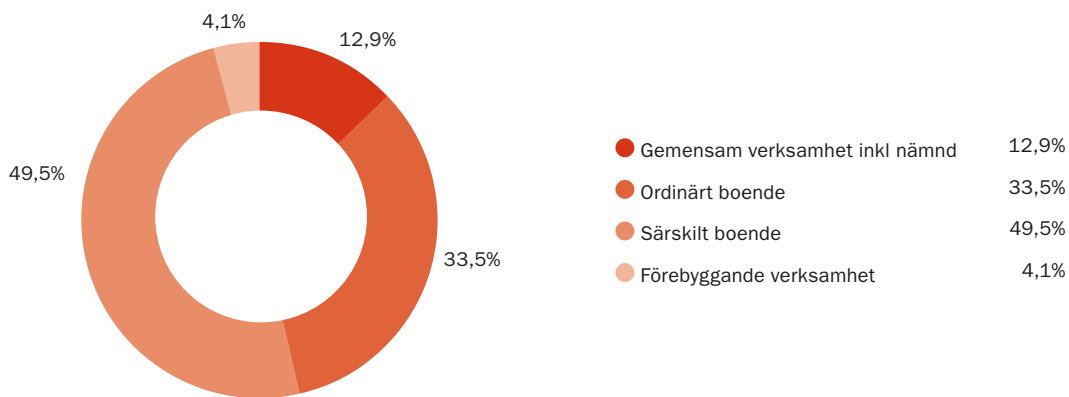
Den ökade frånvaron tillskrivs sannolikt Corona-pandemin. Sjukfrånvaron har legat något högre under hela 2020, men högst och störst skillnad mot 2019, syns den period under våren då smittan tog fart (mars 16,8 procent, april 22,9 procent) samt när den ökade igen under hösten. Nivåerna under hösten är dock inte så höga som under våren.

Aktiva rehabiliteringsinsatser har fortsatt under året för att minska långtidssjukfrånvaron, ett arbete som planeras fortsätta under 2021. Likaså kommer ett löpande arbete ske med att åtgärda och följa upp handlingsplaner för arbetsmiljön.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	131,7	199,7	194,5
Verksamhetens kostnader	944,8	1 042,5	992,5
*Nettokostnader	813,1	842,8	797,9
Resultat	-1,1		44,8

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2020

Intern kontroll

Intervjuer har genomförts och granskning har gjorts av befintliga rutiner för kontroll av handhavande av enskildas medel. Granskningen visar att det både inom ordinärt boende och vård- och omsorgsboende finns rutiner. Rutinerna som rör vård- och omsorgsboende reviderades i februari 2020. Revideringen har skapat ökad trygghet hos personalen i hur olika situationer ska hanteras. I rutindokumentet som rör handhavande av enskildas medel inom ordinärt boende, saknas en del anvisningar. Mot bakgrund av detta kommer även dessa rutiner att ses över. Kännedom om rutinerna säkerställs i samband med introduktion vid nyanställning och övrig kommunikation. Rutinerna finns på intranätet.

Sedan den 1 oktober 2020 används digital tidsregistrering inom hemtjänst av alla utförare. Under hösten har förvaltningen erfarit avvikelser i detta avseende. Lämpliga åtgärder ses över och avrapportering kommer ske enligt nämndens internkontrollplan 2021.

Vid granskning inför delårsrapport 2 noterades att reservplaner saknades för avbrott och störningar vad gäller IT-system inom äldrenämndens verksamhetsområde. Ett arbete med syfte att ta fram rutindokument för att säkerställa verksamhetens kontinuitet vid avbrott och störningar pågår. Mallar och instruktioner har tagits fram. Verksamheterna har under hösten arbetat med att upprätta kontinuitetsplaner. Planer finns för väsentliga system.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Ansvarsområde

Nämnden ska främja ett gott näringslivsklimat, minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning. Nämnden ska också ge uppmärksamhet till frågor rörande högre utbildning samt främjande av näringslivet och besöksnäringen och dess utveckling. Näringslivsstrategin utgör en viktig utgångspunkt för nämndens arbete.

Ekonomi

Näringslivs och arbetsmarknadsnämndens ursprungliga budget för 2020 var 400 tkr. Budgeten reviderades med 251 tkr i maj genom av överföring av underskott från 2019. Efter justeringar är näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens budget 651 tkr. Resultatet för nämnden 2020 är 122 tkr, vilket är 529 tkr (81 procent) lägre än budgeten 651 tkr.

Intern kontroll

Nämnden har ingen egen tjänstemannaorganisation utan ingår i och är en del av kommunstyrelseförvaltningens organisation. Nämndens internkontrollplan följer i stora delar kommunstyrelsens.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar med att komma till rätta med att regelverk avseende ekonomiadministrativa rutiner inte följs. Felaktigheterna är inte kopplade till stora ekonomiska belopp, utan handlar om okunskap, slarv eller brådska hos användaren. Åtgärder är bland annat fler kontroller, förtydliganden av regelverk och kontakt med dem som utfört felaktigheterna.

Övriga kontroller under året handlade bland annat om det lagstadgade arbetsmiljöarbetet följs i enlighet med rutiner och riktlinjer samt webbtillgänglighet. Kontroller har genomförts genom stickprov, enkät och intervjuer och visar att rutinerna fungerar utan större avvikelser.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Verksamhetens kostnader	0,15	0,65	0,12
Nettokostnader*	0,15	0,65	0,12
Resultat	0,25		0,53

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

Valnämnden

Ansvarsområde

Valnämnden är lokal valmyndighet och ansvarar för genomförandet av allmänna val och lokala folkomröstningar i kommunen.

Ekonomi

Valnämndens budget för 2020 var 100 tkr. Resultatet för nämnden 2020 är 169 tkr, vilket är 69 tkr (169 procent) av budgetramen. Ingen verksamhet har skett i valnämnden under året. Avvikelsen avser fast kostnad för valadministrativt verksamhetssystem.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	1,8	0	0
Verksamhetens kostnader	4,9	0,1	0,17
Nettokostnader*	3,0	0,1	0,17
Resultat	-0,5		-0,07

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige

Södertörns upphandlingsnämnd

Ansvarsområde

Södertörns upphandlingsnämnd samordnar Haninge och Nynäshamns upphandlingar av varor, tjänster och entreprenader för kommunernas verksamheter. Syftet är att få rätt kvalitet och bästa affärsmässiga villkor till lägsta möjliga kostnad.

Viktiga händelser

Södertörns upphandlingsnämnd samordnar upphandlingar så långt som möjligt mellan kommunerna och bolagen. Under året har basverksamheten att genomföra upphandlingar fortsatt med hög intensitet. Arbetet med en vidareutveckling av Södertörns upphandlingsnämnd har fortsatt och under året har förslaget stämts av med kommunernas ledningsgrupper den politiska ledningen. Förslaget kommer att gå ut på remiss under våren 2021.

Ekonomi

Nämndens budgetram var 28,9 mnkr. Utfallet för året blev 28,9 mnkr. Nämndens nettoresultat är noll, då resultatet balanseras över till 2019. Verksamhetens underliggande resultat för året visar på ett överskott om 1,39 mnkr.

Intern kontroll

Under 2020 tillämpades en ny internkontrollplan med fokus på intern styrning och processer, dvs sådant som nämnden har möjlighet att påverka. Internkontrollen visade på vissa förbättringsmöjligheter. Internkontrollplanen bedömdes därför såsom relevant att tillämpa även 2021.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	24,1	28,9	28,9
Verksamhetens kostnader	24,1	28,9	28,9
Nettokostnader*			0
Resultat	0		0

*Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

Södertörns överförmyndarnämnd

Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltare. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har en förordnad god man, förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Viktiga händelser

Sen grundläggande förutsättning för att uppfylla överförmyndarnämndens tillsynsuppdrag är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Under 2020 har granskningen av årsräkningar genomförts enligt plan. Orsaken är en stabil arbetsgrupp, en effektiviserad granskningsrutin och en prioritering av granskning.

Ett nytt ärendehanteringssystem är upphandlat 2020 och kommer att driftsättas i januari 2021.

Ekonomi

Nämndens budgetram var 29,0 mnkr. Utfallet för året blev 29,0 mnkr. Verksamhetens underliggande resultat för året visar på ett överskott om 0,92 mnkr. Resultatet balanseras över till 2021 och ger nettoresultat noll.

Avvikelsen beror till viss del på att antalet ensamkommande barn minskar snabbare än förväntat vilket medför en lägre kostnad jämfört med budget. Minskningen beror på att barnen blivit myndiga eller uppskrivits i ålder samt att färre ensamkommande barn än förväntat kommit till Sverige och därmed till Södertörns överförmyndarnämnd.

Även personalkostnader har varit lägre än budget vilket beror på att flera medarbetare har valt att vara delvis föräldralediga vilket minskat lönekostnaderna samt att planerad föräldraledighet har påbörjats flera månader tidigare än planerat.

Verksamhetens övriga kostnader har varit högre än budget vilket orsakas av licenskostnader för överförmyndarnämndens nya verksamhetssystem samt kostnader kopplade till framställning av e-tjänster.

Intern kontroll

Uppföljning av internkontrollplan sker i ett särskilt ärende.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	29,6	29,0	29,0
Verksamhetens kostnader	29,6	29,0	29,0
Nettokostnader*			0
Resultat	0		0

*Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

Översikt över verksamhetens utveckling

FEM ÅR I SIFFROR – DEN KOMMUNALA KONCERNEN

	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter*	1 505,1	1 497,0	1 569,2	1 768,0	1 781,7
Verksamhetens kostnader*	-5 260,5	-5 453,6	-5 720,0	-6 125,5	-6 233,5
Årets resultat *	104,2	168,9	143,9	167,3	312,2
Investeringar (netto)	574,0	1 042,6	927,1	727,3	754,9
Självfinansieringsgrad (%)*	57,7	38,0	43,1	63,7	84,7
Tillgångar *	6 832,8	7 591,3	8 366,0	9 089,3	9 937,5
Eget kapital*	1 852,3	2 015,4	2 166,1	2 514,8	2 827,0
Långfristiga skulder*	2 941,4	2 613,7	3 161,9	3 168,8	3 931,3
Soliditet (%)*	27,1	26,5	25,9	27,7	28,4
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)*	6,4	8,6	10,1	13,5	15,6
Antal anställda**			5 002	5 021	4 985

* Jämförelsetalen för 2019 har räknats om för de justeringar som gjorts genom resultatet 2019 och direkt genom eget kapital, se not 1 och not 2. Justeringarna avser rättelse av fel och ändrade redovisningsprinciper.

** Antal anställda har justerats för 2019 då siffran har uppdaterats.

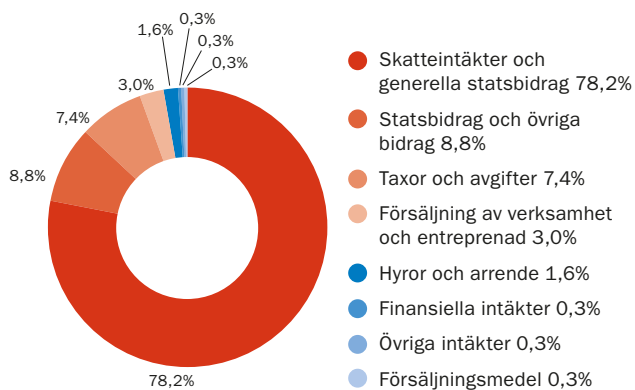
FEM ÅR I SIFFROR – KOMMUNEN

	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter *	1 216,4	1 190,4	1 234,0	1 403,8	1 411,8
Verksamhetens kostnader*	-5 198,3	-5 409,4	-5 661,0	-6 066,0	-6 201,5
Skatteintäkter	3 380,6	3 565,1	3 685,7	3 849,9	3 905,8
Generella statsbidrag	769,2	854,8	922,7	1 027,7	1 240,7
Årets resultat*	94,5	123,5	90,7	100,0	235,0
Investeringar (netto)	301,6	334,4	441,9	301,3	293,8
Självfinansieringsgrad (%)*	55,4	60,4	41,6	63,6	124,5
Tillgångar *	3 268,1	3 509,7	3 943,1	4 460,6	5 028,8
Eget kapital*	1 499,3	1 625,1	1 722,6	1 998,0	2 233,0
Långfristiga skulder	5,3	7,6	11,7	12,3	16,1
Soliditet (%)*	45,9	46,3	43,7	44,8	44,4
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)*	2,7	7,5	10,1	15,8	19,1
Kommunal utdebitering (kr/skr)	31,76	31,76	31,76	31,76	31,76
Befolkning	85 693	88 037	89 989	92 095	93 690
befolkningsförändring	1 827	2 344	1 952	2 106	1 595
andel av Sveriges befolkning (%)	0,86	0,87	0,88	0,89	0,90
Antal anställda**	4 682	4 754	4 886	4 899	4 855

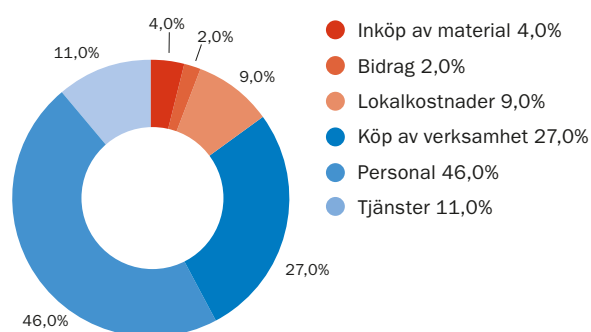
* Jämförelsetalen för 2019 har räknats om för de justeringar som gjorts genom resultatet 2019 och direkt genom eget kapital, se not 1 och not 2. Justeringarna avser rättelse av fel och ändrade redovisningsprinciper.

** Antal anställda har justerats för 2019 då siffran har uppdaterats.

SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR

SÅ HÄR ANVÄNDER KOMMUNEN SINA PENGAR

100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES SÅ HÄR

	2020	2019
Grundskola	24,19	25,01
Vård och omsorg för äldre	15,42	13,30
Förskoleverksamhet	11,99	12,74
Verksamhet för funktionshindrade	10,58	11,00
Gymnasium	8,86	9,25
Miljö hälsoskydd, teknisk förvaltning	7,63	8,18
Sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna med problem	7,35	7,77
Övrig verksamhet	4,42	2,53
Bibliotek, kultur och fritidsverksamhet	3,97	4,20
Försörjningsstöd	1,90	1,88
Vuxenutbildning	1,71	2,00
Räddningstjänst och skydd	1,11	1,11
Arbetsmarknadsåtgärder	0,88	1,16
TOTAL	100 kronor	100 kronor

Den kommunala koncernen

SAMMANSTÄLLNING KONCERNEN

Haninge kommuns koncern består av sex kommunala bolag och två kommunalförbund. Två bolag är helägda av kommunen och hanteras av bolaget Haninge Holding, som har som enda syfte att äga och förvalta aktierna i Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltning AB.

I sammanställning koncernen ingår rapport från de bolag och kommunalförbund där kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, vilket definieras som lägst 20 procent av innehavet. För rapportering av kommunfullmäktiges mål och intern kontroll är enbart kommunens helägda bolag aktuella. Måluppfyllelsen för Haninge bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltning AB presenteras i uppföljning av fullmäktiges mål i tillämpliga mål.

BOLAG	ÄGARANDEL
Haninge kommun Holding AB	100 %
Tornberget Fastighetsförvaltning AB	100 %
Haninge Bostäder AB	100 %
SRV återvinning AB	31,5 %
AB Vårlyjus	10 %
Stockholmsregionens försäkrings AB	7 %
KOMMUNALFÖRBUND	ÄGARANDEL
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	52,5 %
Södertörns brandförsvarsförbund	16,7 %

I avsnittet Den kommunala koncernen betyder siffror inom parentes år 2018.

HANINGE KOMMUN HOLDING AB

Bolaget bildades i september 2003. Syftet är att bolaget ska verka som kommunens samlade bolagsägare i en äkta koncern. Ett särskilt syfte är att äga och förvalta aktierna i Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltning AB i Haninge. Bolaget ska genom en aktiv ägarstyrning säkerställa att de ägardirektiv som kommunfullmäktige beslutar för ägda och förvaltade kommunala bolag efterföljs.

Årets verksamhet

Bolaget har följt verksamheten i dotterbolagen genom att styrelsen löpande tagit del av ekonomiska rapporter och aktuella verksamhetsrapporter. Kommunfullmäktiges ägardirektiv till bolagen har löpande stämts av.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgick till -90 tkr (9 tkr).

HANINGE BOSTÄDER AB

Haninge Bostäder AB äger och förvaltar fastigheter i de flesta kommundelar inom Haninge kommun. Företagets fastighetsbestånd vid årets slut omfattar 36 registerfastigheter.

Årets verksamhet

Den totala uthyrningsbara arean vid utgången av 2020 utgörs till 92,8 procent av bostäder. Den genomsnittliga bruttohyran för bostäder uppgick den sista december 2020 till 1 298 kr per kvm (1 284). Antalet omflyttningar uppgick till 221 (201) vilket motsvarar 9,4 procent (8,6) av lägenhetsbeståndet. Totalt antal tecknade kontrakt under 2020 uppgick till 257 (209).

Ett fasad- och balkongprojekt har genomförts i en fastighet på Nynäsvägen i Handen. Balkongrenovering på en av fastigheterna på Moränvägen Jordbro har påbörjats. Under året har etapp 1 genomförts, vilket innefattar 209 lägenheter. Projektet kommer att fortsätta under 2021. Bolaget har under året varit en drivande aktör i att ta första steget att bilda en fastighetsägarförening i Samverkan för Jordbro.

Under sommaren erbjöds ett 80-tal skolgårdar i Jordbro feriepraktik. Det var ett samarbete mellan Haninge kommun, Haninge Bostäder och lokala företag i Jordbro. Projektet innebar att ungdomarna rustade upp utemiljön för att stärka gemenskapen, trivsel och trygghet i området.

Under året har bolaget omorganiserat för att stå starkare inför framtiden. Mer egen personal har anställts för att öka närvaron hos bolagets hyresgäster. Bolaget har även inrättat ett antal tjänster för att utveckla och effektivisera arbetet internt.

Väsentliga händelser

Under 2020 har bolagets lägenhetsbestånd ökat med 32 nybyggda lägenheter fördelade i två hus i Vendelsö. De nya husen har en stark miljöprofil, husen värms med fjärrvärme och har två solcellsanläggningar på taken, och de boende har möjlighet att ladda elbilar.

En ny hemsida har lanserats som gör det enklare för hyresgäster att hitta det de söker och navigera på hemsidan. Den har fått ett mer modernt utseende och är tillgänglighetsanpassad enligt de nya regler som finns.

Pandemin, Covid -19 har drabbat samhället i stort och har gjort att bolagets rutiner har fått anpassats. Bolagets ekonomi har inte påverkats i någon större omfattning av pandemin.

Intern kontroll

Att minimera risker och optimera möjligheter är en integrerad del av Haninge Bostäders sätt att driva verksamheten. Genom bolagets policys, krisgrupp och handlingsplaner arbetar bolaget förebyggande och med god beredskap att hantera de risker som

finns. Haninge Bostäder utvecklar långsiktiga relationer med entreprenörer och leverantörer och har inrättat kontroller för att säkerställa att partners följer ingångna avtal och bolagets policy mot mutor. Tydliga processer och mallar för upphandlingar, inköp och uthyrning motverkar risken för korruption.

De finansiella riskerna inom verksamheten hanteras främst genom finanspolicyn som fastställs årligen av styrelsen, detta då ränteläget har en stor påverkan på bolagets finansiella kostnader. För att hantera den finansiella risken tillämpas en räntebindningsstrategi samt tillämpande av säkringsinstrument.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgick till 47,1 mnkr (50,5).

Framtida utveckling

Den stabila marknaden för hyresrätter förväntas kvarstå.

TORNBERGET FASTIGHETSFÖRVALTNINGS AB

Bolagets verksamhet omfattar ägande och förvaltning av fastigheter för kommunala ändamål. Syftet är att bedriva en effektiv och serviceinriktad fastighetsförvaltning som tillgodoser kommunens behov av ändamålsenliga lokaler.

Tornbergets lokalbestånd utgörs till två tredjedelar av skolor och förskolor, en tiondedel utgörs av särskilda boenden och en femtedel utgörs av kultur- och idrottslokaler. Alla lokalerna är uthyrda. Haninge kommun hyr nära 100 procent av lokalerna.

Årets verksamhet

Under året har Tallen, en ny förskola i Handen, färdigställd. Den har tagits i bruk av Haninge kommun och är belägen intill Vikingaskolan. Under året har även nya Åbyskolan färdigställd och tagits i bruk av Haninge kommun.

Väsentliga händelser

Med anledning av pandemin har Tornberget inte kunnat genomföra alla planerade åtgärder i fastigheterna. De arbeten som exempelvis varit planerade till äldreboenden och som inte varit av akut karaktär, har flyttats framåt i tiden. Medarbetare som haft möjlighet att arbeta hemifrån har gjort det under större delen av året. Många av inplanerade aktiviteter för och med personalen har ställts in eller genomförts digitalt.

Intern kontroll

Tornberget finansierar många av sina investeringar genom nyupplåning och bolaget påverkas i hög grad av ränteutvecklingen. För närvarande är räntenivån låg och prognosen är att den kommer att vara så även under kommande år. För att begränsa ränterisken sker upplåning med långa kapital- och räntebindningstider inom ramen för Haninge kommuns finanspolicy. Ytterligare ett sätt att begränsa risken är att genomföra en genomlysning av Tornbergets ägardirektiv och då framförallt analysera hur framtida finansiering av investeringar skulle kunna utvecklas inom ramen för självkostnadsprincipen.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgick till 8,5 mnkr (-1,8 tkr).

Framtida utveckling

Stockholmsregionen och Haninge kommun fortsätter att expandera. Nya bostäder kommer att byggas och byggnader för kommunal service kommer att behövas. Haninge kommun planerar för att uppnå 100 000 invånare år 2024. Byggnader för kommunal service kommer särskilt att behövas i de områden där mycket nyproduktion av bostäder äger rum.

Fastighetsbeståndet består till stor del av byggnader som uppförts under kommunens stora expansionsperiod från 1960-talet

och in på 1970- och 1980-talen. Många byggnader har behov av upprustning inom en snar framtid för att inte bli fall för kapitalförstöring. I vissa fall kommer det att bli mer lönsamt att ersätta befintliga byggnader med nya effektivare byggnader. Ökad fokus på klimatfrågorna gör också att behovet av investeringar i energibesparande syfte kommer att öka.

SRV ÅTERVINNING AB

SRV är ett avfalls- och återvinningsbolag med verksamhet på Södertörn i Stockholmsregionen. Bolaget har sitt säte i Huddinge och ägs av kommunerna Haninge, Botkyrka och Huddinge med vardera 31,5 andelar samt Nynäshamn och Salem med 2,75 andelar var. Verksamheten omfattar insamling och förädling av avfall och återvinningsmaterial. SRV samlar in avfall från 147 600 hushåll i ägarkommunerna och har därutöver 5 900 verksamhetskunder.

Årets verksamhet

Under året har arbetet med upprustning av Sofielund fortsatt. Arbetet med ny deponiyta på den aktiva deponin, ca 20 000 kvm, har fortgått under året. Enligt plan skulle ytan vara färdigställd vid halvårsskiftet, men detta har förskjutits på grund av förseningar i materialleverenser och planeras att färdigställas under 2021.

SRV har tillsammans med ägarkommunerna tagit fram en ny avfallsplan för 2021-2030 som beräknas tas upp för antagande i början av 2021. Planen kommer att innehålla nya mål för att förebygga, återanvända och återvinna avfall, mål för minskad nedskräpning, mål för deponering av avfall samt mål för hantering av farligt avfall.

Smittspridningen av Covid 19 har kunnat hållas nere på SRV genom att konsekvent följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer om distansarbete, inga gemensamma luncher eller andra fysiska möten, få externa kontakter och hemmakarantän vid sjukdomssymptom.

Väsentliga händelser

Den mest konkreta effekten av pandemin under 2020 har varit ett markant ökat inflöde av material, både vanligt hushållsavfall och grovavfall. De höga mängder av tryckimpregnerat virke, som räknas som farligt avfall, innebar att Återvinningscentralen (ÅVC) i Jordbro från mitten av november inte längre kunde ta emot farligt avfall då gränsen för miljötillståndet var uppnått. Under 2020 ökade totalt de inlämnade mängderna med 4 300 ton (8,4 procent) samtidigt som antalet besökare ökade med 10,3 procent vid SRVs åtta ÅVC. Det totala antalet besökare till ÅVC var 603 000 st.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgick till 24,5 (17,8) mnkr.

Framtida utveckling

Under 2020 inleddes och genomfördes en stor omställning av verksamheten för att rusta SRV inför framtidens krav genom förändrade arbetssätt, påfyllning med nya kompetenser och skapandet av en organisation med tydliga funktioner och roller, kortare beslutsvägar och enklare samarbeten.

SÖDERTÖRNS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSFÖRBUND

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) bildades 2008 av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Haninges ägarandel är 52,5 procent. Förbundets uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Målet med tillsynen är att de verksamheter som bedrivs inom kommunerna inte ska ha negativ inverkan på miljö och hälsa. Förbundet har också som uppgift att erbjuda kompetens till kommunernas frivilliga miljöarbete, lämna stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet, besvara remisser och delta i medlemmarnas krisberedskap.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgick till 3,7 mnkr (1,5).

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING OCH ANALYS

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av koncernens ekonomiska ställning och åtaganden. Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Detta innebär att endast ägda andelar av tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader räknas med. Koncernrapporterna, resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys har upprättats enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Interna transaktioner mellan de olika enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Det ingående värdet på obeskattade reserver hänförs till eget kapital och latent skatt.

Ekonomiskt resultat

Kommunkoncernen visar ett positivt resultat för år 2020 på 312,2 mnkr (167,3). Haninge kommun redovisar en vinst på 235 mnkr (100).

Kapacitet

Det egna kapitalet i koncernen är vid 2020 års slut 2 827 mnkr vilket är en ökning från 2019 med 312,2 mnkr. Soliditeten för 2020 var 28,4 procent vilket är högre än föregående år då den var 25,8 procent. Likvida medel har under året ökat med 253 mnkr till 791,9 mnkr.

UPPDRAGSFÖRETAG

Utöver kommunal verksamhet i bolags- eller kommunalförbundsform, som redovisats i den sammanställda redovisningen, får kommunfullmäktige om det inte i lag eller annan författning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd, besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en privat utförare. Med en privat utförare avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet. Kommunallagen reglerar vad som menas med privat utförare och vissa stiftelser och föreningar är undantagna.

Genom att använda sig av uppdragsföretag erbjuder kommunen en större valfrihet. Kommunen har fortfarande huvudansvaret för att tjänsterna erbjuds till medborgarna och kostnaderna för uppdragsföretag bokförs som kostnader för köp av verksamhet.

Haninge kommun omfattas av rapportskyldigheten till Utförarregistret hos Statistiska centralbyrån (SCB) för utförare inom skola, vård och omsorg, som har utfört tjänster för ett tröskelvärde på minst 100 000 kr.

KOSTNADER UPPDRAGSFÖRETAG INOM SKOLA, VÅRD OCH OMSORG

Nämnd	Privata utförare, total kostnad (tkr) och procent (%) av nämndens bruttokostnad	De tre största privata utförarna
Grund- och förskolenämnden	564 647 tkr (15 %)	Pysslingen Förskolor och skolor AB Internationella Engelska skolan i Sverige AB Kunskapsskolan i Sverige AB
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	125 377 tkr (14 %)	Stiftelsen Fryshuset Lärande i Sverige AB Praktiska Sverige AB
Socialnämnden	366 824 tkr (25 %)	Nytida AB Mikael Andersson Rätt&Fel AB Nytida Resursteamet AB
Äldrenämnden	351 639 tkr (25 %)	Attendo Sverige AB Vardaga Nytida omsorg AB Noga omsorg Haninge AB

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Under 2020 har kommunen, som all övrig verksamhet i landet, varit starkt påverkad av den pågående pandemin, Covid-19. Kommunens verksamheter kunde snabbt prioritera om resurser och har hanterat situationen i enlighet med Folkhälsomyndighetens restriktioner. Under sommaren avtog smittan men blossade kraftigt upp under hösten igen. Personal som har haft möjlighet, har arbetat på distans och den digitala kompetensen har under året tagit stora kliv framåt i utvecklingen. Dagligt arbete, möten och seminarier har genomförts digitalt. Kostnader för resor, kurser och konferenser har på grund av pandemin under 2020 varit obetydliga. De kompetenshöjande insatser som gjorts, har främst skett digitalt.

Sjukskrivningstalen har i några verksamheter varit lägre än tidigare år, genom möjligheten till distansarbete. I verksamheter som arbetar i nödvändig kontakt med medborgare, elever och kunder, har sjukskrivningstalen varit högre än tidigare år, i synnerhet under våren. Vård, skola och omsorg har fullgjort sina arbetsuppgifter genom att anpassa och förändra sina arbetsätt. Detta skedde snabbt och effektivt. Personalen i dessa verksamheter har gjort ett fantastiskt arbete.

Konjunkturläget i Sverige 2020 var svagt redan innan pandemin drabbade landet. Under 2019 började arbetslösheten krypa uppåt och 2020 har det försämrats ytterligare. Under 2020 mattades ökningen av invånarantalet i Haninge av. Detta har i sin tur medfört att ökningen av det kommunala skatteunderlaget blev lägre än tidigare år. Fortfarande ökar Haninge kommun sin befolkning mer än de flesta andra förortskommuner i Stockholmsregionen. Under 2020 ökade befolkningen med 1 595 invånare.

Som expanderande kommun krävs nya skolor, förskolor och äldreboenden. Befolkningen i arbetsför ålder minskar. Befolkningsutvecklingen kommande år visar fler barn och äldre och allt färre människor i arbetsför ålder. För kommunernas del innebär det att färre arbetande människor ska hantera allt fler i behov av kommunala tjänster. Haninge kommun arbetar med olika åtgärder för att locka fler arbetstagare till kommunen och behålla den arbetskraft som finns. Statliga insatser genom riktade bidrag till utsedda yrkesgrupper har de senaste åren gjorts. Förbättrade löner inom några yrkesgrupper har medfört att kommunens pensionsavsättningar ökat.

Kommunens situation inför 2020 var att genomföra nödvändiga effektiviseringar. Dessa var betydande jämfört med tidigare år. Kommunen har som målsättning att budgeterat resultat skall uppgå till minst 2 procent av samlade skatteintäkter och generella statsbidrag. I de ramar som fördelades i Mål och budget 2020-2021 saknades 18,0 mnkr för att uppnå målsättningen 2020 och ett flertal effektiviseringsåtgärder genomfördes. Många åtgärder har genomförts men några av åtgärderna kommer att få effekt tidigast under 2021 eller senare.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) analys av det ekonomiska läget är att det rådande svaga konjunkturläget i Sverige kommer att stärkas under 2021. Den fortsatta återhämtningen dämpas dock av smittspridningen av Covid-19, som medför ett bakslag i återhämtningen och en svag inledning av 2021. En återgång mot normalitet för ekonomi och samhällsliv kommer i hög grad att bero på den ekonomiska politiken; frågor om hur och när hittills vidtagna krisåtgärder ska förlängas eller avvecklas kommer få stor betydelse. I grund och botten är det oklart när konjunkturen kommer att vara tillräckligt stark för att företag och hushåll ska kunna klara sig utan understöd. Det enda man kan säga säkert är att såväl konjunkturutsikterna som krispolitiken fortsatt kommer att präglas av pandemin. Vaccineringen som inletts mot covid-19 stärker konjunkturutsikterna för den andra halvan av året och utsikterna för 2022.

BOSTÄDER OCH BEFOLKNING

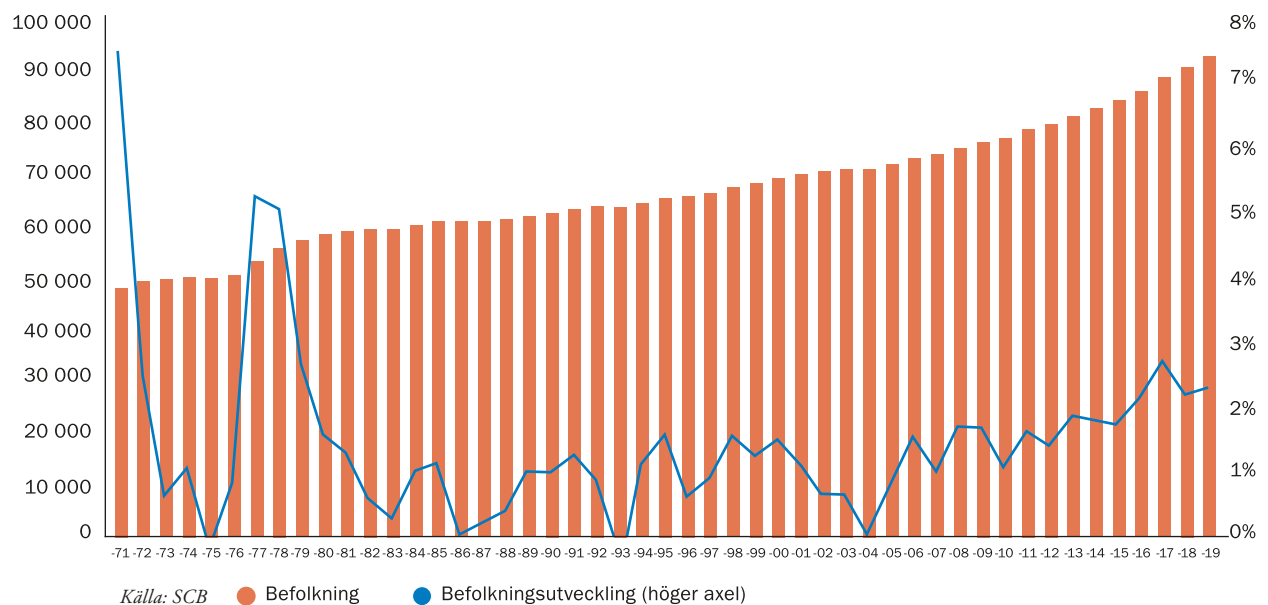
När Haninge kommun bildades den första januari 1971 hade kommunen 46 098 invånare. 50 år senare, har kommunen 93 690 invånare vilket är mer än dubbelt så många som vid bildandet av kommunen. Under de senaste tio åren har kommunen ökat med nästan 16 636 invånare, vilket motsvarar en befolkningsökning med 21,6 procent. Det är en högre ökning än under 80- 90- och början av 2000-talet, men under 70-talet däremot var den procentuella befolkningsutvecklingen högre.

Under 2020 har antalet invånare i Haninge kommun ökat med 1 595 stycken, motsvarande 1,7 procent. Bland Stockholms läns

26 kommuner är Haninge den kommun som haft den fjärde högsta procentuella befolkningsökningen under 2020. Haninge kommun är den sjätte största kommunen i länet utifrån antalet invånare och den 24:e största bland Sveriges 290 kommuner.

Den främsta förklaringen till befolkningsökningen var ett högt flyttnetto, det vill säga fler personer flyttade till kommunen än från. Det var ett positivt flyttnetto från kommuner i Stockholms län och utrikes flyttar, men negativt från övriga Sverige. Kommunen hade även ett positivt födelseöverskott, vilket innebär att fler personer föds än dör.

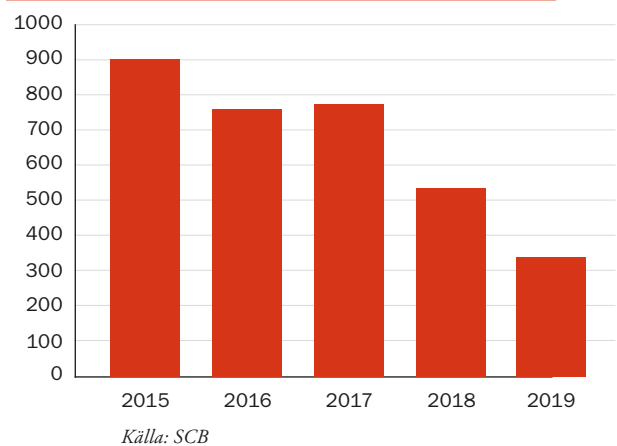
BEFOLKNING OCH UTVECKLING 1971–2019

BOSTÄDER

Sedan 1975 så har det byggts ungefär lika många småhus som bostäder i flerbostadshus i kommunen. Under slutet av 70-talet och början av 80-talet byggdes bara småhus och de senaste åren har det varit större andel bostäder i flerbostadshus. Haninge kommun hade 37 400 bostäder vid utgången av 2019. Drygt en tredjedel var äganderätter, drygt en tredjedel bostadsrätter och knappt en tredjedel hyresrätter. Under de senaste fem åren har Haninge kommun haft ett tillskott av cirka 3 300 bostäder. Det har byggts fler hyresrätter och bostadsrätter än äganderätter under de senaste fem åren.

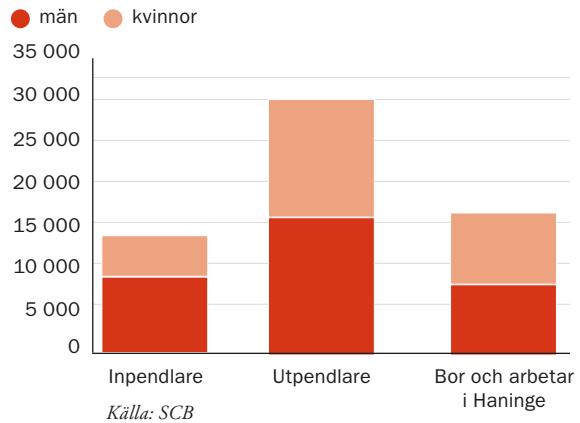
TILLSKOTT AV BOSTÄDER 2015–2019

ARBETSPENDLING

Haninge kommun hade nästan 30 200 arbetstillfällen 2019. Av dessa var drygt hälften tillsatta av invånare som bor i Haninge. Utöver det hade kommunen 30 200 invånare som arbetade utanför kommunen, vilket innebär att det fanns ungefär 46 700 förvärvsarbetande invånare i kommunen. Vanligast att pendla till var Stockholms kommun, följt av Huddinge, Solna, Tyresö och Nacka. Haninge hade 13 700 personer som pendlade in från andra kommuner. Störst andel kom från Stockholms kommun följt av Nynäshamn, Huddinge och Tyresö.

ARBETSPENDLING

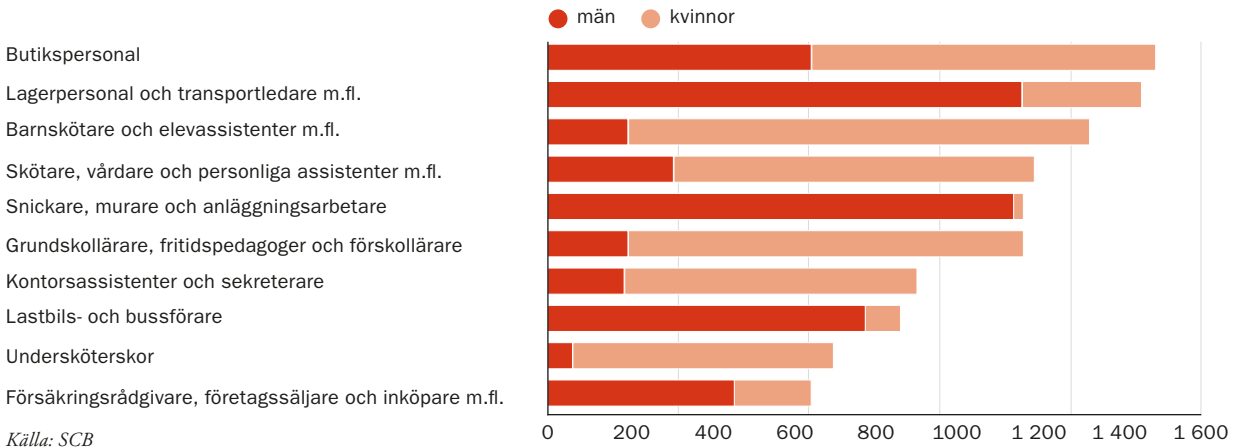

VANLIGASTE YRKEN I HANINGE

I Haninge kommun är en större del av arbetstillfällena inom handel, byggverksamhet samt offentliga tjänster som vård och omsorg samt utbildning. Det är betydligt färre som arbetar inom exempelvis jordbruk och finans- och försäkringsverksamhet.

Det vanligaste yrket i Haninge är butikspersonal, där knappt 1 500 personer arbetar. Bland män som arbetar i Haninge är det vanligast att arbeta som lagerpersonal och transportledare. Bland kvinnor är det vanligaste yrket barnskötare och elevassistenter.

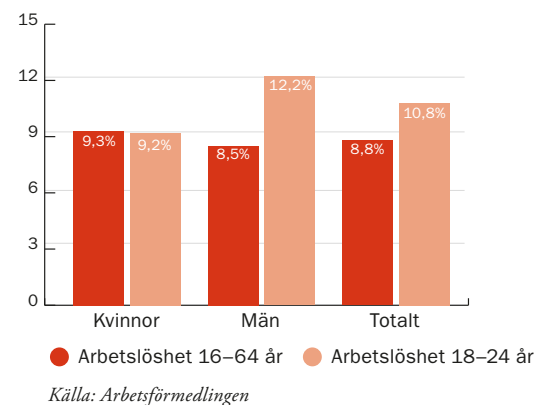
DE TIO VANLIGASTE YRKENA I HANINGE

ARBETSLÖSHET

Vid utgången av 2020 var 8,8 procent av Haninge kommuns arbetskraft i åldrarna 16-64 år inskrivna som arbetslösa hos arbetsförmedlingen. I jämförelse med utgången 2019 så är det en ökning med 1,3 procentenheter. Haninge kommun hade en högre arbetslöshet än Stockholms län och låg på samma nivå som riket. Ungdomsarbetslösheten (18-24 år) har också ökat under året och var 10,8 procent vid utgången av 2020. Den var högre än Stockholms län men lägre än riket. Ungdomsarbetslösheten var högre bland män än kvinnor.

ARBETSLÖSHET

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2020 har kommunen och all övrig verksamhet i landet, varit starkt påverkad av den pågående pandemin, Covid-19. Kommunens verksamheter har snabbt kunnat prioritera om resurser och har hanterat situationen i enlighet med Folkhälsomyndighetens restriktioner. Under sommaren avtog smittan men blossade kraftigt upp under hösten igen. Medarbetare som har haft möjlighet, har arbetat på distans. Dagligt arbete, möten och seminarier har genomförts digitalt. Kostnader för resor, kurser och konferenser har på grund av pandemin under 2020 varit obetydliga. Sjukskrivningstalen har i några verksamheter varit lägre än tidigare år genom möjligheten till distansarbete. I verksamheter som arbetar i arbetsmiljö där personlig kontakt med medborgare, elever och kunder är nödvändig, har sjukskrivningstalen varit avsevärt högre än tidigare år.

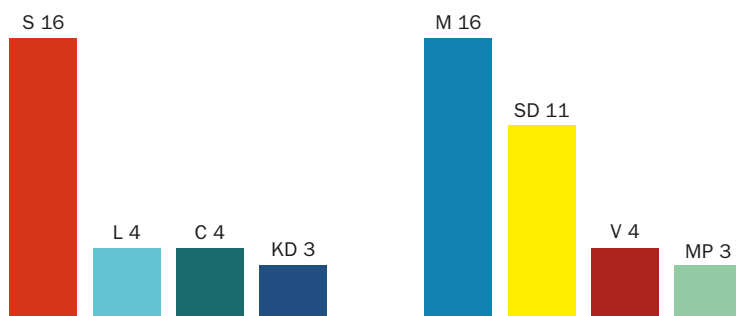
Försäkringskassan har bidragit till att förbättra det ekonomiska läget orsakat av pandemin och har sett till att varken medarbetare eller arbetsgivare har drabbas allt för hårt av de kostnader som sjukskrivningar beroende på pandemin medfört. De tillfälliga lättnader som införts för arbetstagare är exempelvis slopad karensdag och längre period innan läkarintyg krävs. Arbetsgivare har fått ersättning för hela sjuklönekostnaden för månaderna april, maj, juni och juli 2020. För augusti till och med februari 2021 fortsätter ersättningarna med en annan beräkning.

Omfattande statliga bidrag har betalats ut till kommunerna under 2020 med anledning av pandemin. Totalt var olika former av bidrag till Haninge kommun för extra kostnader med anledning av pandemin 79,8 miljoner kronor. Kommunens kostnader för pandemin var 61,8 miljoner. I kostnaderna ingår både personalkostnader och inköp av nödvändiga varor och tjänster för att verksamheterna ska kunna fungera. Samtidigt har andra kostnader i verksamheterna minskat med anledning av pandemin. Vissa verksamheter har begränsats, andra har helt stängts ned tillfälligt för att följa folkhälsomyndighetens restriktioner. I en del verksamheter har efterfrågan på kommunens tjänster minskat. Sammantaget har verksamheternas nettokostnader varit betydligt lägre än budgeterat för året, samtidigt som kommunen har erhållit stora bidrag från staten. Detta har resulterat i ett högt positivt resultat 2020 för kommunen och många andra kommuner.

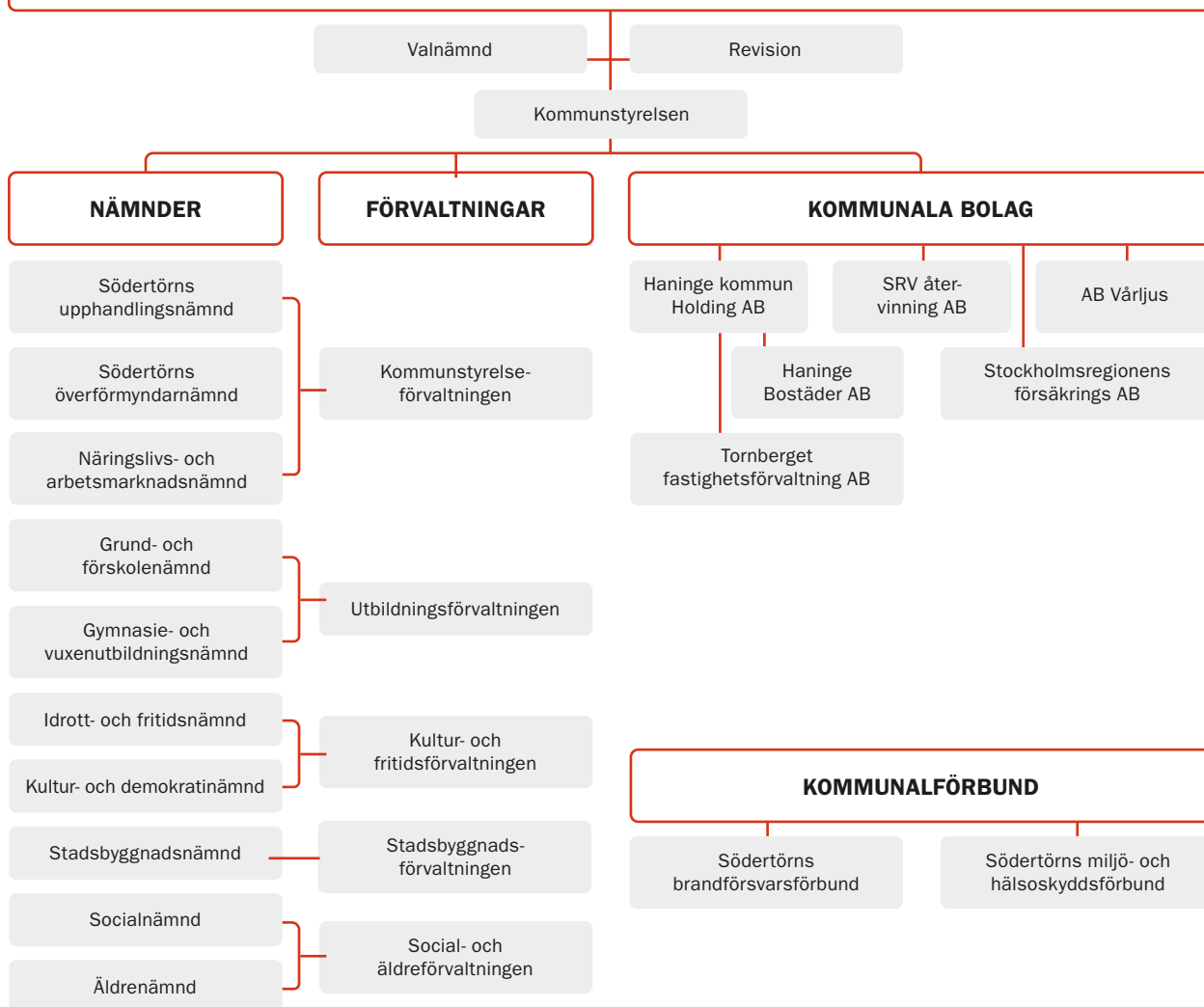
Pensionskostnaderna är en utgiftspost som kraftigt har påverkat budget och resultat de senaste åren. Ökningen av pensionskostnaderna förklaras till största del av att ny intjänad förmånsbestämd ålderspension ökar. År 2018 ökade kostnaden med nära 48 miljoner kronor och med ytterligare 32 miljoner 2019. Under 2020 var pensionskostnaderna 313 miljoner kronor, vilket var 17 miljoner mer än 2019. En liten nedgång och stabilisering i kostnadsutvecklingen ses i pensionsprognosen 2021-2023 men enligt prognosen kommer kostnaderna 2024 åter öka.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

MANDATFÖRDELNING KOMMUNFULLMÄKTIGE ENLIGT VALET (2018)

Kommunfullmäktige: Socialdemokraterna (S), Liberalerna (L), Centerpartiet (C) och Kristdemokraterna (KD) utgör kommunens styrande koalition. Moderaterna (M), Sverigedemokraterna (SD), Vänsterpartiet (V) och Miljöpartiet (MP) utgör opposition.

Styrmodellen

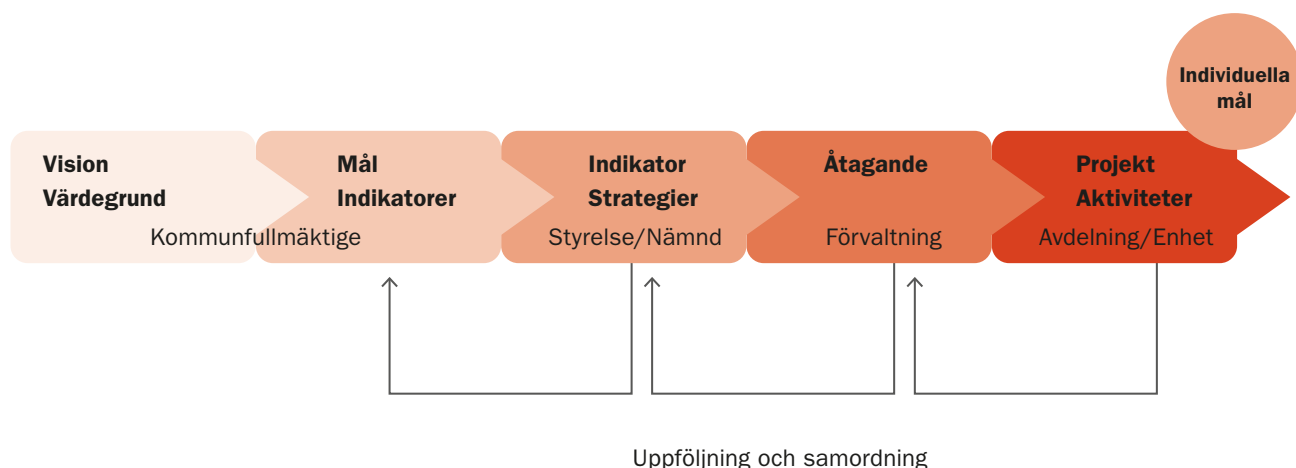
Styrmodellen ska bidra till kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning genom att strukturen för styrning blir begriplig och distinkt. En bestämd arbetsprocess innebär att resurser kan användas effektivt. En känd struktur och process med användbara verktyg för styrning och uppföljning förenklar förvaltningarnas administration och förbättrar nämndernas möjligheter att ha överblick över resultat och kvalitet.

Kommunens vision och gemensamma värdegrund fastställs av kommunfullmäktige.

Haninge har två målområden för ett gott liv i Haninge; Miljö och samhälle respektive Medborgare. De två målområdena innehåller två respektive tre strategiska förändringsmål. För varje mål anges nämnd eller bolag som är berörda, antingen som ansvariga för målet eller medverkande. Till varje mål finns indikatorer med årliga målvärden som ska uppnås.

Nämnderna beslutar vilka strategier som ska användas för att påverka indikatorerna och uppfylla fullmäktiges mål. Strategier är prioriteringar som långsiktigt stakar ut färdriktningarna för att nå fullmäktiges mål. Nämnderna kan använda egna indikatorer för uppföljning och styrning. Förvaltningarna och bolagen verkställer den politiska viljan i verksamhetsplaner.

En fungerande uppföljning är viktig när ansvar och befogenheter är decentraliserade. Uppföljning av fullmäktiges mål, indikatorer och uppdrag görs tre gånger per år av nämnderna. Åtterrapporering till fullmäktige görs två gånger årligen. Ekonomiskt resultat följs upp tio gånger per år.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del i styrningen och inriktad på att skapa och vidmakthålla en robust organisation med aktiva och säkra processer och rutiner. Intern kontroll ska vara integrerad i den löpande styrningen och verksamheten. En god internkontroll kännetecknas av att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, att regler och riktlinjer följs samt att möjliga risker ringas in, bedöms och förebyggs.

I enlighet med kommunens reglemente för intern kontroll upprättar varje nämnd årligen en plan för den interna kontrollen för att tillse att rutiner utarbetas, efterlevs och följs upp. I nämndernas internkontrollplaner finns både kommungemensamma kontrollmoment, som gäller flera eller alla nämnder samt nämndspecifika som gäller enbart nämndens verksamheter. Rapportering av kontrollerna i internkontroll-

planerna sker i respektive nämnd i samband med årsbokslut men kan även ske i delårsrapporteringarna. Riskanalyser ligger till grund för vilka kontroller som ska ingå i internkontrollplanen. I nämndernas verksamhetsberättelser finns sammanfattningar av nämndernas arbete med intern kontroll. Förbättring och effektivisering av processer och rutiner sker löpande.

Flera kontrollmoment har antagits likalydande av alla nämnder och följts upp centralt.

Av revisionens sex rekommendationer i granskning av intern kontroll med avseende på finansiell rapportering har tre ännu inte kunnat åtgärdas fullt ut. De handlar om att regelverk inte följs:

Internkontrollplaner antas ej i tid av flera nämnder vilket är emot kommunens reglemente för internkontroll och riskanalyser bifogas inte alltid underlag för beslut. Kommunstyrelseförvaltningens åtgärder för att komma till rätta med detta är att tidigarelägga beslutet om kommande års internkontrollplan, ett arbete med uppdatering av reglementet för internkontroll har påbörjats och nämnderna påminns och informeras tydligt om att riskanalys ska medfölja beslut om internkontrollplan.

Löneutbetalningslistor inför löneberäkningar granskas och atteras ej i tid av ansvariga chefer, vilket medför att felaktiga löner betalas ut. Kommunstyrelseförvaltningens åtgärd är att varje månad tydligt informera om och påminna chefer om att listorna ska kontrolleras. Den nya chefsnivån på enhetsnivå i organisationen medför att fler chefer får färre anställda, vilket kan underlätta att kontroller sker. Förstärkt information kommer att riktas till chefer under våren 2021.

Den tredje rekommendationen avser ekonomiadministrativa kontroller och ingår som tre kontrollmoment i internkontrollplanens uppföljning av ekonomiadministrativa moment. Kontrollerna har skett i samtliga nämnder. Resultat för de tre ekonomiadministrativa kontrollmomenten representation, kurser och konferenser, korthantering och manuella utbetalningar är att ingen förbättring har skett jämfört med tidigare undersökningar. Problemen gäller bland annat att underlag och syften saknas vid inköp, moms redovisas felaktigt, avsteg från köp hos avtalade leverantörer görs, attesteringar sker felaktigt. Åtgärder pågår löpande för att komma till rätta med de felaktigheter som hittas, bland annat genom förtydliganden av regelverk och kontakt med dem som utfört felaktigheterna.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås och att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. Det handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv för att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader. Normalt sett ska ekonomin visa ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning finns finansiella mål och nyckeltal. Dessa finansiella mål och nyckeltal ska rapporteras och analyseras för att tillse att kommunens ekonomi är i balans och långsiktigt hållbar.

Resultat som andel av skatter och generella statsbidrag ska vara större än eller lika med 2 procent.

Haninges resultat för 2020 motsvarade 4,6 procent av skatter och generella statsbidrag. Därmed bidrog årets resultat till god ekonomisk hushållning. De senaste fem åren har resultatnivån motsvarat i snitt 2,5 procent, vilket sett över en längre tidsperiod än enskilda år bidrar till att målet för god ekonomisk hushållning kommer att uppfyllas.

Budgetföljsamhet, avvikelse mot budget, ska vara mindre än eller lika med +/- 0,5 procent.

Budgetföljsamheten för kommunen som helhet var 1,8 procent. Nyckeltalet beräknas som verksamhetens budgeterade nettokostnader, minus utfall verksamhetens nettokostnader dividerat med utfall verksamhetens kostnader. Budgetföljsamheten får vara maximalt plus eller minus 0,5 procent. Under 2020 har återhållsamhet och försiktighet varit än mer utpräglad än

tidigare år med anledning av stor osäkerhet under året kring vilka ekonomiska effekter pandemin skulle komma att få. Det var en bidragande orsak till att nettokostnaderna avvek mer från verksamhetens budgeterade nettokostnader än tidigare år.

Soliditet ska vara större än eller lika med 47 procent. Soliditet inklusive pensionsåtagande ska vara större än eller lika med 15 procent.

Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten inte försvagas över tid utan behålls eller utvecklas i positiv riktning i förhållande till vad som är målet. I samband med bokslutet 2020 har 2019 års bokslut reviderats i vissa avseenden för att tillgodose ny lag om kommunal bokföring från 2019. Detta påverkar vissa jämförelsetal jämfört med vad som redovisades i årsredovisningen 2019.

Kommunens soliditet 2020 var 44,4 procent, vilket är en ökning med 3,1 procentenheter jämfört med reviderat bokslut 2019 (41,3 procent). Kommunens soliditet inklusive pensionsåtagandet var 19,1 procent och förbättrades med 8,6 procentenheter jämfört med reviderat bokslut 2019 (10,4 procent). Haninge kommuns soliditet har över en tjugoförårsperiod förbättrats avsevärt, även om den enskilda år eller under kortare perioder har sjunkit något. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser har under samma tidsperiod stadigt utvecklats i positiv riktning. Sammantaget bedöms soliditetens utveckling bidra till god ekonomisk hushållning och kommunen har förbättrat sin finansiella styrka över tid.

Finansiell analys

Offentliga medel ska användas på ett effektivt och säkert sätt och varje generation ska bära kostnaderna för den kommunala service som konsumeras. God ekonomisk hushållning kommer i den finansiella analysen i syfte att ge en bild av kommunens finansiella ställning det aktuella året, fyra år bakåt i tiden

samt om kommunen har en god ekonomisk hushållning. Kommunens finansiella ställning och utveckling analyseras ur fyra perspektiv i enlighet med RK (resultat och kapacitet)-modellen där resultat, kapacitet, risk och kontroll utgör fyra hörnstenar i analysmodellen.

EKONOMISKT RESULTAT	KAPACITET	RISK	KONTROLL
Vilken balans kommunen har haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden.	Vilken kapacitet kommunen har att möta finansiella åtaganden på lång sikt.	Risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet.	Vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen.
Analys av <ul style="list-style-type: none"> • årets resultat • balanskravet • finansnetto • nettokostnadsandel • årets investeringar • självfinansieringsgrad 	Analys av <ul style="list-style-type: none"> • eget kapital och soliditet • långfristiga skulder och skuldsättningsgrad 	Analys av <ul style="list-style-type: none"> • ränterisker • likviditet • pensionskund • borgensåtaganden • skatteintäkter 	Analys av <ul style="list-style-type: none"> • budgetföljsamhet • prognossäkerhet

Ny lag om kommunal bokföring och redovisning

Kommunen har under året fortsatt arbetet med att kartlägga och anpassa redovisningen till Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Ett stort projekt inom detta har varit kartläggning och anpassning till RKR R2* intäkter. Arbetet har under året varit fokuserat kring projekten inom den nya stadsdelen Vega. Även fortsatt genomgång av evakueringskostnader har gjorts.

I samband med årsbokslutet 2020 har årets resultat 2019 omräknats och justering direkt genom eget kapital har gjorts, med hänvisning till anpassning till LKBR och RKR. Jämförelsetal som påverkats av justeringarna har reviderats i årsredovisningen, i enlighet med LKBR 5:6 och RKR R12.

Vilka justeringar som gjorts och förklaringar framgår av not 1 och not 2 samt under avsnittet Redovisningsprinciper.

EKONOMISKT RESULTAT

Årets resultat

Årets resultat 2020 är 235,0 miljoner kronor (mnkr). Resultatet motsvarar 4,6 procent av skatter och generella statsbidrag. Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Detta resultatmål är relativt vanligt förekommande inom kommunsektorn, som ett sätt att möta och uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning. Hanninges resultat för 2019 i årsredovisningen (42,5 mnkr) motsvarade 0,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet 2019 har i samband med 2020 års bokslut reviderats till ett resultat på 100,0 mnkr motsvarande 2,1 procent av skatter och generella statsbidrag.

Därmed uppfylldes kommunens resultatmål både 2019 och 2020, vilket bidrog till god ekonomisk hushållning de bägge åren. I resultaträkningen finns en kolumn som visar vilka rader som justerats för resultatet 2019.

Årets resultat är 150,7 mnkr högre än budgeterat resultat. I resultatet ingår både intäkter och kostnader som hänförs till att kommunen påbörjat anpassning till LKBR och uppdaterade rekommendationer från RKR. Resultatet innefattar exploateringsintäkter för försäljning av exploateringsmark och gatukostnadsersättningar med 90,6 mnkr samt miljökostnader för företagsområdet Albyberg 1 på 20,5 mnkr.

För att redovisa evakueringskostnader enligt LKBR och RKR har kostnader med 22,4 mnkr belastat driften. Av dessa avser 19,0 mnkr hyra för moduler.

	2016	2017	2018	2019	Rev 2019	2020
Årets resultat	94,5	123,5	90,7	42,5	100,0	235,0
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster	175,7	164,7	90,7	42,5	100,0	235,0
Årets balanskravsresultat	94,4	123,5	90,5	43,7	101,2	183,8
Årets resultat/skatteintäkter och statsbidrag (%)	2,3 %	2,8 %	2,0 %	0,9 %	2,1 %	4,6 %
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster/skatteintäkter och statsbidrag (%)	4,2 %	3,7 %	2,0 %	0,9 %	2,1 %	4,6 %

Tabellen redovisas i mnkr.

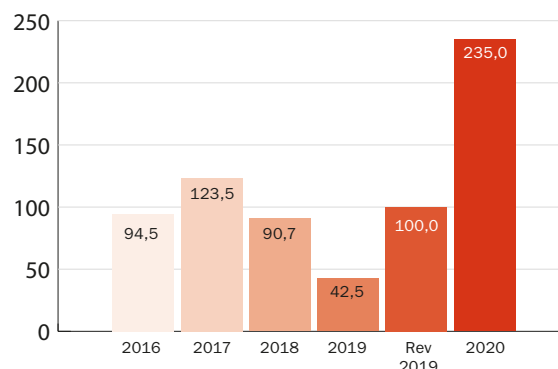
* Rekommendation nummer 2. Samtliga rekommendationer förkortas på samma sätt genomgående i finansiella analysen.

Resultat exklusive jämförelsestörande poster

I årsbokslut kan det finnas jämförelsestörande poster. I enlighet med RKR, R11 ska en post betraktas som jämförelsestörande när posten uppgår till ett väsentligt belopp och är av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Som jämförelsestörande post betraktas i kommunen poster som överstiger 10,0 miljoner kronor och som saknar samband med kommunens ordinarie verksamhet. Jämförelsestörande poster särredovisas i egen not när dessa förekommer i resultaträkningen. 2020 har kommunen inga jämförelsestörande poster redovisats.

ÅRETS RESULTAT

Årets resultat i miljoner kronor (mnkr) 2016-2020

DRIFTSREDOVISNING

Fullmäktige anvisar i budget resurser till kommunstyrelse och nämnder för verksamhet och investeringar. Fullmäktiges budget utgör en gräns för omfattningen av verksamhet och investeringar. Omdisponering av anslag mellan verksamhetsområden och nämnder samt tilläggsanslag kan beslutas av fullmäktige under pågående verksamhetsår.

Mål och budget inklusive ekonomisk plan beslutas av fullmäktige inför varje verksamhetsår, vilket under normala omständigheter sker i juni. Kommunstyrelse och nämnder beslutar därefter specificerade strategier och budgetar för sina ansvarsområden senast i oktober. Därefter upprättar verksamheterna detaljbudgetar i december.

Kommunens budgeterade resultat i Mål och budget var 101,9 mnkr. Budgeten reviderades i december 2019, med anledning av effektiviseringsuppdrag 2020, verksamhetsförändring öppna förskolan samt trygghetsfrämjande åtgärder. De två förstnämnda revideringarna var tekniska justeringar mellan nämnder och kommunstyrelse och påverkade inte budgeterat resultat. Trygghetsatsningen belastade budgeterat resultat med 10,0 mnkr.

Vidare så beslutade fullmäktige i maj om resultatöverföring från 2018 och 2019 till 2020. Nämnderna förde sammanlagt med sig ett nettoöverskott på 7,6 mnkr från tidigare år till 2020 års budget, vilket finansierades av ett motsvarande lägre budgeterat resultat. I maj beslutades även om en teknisk ramjustering mellan kultur- och demokratinämnden och idrott- och fritidsnämnden. Budgeterat resultat 2020 efter samtliga budgetjusteringar är 84,3 mnkr.

Nämnderna och styrelser redovisade sammantaget ett överskott jämfört med budget på 94,7 mnkr, inklusive kommunfullmäktiges oförbrukade reserv på 22,4 mnkr. Överskottet motsvarar 1,9 procent i avvikelser i förhållande till nettobudget för året. Skatteintäkterna var 51,3 mkr lägre än budget, medan generella statsbidrag och utjämning var 98,7 mnkr högre än budget. Utfallet av skatter, generella statsbidrag och utjämning tillsammans var 268,8 mnkr högre än 2019 och 47,4 mnkr högre än budget 2020. Övrig finansförvaltning redovisade ett nettoöverskott på 8,6 mnkr.

NÄMNDER/STYRELSE	Intäkter	Kostnader	Nettoutfall	Budget	Avvikelse	Avvikelse i procent (%)
Grund- och förskolenämnd	304,4	2 281,4	1 976,9	2 016,6	39,7	2,0 %
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	187,8	666,4	478,6	471,0	-7,6	-1,6 %
Kommunfullmäktiges reserv	0,0	0,0	0,0	22,4	22,4	100,0 %
Kommunstyrelse	962,2	1 183,8	221,6	230,0	8,4	3,7 %
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnd	0,0	0,1	0,1	0,7	0,5	81,3 %
Kultur- och demokratinämnd	3,3	82,9	79,6	85,2	5,6	6,5 %
Idrotts- och fritidsnämnd	37,8	176,4	138,6	141,5	3,0	2,1 %
Revision	0,0	1,7	1,7	1,4	-0,3	-18,7 %
Socialnämnd	274,6	1 269,2	994,6	967,7	-26,8	-2,8 %
Stadsbyggnadsnämnd	321,3	473,5	152,2	157,2	5,0	3,2 %
Södertörns upphandlingsnämnd	29,0	29,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Södertörns överförmyndarnämnd	29,0	29,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Valnämnd	0,0	0,2	0,2	0,1	-0,1	-69,0 %
Äldrenämnd	194,5	992,5	797,9	842,8	44,8	5,3 %
Summa nämnder	2 343,9	7 185,9	4 842,0	4 936,7	94,7	1,9 %
Finansförvaltning	6 176,5	-1 099,5	5 077,0	5 021,0	56,0	1,1 %
Resultat 2020	8 520,4	6 086,4	235,0	84,3	150,7	

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).

Finansnetto

Med finansnetto avses skillnaden mellan finansiella intäkter (23,0 mnkr) och finansiella kostnader (13,9 mnkr). Finansnettot 2020 var 9,1 mnkr vilket är en ökning med 7,9 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen av finansnettot förklaras till största del av förskottsutdelning från AB Vårlyjus (3,4 mnkr), ökade borgensintäkter (1,3 mnkr) samt återföring av värdeförändring för räntefonderna (netto 1,2). I de finansiella kostnaderna ingår bland annat räntekostnader för pensionsskulden på 11,8 mnkr.

	2016	2017	2018	2019	2020
Finansnetto, (mnkr)	-0,9	1,1	2,3	1,2	9,1

Nettokostnadsandel

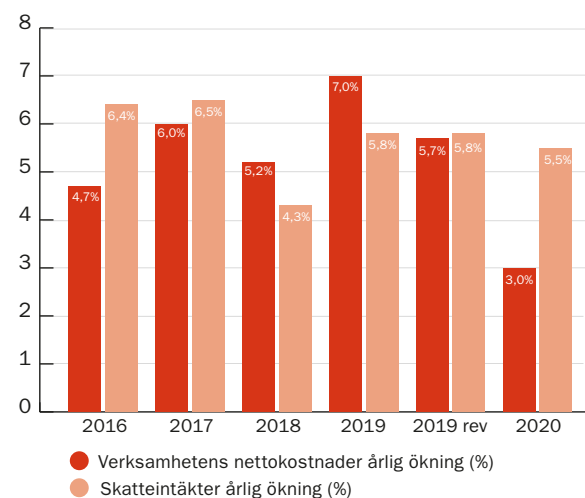
Nettokostnadsandel beskriver hur stor del av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto som går till att betala verksamhetens nettokostnader. De pengar som återstår ska finansiera amorteringar och framför allt investeringar. Kommunen har inget beslutat mål gällande nettokostnadsandel. Om nettokostnadsandelen ligger under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter, vilket är en förutsättning för god ekonomisk hushållning. En nettokostnadsandel på 97-98 procent kan betraktas som god ekonomisk hushållning. Sett över en längre tidsperiod, har kommunen då bättre förutsättningar för att klara av att finansiera investeringar med en högre andel egna medel.

Verksamhetens nettokostnader som andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto blev 95,4 procent, vilket är lägre än föregående år (reviderad 2019 till 98,0 procent). Verksamhetens nettokostnader ökade med 141,7 mnkr jämfört med reviderat bokslut 2019. Ökningstakten var 7,0 procent, vilket är en större ökning än 2018, då ökningstakten var 3,0 procent jäm-

fört med föregående år (reviderad). Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade med 268,8 mnkr eller 5,5 procent, vilket är en lägre ökning än 2019 då ökningen var 5,8 procent jämfört med föregående år.

	2016	2017	2018	2019	2019 rev	2020
Verksamhetens nettokostnader. årlig ökning (%)	4,7	6,0	5,2	7,0	5,7	3,0
Skatteintäkter*. årlig ökning (%)	6,4	6,5	4,3	5,8	5,8	5,5
Nettokostnadsandel (%)	97,7	97,2	98,0	99,1	98,0	95,4

*Skatteintäkter och generella statsbidrag.

Verksamhetens nettokostnader och skatteintäkternas (inklusive generella statsbidrag) årliga ökning i procent 2016–2020. Verksamhetens nettokostnadsökning 2020 jämfört med reviderad resultaträkning 2019

INVESTERINGSREDOVISNING

Årets nettoinvesteringar för skattefinansierad verksamhet och VA uppgår till 277,9 mnkr. Investeringar i verksamhetslokaler, nybyggnation, om- och tillbyggnad, sker genom kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB. Avvikelser mellan utfall och budget beror på att investeringsprojekt flyttats framåt i tiden, är pågående eller har utgått.

Årets nettoinvesteringar för kommunen som helhet inkluderar även investeringar avseende exploatering av VA samt gator och vägar. Inklusive dessa investeringar uppgår kommunens totala nettoinvesteringar för året till 293,8 mnkr (not 30). Nedan redovisas investeringar 2020 avseende skattefinansierad verksamhet och VA mot investeringsbudget. Nyckeltal under rubriken självfinansieringsgrad har årets nettoinvesteringar för kommunen som helhet som beräkningsgrund.

Investeringar skattefinansierad verksamhet och VA

Stadsbyggnadsnämndens ursprungliga investeringsbudget enligt Mål och Budget för år 2020 uppgick till 311,2 mnkr, varav budget för VA-investeringar med 194,0 mnkr. Utfallet för året var 181,0 mnkr vilket motsvarar 58,2 procent av 2020 års sammanlagda investeringsbudget. Ett flertal projekt har fått förändrad tidplan och några har fått ökad kostnadsprognos. Några av projekten som genomfördes 2020 är VA-verk och anläggningar (9,3 mnkr), Fors framtid (12,1 mnkr), VA- huvudvattenledning (78,9 mnkr), ledningsförnyelse (27,7 mnkr), dagvatten åtgärdsplan (2,0 mnkr), VA-serviser (4,2 mnkr), lekplats- och parkupprustning (11,3 mnkr), åtgärder enligt cykelplan samt tillgänglighets- och trafiksäkerhetsinvesteringar (14,9 mnkr) och brounderhåll (2,7 mnkr).

Kommunstyrelsens investeringsbudget var 113,3 mnkr. Det sammanlagda utfallet på investeringarna 2020 var 35,5 mnkr, vilket motsvarar 31 procent av årets budget.

De största investeringarna var IT investeringar (21,3 mnkr), bussinfrastruktur i Vega (11 mnkr), Ribbyskolan (16,2 mnkr) samt renoveringen av Ornö skola (4,5 mnkr). Av investeringsreserven har 30,0 mnkr använts till utbyggnad av kameraanvändning i anslutning till kommunens fastigheter, finansiering av bussinfrastruktur i Vega, renovering av Ribbybergsskolans kök och matsal och konstnärlig utsmyckning till Ribbyskolan.

Kultur- och demokratinämndens investeringsbudget 2020 var 36,7 mnkr. Förbrukningen under året uppgår till 4,8 mnkr, vilket motsvarar 13,1 procent av helårsbudgeten. Ett flertal investeringsprojekt har färdigställts på biblioteken, i kulturhuset i Handen och inom kulturskolan.

Idrotts- och fritidsnämndens investeringsbudget 2020 var 51,9 mnkr. Årets förbrukning uppgick till 21,8 mnkr, vilket motsvarar 42,0 procent av helårsramen. Årets största investeringsprojekt har varit ny konstgräsplan på Tungelsta IP, upprustning av två piper på Fjärdlång samt upprustning av Maxingeslingan och Östnorabadet.

Grund- och förskolenämndens investeringsbudget för 2020 uppgick till 91,2 mnkr. Det sammanlagda utfallet för helåret uppgick till 21,8 mnkr vilket motsvarar 23,9 procent av tilldelad investeringsbudget. Totalt återstår 65,2 mnkr i tilldelade men ej förbrukade investeringsmedel fördelat på 52,9 mnkr i objektspecifika investeringsprojekt och 12,2 mnkr i ej objektsbestämda investeringsprojekt. Under året har ett antal större investerings-

projekt slutförts, bland annat den nya konceptförskolan Tallen i södra Handen med åtta avdelningar, Nakterhusskolan i Vega för årskurs F-6 med plats för ca 450 elever, Åbyskolan i Åby för årskurs F-6 med plats för 525 elever inklusive en fullstor idrottshall samt återuppbyggnad av Ornö skola.

Äldrenämndens investeringsbudget för året var 24,1 mnkr. Ackumulerat utfall för perioden var 8,5 mnkr. Utfallet motsvarar 35,3 procent av total årsbudget. Överskottet i investeringsbudgeten på 15,6 mnkr beror på att vissa påbörjade renoveringsprojekt inte slutfördes under året samt att några projekt som planerades genomföras 2020 skjutits till 2021. Upphandling och införande av verksamhetssystem har försenats, men pågår. Utfallet för påbörjade men ej avslutade projekt kommer att belasta 2021 års investeringsbudget i den mån investeringsmedlen kan överföras. Johanneslund vård- och omsorgsboende kommer att få hotellås installerade under 2021, projektet försenades. Ett nytt vård och omsorgsboende, Terrassen, öppnar mars 2021.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens investeringsram 2020 enligt Mål och Budget 2020 uppgick till 5,0 mnkr. Det ackumulerade utfallet var 0,9 mnkr vilket motsvarar 18,5 procent av den totala årsbudgeten. Under året har löpande investeringar skett i framför allt möbler och lokalanpassningar.

Socialnämndens investeringsbudget för 2020 var 13,9 mnkr. Totalt förbrukades 3,7 mnkr. Utfallet motsvarar 26,6 procent av total årsbudget. Genomförda investeringar handlar främst om lokalanpassningar och renoveringar samt investering i nämndens verksamhetslokaler. Införande av en digital medhjälpare på försörjningsstöd pågår liksom införande av ett nytt verksamhetssystem för förvaltningen.

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
Kommunstyrelsen	113 349	35 483	77 866
Äldrenämnden	24 095	8 502	15 593
Socialnämnden	13 903	3 698	10 205
Stadsbyggnadsnämnden	117 175	33 377	83 798
Grund- och förskolenämnden	91 163	21 767	69 396
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	5 000	926	4 074
Idrott- och fritidsnämnden	51 854	21 787	30 067
Kultur- och demokratinämnden	36 668	4 818	31 850
Summa	453 207	130 356	322 851
Summa VA	194 000	147 572	46 428
Totalsumma	647 207	277 928	369 279

Tabellen visas exklusive investeringar inom mark och exploatering.

Självfinansieringsgrad och nettokostnadsandel

Självfinansieringsgraden anger förenklat hur stor andel av de totala nettoinvesteringarna som finansierats med årets resultat och avskrivningar. Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag. En hög självfinansieringsgrad innebär att kommunen kan finansiera investeringar utan att låna eller minska egna medel. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Den del av investeringskostnaderna som kommunen inte själv kan finansiera måste betalas med ökad upplåning, vilket innebär en ökad belastning på kommunens ekonomi. Om självfinansieringsgraden är 100 procent innebär det att årets nettoinvesteringar är lika stora som årets resultat plus årets avskrivningar.

Tidigare år har kommunen endast redovisat Nämndernas och VA-investeringar som nettoinvesteringar. För att redovisa totala nettoinvesteringarna ska även investeringar inom mark och exploatering medräknas. Eftersom högre nettoinvesteringar redovisas har självfinansieringsgraden sjunkit för jämförelse-åren jämfört med vad som tidigare redovisats.

Investeringarnas självfinansieringsgrad var 124,5 procent, vilket är en ökning med 52,6 procentenheter jämfört med föregående års reviderade bokslut (71,9 procent). Justeringar för rättelse med anledning av ändrad redovisningsprincip har gjorts på resultatet 2019 och eget kapital. Nyckeltalet har därför reviderats för 2019. Justeringarna gör att nyckeltalet ökade eftersom resultatet 2019 ökat.

Kommunen hade under ett flertal år fram till 2015 en självfinansieringsgrad som var över 100 procent beroende på låg investeringsnivå och goda resultat. Följande år var investeringsnivån betydligt högre vilket gav en lägre självfinansieringsgrad trots goda resultat. Den lägre investeringsnivån 2019 och 2020 jämfört med året innan innebär en förbättring av kommunens självfinansieringsgrad. Kommunens resultatmål har också uppfyllts i bokslutet 2020 och i det reviderade bokslutet 2019.

Kommunen har inget uttalat mål för på vilken nivå självfinansieringsgraden bör vara. I Stockholms län 2019 var medelvärdet för kommunerna 81,7 procent.

Nettoinvesteringarnas andel av skatter och generella statsbidrag var 5,7 procent. Kommunens investeringar i verksamhetslokaler sker i kommunens helägda fastighetsbolag Tornbergets regi och ingår därför inte i kommunens självfinansieringsgrad.

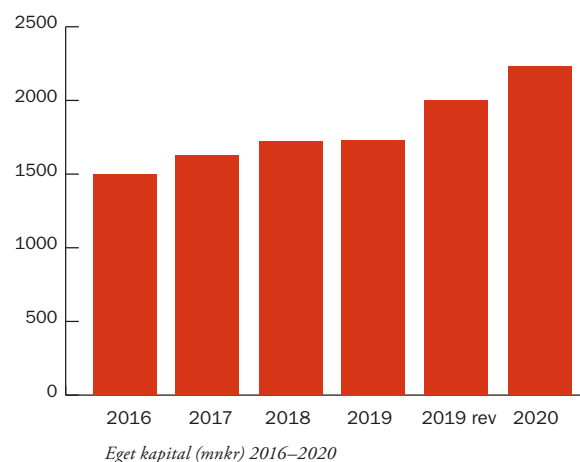
	2016	2017	2018	2019	Rev 2019	2020
Nettoinvesteringar (mnkr)	301,6	334,4	441,9	301,3	301,3	293,8
Självfinansieringsgrad (%)	55,4	60,4	41,6	52,8	71,9	124,5
Avskrivningar (mnkr)	72,5	78,5	93,0	116,6	116,6	130,7
Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag, (%)	7,3%	7,6%	9,6%	6,2%	6,2%	5,7%

KAPACITET

Eget kapital och soliditet

Kommunens egna kapital var 2 233,0 mnkr, vilket är 235 mnkr högre jämfört med reviderat eget kapital 2019 (1 998 mnkr). Förändringen av eget kapital jämfört med föregående år motsvarar normalt årets resultat (enligt 2019 års årsredovisning 42,5 mnkr och reviderat resultat för 2019, 100,0 mnkr). Förändringen mellan åren 2019 och 2020 är högre än årets resultat eftersom justeringar för rättelse av fel och ändrad redovisningsprincip gjorts direkt via eget kapital. I balansräkningen finns en kolumn som visar justerad ingående balans för 2020.

	2016	2017	2018	2019	Rev 2019	2020
Eget kapital	1 499,3	1 625,1	1 722,6	1 731,6	1 998,0	2 233,0

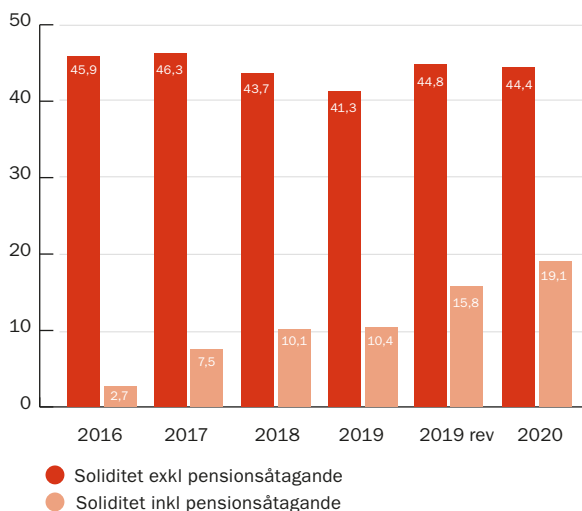
Soliditeten anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. En hög soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan är god. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten inte försagas över tid utan behålls eller utvecklas i positiv riktning.

Haninge kommuns soliditet har över en tjuoårsperiod förbättrats avsevärt, även om den enskilda år eller under kortare perioder har sjunkit något. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser för pensionsåtagande för pensioner har under samma tidsperiod stadigt utvecklats i positiv riktning eftersom ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet minskar. Sammantaget uppfylls kriteriet för god ekonomisk hushållning eftersom kommunen har förbättrat sin finansiella styrka över tid.

Soliditeten var 44,4 procent, vilket var en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med reviderat värde för 2019 (44,8 procent). Soliditeten inklusive pensionsåtagande var 19,1 procent, en ökning med 3,3 procentenheter jämfört med reviderat värde för föregående år (15,8 procent). Justeringar för rättelse av fel och ändrad redovisningsprincip har gjorts på resultatet 2019 och direkt genom eget kapital. Nyckeltalet har därför reviderats för 2019. Justeringarna gör att nyckeltalet förbättrades, eftersom eget kapital ökat.

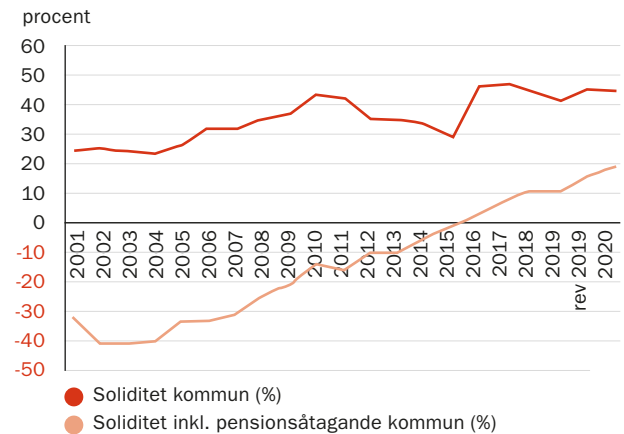
	2016	2017	2018	2019	Rev 2019	2020
Soliditet exkl pensionsåtagande	45,9	46,3	43,7	41,3	44,8	44,4
Soliditet inkl pensionsåtagande	2,7	7,5	10,1	10,4	15,8	19,1

Soliditet exklusive och inklusive pensionsåtagande 2015-2019, i procent

Soliditet exklusive och inklusive pensionsåtagande 2016-2020, i procent.

SOLIDITET ÖVER 20 ÅR

Soliditet exklusive och inklusive kommunens pensionsåtagande 2001-2020, i procent.

Haninge kommuns soliditet jämfört med genomsnittet i Stockholms län och riket visas i tabellen nedan.

SOLIDITET I %	2016	2017	2018	2019	Rev 2019	2020
Haninge	45,9	46,3	43,7	41,3	44,8	44,4
Haninge inkl. pensionsskuld	2,7	7,5	10,1	10,4	15,8	19,1
Stockholms län, ovägt medel	47,6	46,7	43,6	43,4	43,4	
Alla kommuner, ovägt medel	48,4	48,5	47,3	46,4	46,4	

Källa: Kolada. Tabellen redovisas i procent, 2016-2020.

Exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse där inget annat anges.

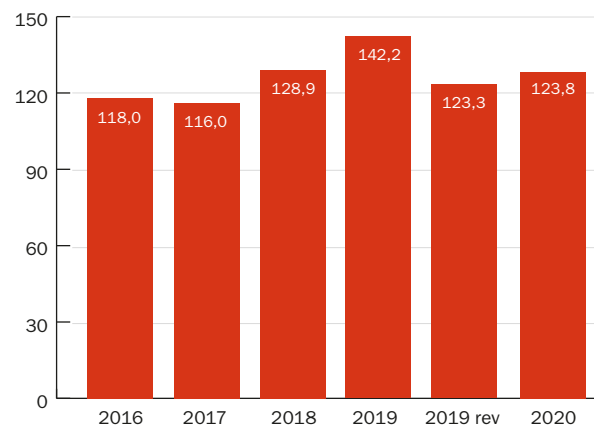
Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad

Kommunens långfristiga låneskuld överfördes till kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB under 2016 i syfte att trygga Tornbergets möjligheter till skattemässiga avdrag för räntekostnader. Kommunen borgar för dessa lån. Vid årsskiftet uppgick lånen till 3 230,0 mnkr, vilket är en ökning med 240,0 mnkr. Kommunens långfristiga skuld i balansräkningen på 16,1 mnkr består av leasingsskuld, skuld för offentliga bidrag och skuld till stiftelser.

Skuldsättningsgraden mäter kommunens skulder och avsättningar, exklusive exploateringsområden, (2 764,4) i förhållande till eget kapital (2 233,0 mnkr). År 2016 minskade skuldsättningsgraden i kommunen med anledning av att den långfristiga låneskulden överfördes till Tornberget. Nyckeltalet var 123,8 procent år 2020, en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med reviderat värde för föregående år (123,3 procent).

Justeringar för rättelse och ändrad redovisningsprincip har gjorts på resultatet 2019 och eget kapital. Nyckeltalet har därför reviderats för 2019. Justeringarna gör att nyckeltalet minskade eftersom eget kapital ökat.

SKULDSÄTTNINGSGRAD (%)

Skuldsättningsgrad i procent 2016-2020 i procent, exklusive Tornberget.

	2016	2017	2018	2019	Rev 2019	2020
Långfristiga skulder (Mnkr)	5,3	7,6	11,7	12,3	12,3	16,1
Skuldsättningsgrad (%)	118,0	116,0	128,9	142,2	123,3	123,8
Låneskuld per invånare* (Tkr)	25,1	28,2	31,1	32,7	32,7	34,6

*Inklusive Tornberget. Beräknat på december månads befolkning.

RISK

Ränterisk

Kommunen har för närvarande ingen ränterisk i finansnettot eftersom kommunens lån fördes över till Tornberget under 2016. Ränterisken finns därmed i Tornberget, vilket på sikt kan påverka kommunens hyreskostnader.

Likviditet

Vid årsbokslutet 2020 uppgick kommunens likvida medel till 1 105,0 mnkr vilket är en ökning med 260,1 mnkr. 400 mnkr av likviditeten har placerats i räntefonder.

Det är positivt att kommunen kan hantera finansieringen av investeringar genom att använda likvida medel och inte att ta upp nya lån. En faktor för att klara detta är att kommunen har goda framtida resultat, eftersom det minskar risken för att kommunen behöver uppta nya lån.

Kassalikviditet är ett mått på kommunens betalningsförmåga på kort sikt och räknas fram genom att dividera kommunens omsättningstillgångar med kortfristiga skulder, exklusive exploateringsområden. Inom den kommunala sektorn räknas normalt att en kassalikviditet över 75,0 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Kassalikviditeten var 120,8 procent 2020, vilket motsvarar en ökning på 4,8 procentenheter jämfört med 2019 (116 procent). I kommunens finanspolicy anges att kassalikviditeten ska vara minst 60 procent, vilket uppfyllts.

Kassalikviditeten för kommunerna i Stockholms län uppgick i genomsnitt till 100,8 procent 2019, enligt Kolada, kommun- och landstingsdatabasen.

	2016	2017	2018	2019	2020
Kassalikviditet (%)	131,4	132,5	125,8	116,0	120,8

Kassalikviditet 2016-2020, procent.

Pensionsförpliktelser

Från och med 1998 redovisas kommunens pensionsförpliktelser enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att pensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen och att pensioner som intjänats från 1998 redovisas som en skuld i balansräkningen. Ansvarsförbindelsen är viktig att beakta ur risksynpunkt eftersom kommande årliga pensionsutbetalningar ska finansieras. Pensionsskulden har beräknats av KPA Pension i samband med bokslutet.

Kommunen har inte tryggt pensionsförpliktelserna genom pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse. Återlånade medel (skillnad mellan förpliktelse och marknadsvärdet för förvaltade pensionsmedel) uppgår till 622,1 mnkr. Ytterligare upplysningar om pensionsförpliktelserna finns i not 22 och 26.

I tabellen nedan visas kommunens pensionsförpliktelser, inklusive löneskatt på 24,26 procent. De totala pensionsförpliktelserna uppgick 2020 till 1 878,4 mnkr, vilket är en ökning med 61,5 mnkr jämfört med 2019 (1 817 mnkr).

BELOPP I MNKR	2020	2021	2022	2023	2024
Ansvarsförbindelse	1 273,8	1 215,8	1 161,0	1 112,5	1 067,8
Avsättning pensioner	604,6	666,6	727,6	783,4	856,7
Total pensionsförpliktelse	1 878,4	1 882,4	1 888,6	1 895,8	1 924,4

Pensionsutveckling inklusive löneskatt 2020 och prognos 2021-2024, mnkr.

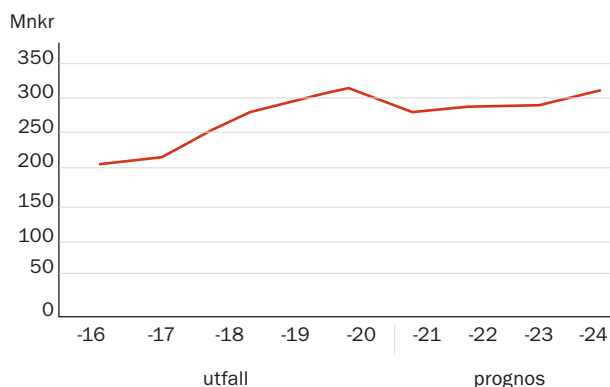
Den del av pensionsskulden som avser intjänad pension på löner som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, samt garanti- och visstids-pension redovisas under rubriken Avsättningar i balansräkningen. Vid årsbokslutet 2020 uppgick denna skuld till 604,6 mnkr, vilket är en ökning med 81,5 mnkr jämfört med föregående år (523,1 mnkr). Ökningen beror främst på att intjänad förmånsbestämd ålderspension ökar under året.

Den individuella pensionsandelen, som enligt pensionsavtalet ger medarbetaren rätt att själv placera en del av pensionsavgiften, redovisas under rubriken Kortfristig skuld i balansräkningen.

Denna post uppgick till 110,4 mnkr inklusive löneskatt vid årsbokslutet 2020, vilket är en ökning med 4,5 mnkr jämfört med föregående år (105,9 mnkr).

Pensionskostnaderna var 312,5 mnkr, vilket är en ökning med 17,2 mnkr jämfört med 2019 (295,3 mnkr). Kommunens pensionskostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag var 6,1 procent, vilket är samma andel som föregående år. Ökningen av pensionskostnaderna förklaras till största del av att ny intjänad förmånsbestämd ålderspension ökar under året.

PENSIONS-KOSTNAD 10 ÅR, UTFALL OCH PROGNOIS

PENSIONS-KOSTNAD, 2016-2020 (Belopp i mnkr)

	2016	2017	2018	2019	2020
Pensionskostnad	205,5	216,0	263,7	295,3	312,5

Pensionskostnadernas utveckling inklusive löneskatt, utfall 2016-2020.

PENSIONS-KOSTNAD, PROGNOIS (Belopp i mnkr)

	2021	2022	2023	2024
Pensionskostnad	283,2	287,5	288,3	310,9

Pensionskostnadernas utveckling inklusive löneskatt, prognos 2021-2024.

Borgensåtaganden

Kommunens utnyttjade borgensåtaganden uppgick totalt till 3 709,3 mnkr, vilket är en ökning med 164,8 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen förklaras av Tornbergets ökade upplåningsbehov i samband med investeringar i kommunens verksamhetslokaler som ökade med 240 mnkr under året.

Samtidigt minskade kommunens borgensåtaganden gentemot bostadsrättsföreningar med 72,9 mnkr. Kommunen förutspår en fortsatt positiv utveckling för dessa föreningar och bedömer riskerna som relativt små.

Övriga borgensåtaganden uppgår till 8,2 mnkr och riskerna för dessa åtaganden bedöms som små.

Skatteintäkter

Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick 2020 till 5 146,4 mnkr, vilket kan jämföras med 4 877,6 mnkr 2019. Ökningen mellan åren blir 5,5 procent.

Skatteintäkterna för 2020 ökade med 55,8 mnkr jämfört med föregående år.

Slutavräkning för föregående år blev en negativ justeringspost på 21,9 mnkr, samt negativ preliminär slutavräkning för innevarande år med 65,4 mnkr, vilka ingår i årets utfall för skatteintäkterna.

Generella statsbidrag uppgick till 1 240,7 mnkr 2020, vilket motsvarar en ökning med 213,0 mnkr jämfört med utfallet 2019. Ökningen förklaras främst av ökade statsbidrag med anledning av coronapandemin. Statsbidragen för flyktingsituationen minskade från 24,8 mnkr 2019 till 16,6 mnkr 2020.

Kostnadsutjämningsbidraget minskade med 15,3 mnkr och kommunens kostnad för LSS-utjämningsbidraget ökade med 8,5 mnkr (not 7).

	2016	2017	2018	2019	2020
Skatteintäkter	6,4	6,5	4,3	5,8	5,5
Årlig ökning (%)					

Ökning av skatteintäkter och generella statsbidrag, utveckling 2016-2020.

Foto: Jan-Erik Kaiser

Prognosen som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) publicerade i februari visar att ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 5,7 procent för 2021, jämfört med utfallet 2020. Den underliggande prognosen från SKR per februari är 3,0 procent men då Haninge växer mer än snittet i riket är Haninges ökning högre än kommunsnittet för 2021 och framåt. Prognosen från SKR visar på att den underliggande öknings-takten ökar 2022 (4,1 procent), avtar till 2023 (3,5 procent) för att därefter minska ytterligare 2024 (3,2 procent). Med Haninges ökade befolkning blir talen högre men det innebär också att kostnaderna ökar.

Nya prognoser från SKR presenteras löpande under året och det är viktigt att kunna anpassa kostnadsökningar till eventuellt förändrade skatteintäkter.

KONTROLL

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten för kommunen som helhet mäts med utgångspunkt i resultaträkningen och beräknas som verksamhetens budgeterade nettokostnad minus verksamhetens nettokostnad dividerat med verksamhetens kostnader.

Budgetföljsamheten för kommunen som helhet var 1,75 procent 2020. Fullmäktiges mål för att bidra till god ekonomisk hushållning är att budgetföljsamheten får vara maximalt plus eller minus 0,5 procent. Målet för god ekonomisk hushållning uppfylldes således inte 2020, då överskottet för kommunen som helhet var större än 0,5 procent i förhållande till budget.

Följsamheten för nämnder och kommunstyrelse mätt i resultatens procentuella avvikelse mot årsbudget var sammanlagt 1,5 procent, exklusive fullmäktiges reserv och finansförvaltning. Budgetföljsamheten var därmed mindre nära noll i avvikelse från budget 2020 än föregående år då motsvarande avvikelse från budget var -0,1 procent. Det sammanlagda resultatet för den skattefinansierade verksamheten exklusive kommunfullmäktiges reserv var ett överskott på 72,3 mnkr, vilket motsvarar 1,5 procent i avvikelse från en total nettobudget för året på 4 914,3 mnkr. Inklusive fullmäktiges reserv (22,4 mnkr) var budgetavvikelsen ett överskott på 94,7 mnkr, motsvarande 1,9 procent i förhållande till budget (4 936,7 mnkr). Även beräknat på detta vis uppfylldes inte fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning gällande budgetföljsamhet.

Nämnd/styrelse	Resultat jämfört med budget (mnkr)			Avvikelsens andel av budget (%)
	2018	2019	2020	2020
Kommunstyrelsen	5,4	-2,9	8,4	3,7 %
Grund- och förskolenämnden	14,6	-4,4	39,7	2,0 %
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-8,3	-10,7	-7,6	-1,6 %
Kultur- och fritidsnämnden*	4,4			
Kultur- och demokratinämnden		3,1	5,6	6,5 %
Idrott- och fritidsnämnden		3,5	3,0	2,1 %
Socialnämnden	1,9	5,2	-26,8	-2,8 %
Stadsbyggnadsnämnden	6,9	3,6	5,0	3,2 %
Äldrenämnden	-7,5	-1,1	44,8	5,3 %
Valnämnd, revision, Nan**	-1,9	-0,4	0,2	-6,5%
Totalt	15,5	-4,2	72,3	1,5 %

Tabellen visas exklusive fullmäktiges reserv och finansförvaltning.

*Kultur- och fritidsnämnden delades till två nämnder 2019.

** Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, ny nämnd 2019.

PROGNOSSÄKERHET

Prognossäkerheten är ett mått som visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till en god ekonomisk hushållning. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har lättare att korrigera eventuella avvikelser på kort sikt.

Nämndernas prognoser under året utgår alltid från den budget som kommunfullmäktige senast beslutat. Fullmäktige kan besluta om en justerad budget när som helst under innevarande år. I samband med beslut om en justerad budget förändras ofta prognosen för berörda nämnder. Detta kan vara en orsak till att prognoserna förändras mellan avstämningspunkterna och att skillnaden kan vara stor mellan bokslut och prognoser i samband med delårsbokslut.

Det är viktigt med god prognossäkerhet för att öka förutsättningarna för beslut baserade på den ekonomiska verkligheten. 2020 har dock präglats av mycket stor osäkerhet kring prognoser för hur ekonomin skulle komma att påverkas av Covid-19. Stor osäkerhet har funnits i såväl skatteunderlagsprognoser som inom kommunens verksamheter. En stor försiktighet i nämndernas prognoser präglade större delen av året, då pandemins påverkan på kommunens och verksamheternas ekonomi var mycket svår att förutse. Kommunens intäkts sida och resultat trycktes upp med hjälp av statsbidrag, samtidigt som kostnaderna i flera verksamheter minskade eller pausades helt på grund av pandemin.

En annan orsak till större avvikelser mellan prognoser och resultat kan vara faktorer som inte är möjliga eller mycket svåra att prognosticera tidigare än under senhösten och årets sista månader. Exempelvis höstens volymer i egen verksamhet vid nytt läsår inom skolverksamheterna, eller kostnader för vinterväghållning beroende på snömängd och halka.

Sammantaget var 2020 ett år då prognossäkerheten var exceptionellt stor med anledning av pandemin, vilket ledde till en stor försiktighet och stor generell återhållsamhet i verksamheterna, samt även inställd eller minskad verksamhet som inte kunde genomföras på grund av pandemin. Detta avspeglas i att prognossäkerheten inte var lika god 2020 som tidigare år, kommunens och nämndernas sammanlagda resultat blev betydligt högre än prognosticerat under året.

Kommunen följer upp ekonomin och prognosticerar resultatet för året, varje månad med undantag för januari och juni. Som komplement till prognoserna görs en risk- och känslighetsanalys för nämnder och styrelse. Skillnaden mellan prognoser och resultat avspeglas i hög grad i risk- och känslighetsanalysen. Nämndernas prognostiserade budgetavvikelser vid delårsuppföljningar och bokslut samt bokslutets avvikelse mot den senast beslutade budgeten för året, exklusive fullmäktiges reserv, framgår nedan.

PROGNOSSÄKERHET (mnkr)

Nämnd/styrelse	Prognos per 2020-04-30	Prognos per 2020-08-31	Resultat 2020-12-31
Kommunstyrelsen	-4,0	-1,8	8,4
Grund- och förskolenämnden	0,0	0,0	39,7
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-10,2	-14,0	-7,6
Kultur- och demokratinämnden	1,6	2,3	5,6
Idrott- och fritidsnämnden	0,9	1,0	3,0
Socialnämnden	-26,0	-21,0	-26,8
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	4,0	5,0
Äldrenämnden	2,0	19,0	44,8
Valnämnd, revision, Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnd*	0,0	-0,1	0,2
Totalt*	-35,7	-10,6	72,3

Exklusive kommunfullmäktiges reserv och finansförvaltning.

*Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnd.

Skillnaden mellan prognosen vid delårsbokslutet per augusti och årets resultat för nämnder och styrelse exklusive fullmäktiges reserv och finansförvaltning var 61,7 mnkr.

Kommunens budgeterade resultat enligt Mål och budget var 101,9 mnkr. Inga beslut om förändrade budgetramar fattades av fullmäktige mellan augusti och december. Sammanlagt utökades nämndernas och kommunstyrelsens budget med 20,2 mnkr under 2020. I december 2019 beslutade fullmäktige om att tilldela 10,0 mnkr extra för trygghetsskapande åtgärder, vilket sänkte budgeterat resultat till 91,9 mnkr. Den främsta ramjusteringen, som beslutades av fullmäktige i april, var överföring av driftresultat från 2018 och 2019, i enlighet med kommunens ekonomistyrningsreglemente om resultatöver-

föring. Totalt utökades nämndernas och kommunstyrelsens ramar med 7,6 mnkr netto avseende överskott och underskott från tidigare år. Tre nämnder fick minskad ram 2020 på grund av underskott tidigare år. Resultatöverföringen finansierades genom att kommunens budgeterade resultat reviderades från 91,9 mnkr till 84,3 mnkr.

Fullmäktiges reserv var i Mål och budget 25,0 mnkr. Reserven nyttjades vid två tillfällen under 2020. I februari tilldelades kommunstyrelsen 2,0 mnkr för rivning av del av Gamla Fredrik yrkesskola och i juni tilldelades kommunstyrelsen 0,6 mnkr för beredning (0,1 mnkr) och program (0,5 mnkr) för social hållbarhet. Vid årets slut var 22,4 mnkr av reserven oförbrukad.

Balanskravsresultat

För att uppfylla kommunallagens balanskrav och för att säkerställa god ekonomisk hushållning ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna. Det innebär att resultatet ska vara minst noll och detta gäller varje enskilt budgetår. I balanskravsresultatet ska årets resultat rensas för poster som inte härrör från den egentliga verksamheten och som är resultatpåverkande engångsposter. Ett negativt balanskravsresultat ska regleras och det egna kapitalet ska återställas inom tre år.

Årets resultat var 235,0 mnkr och har i balanskravsutredningen justerats för återföring av orealiserad förlust i värdepapper om 1,2 mnkr, avseende värdeuppgång av räntefonderna under året. Balanskravsresultatet var 233,8 mnkr. För 2020 görs en reservering om 50 mnkr till resultatutjämningsreserv (RUR), enligt de riktlinjer som beslutats av fullmäktige.

Varje kommun avgör själv om RUR ska användas. En reservering till RUR innebär att en del av årets resultat särredovisas inom eget kapital. Syftet med RUR är att kommunen ska kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare kunna nyttja denna när skatteunderlagsutvecklingen är svag. RUR används således för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel och fullmäktige beslutar hur uttag ur RUR får göras.

Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan lagen infördes och har god ekonomisk hushållning. Balanskravsresultatet har reviderats för 2019 avseende rättelse av fel och ändrad redovisningsprincip. Se not 1 för vidare förklaring.

BALANSKRAVSUTREDNING	2020-12-31	2019-12-31	Rev 2019-12-31*
Årets resultat enligt resultaträkningen	235,0	42,5	100,0
- reducereing av samtliga realisationsvinster	0,0	0,0	0,0
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	1,2	1,2
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-1,2	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	233,8	43,7	101,2
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	-50,0	0,0	0,0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	183,8	43,7	101,2

*Balanskravsresultatet för 2019 har omräknats för rättelse av fel och ändrad redovisningsprincip, se not 1 för förklaring

Väsentliga personalförhållanden

Medelåldern inom kommunen har ökat marginellt under de senaste tre åren. Utifrån pensionsprognosen kommer det från år 2022 fram till 2027 att ske en ökning med dubbelt så många pensionsavgångar jämfört med 2021. (2021, 58 personer och 2027, 132 personer).

Dessa naturliga avgångar öppnar på sikt upp för ett antal övergripande frågor inom personalförsörjningsområdet. Kommunen har börjat arbeta med detta genom en metodik för kompetensmedvetenhet. Varje avgång medför ställningstaganden i berörd verksamhet, såsom ersättningsrekrytering eller inte, kompetensöverföring, kompetensväxling, digitalisering och effektivisering med mera. Idag ersätts inte en roll med en annan utan att det sker en noga granskning av behov med sikte på omvärldsbevakning och förvaltningens kärnverksamhet, med andra ord kompetensmedvetenhet som metod.

Framtidsfrågan drivs inom ett antal olika spår. Bland annat genom projektet ”öka kompetensmedvetenheten” och den allmänna förståelsen för helheten i organisationen. Där kopplas kommunens vision och mål till personalförsörjning och utveckling i det

moderna arbetslivet. Arbetet med att ta fram och utveckla bättre omvärldsanalyser som ska ge bättre underlag för prognoser och scenarioplanering pågår, bland annat inom kommunstyrelseförvaltningen där en ny specialiserad enhet är under utveckling. Liknande arbete görs även om inom fackförvaltningarna.

Varje nämnd ansvarar för sin egen verksamhet och för att säkerställa sin egen personalförsörjning. Detta utifrån de egna rådande förutsättningarna, vilket även avser bristyrken och nyckelkompetenser inom det egna området. På en övergripande kommunnivå sammanställs dessa grupper och diskuteras inför eventuella gemensamma prioriteringar, exempelvis inför en ny lönerörelse.

På koncernnivå har tjänstemannaledningen identifierat nio olika kritiska kärnkompetenser som är nödvändiga för att utföra kärnverksamhet. Exempel på dessa är lärare, socionomer med myndighetsutövning, resurser inom mark och exploatering. När det gäller lönestrukturer mot omvärlden har en särskild lönestrategi tagits fram. Med stöd av lönestrategin närmar sig kommunen omvärlden för vissa yrken, exempelvis för socionomer och lärare på gymnasiet.

Personalstatistik

Samtliga uppgifter gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med en sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid, om inget annat anges.

Antal anställda

Antalet anställda visas i antal personer, antal anställningar eller antal årsarbetare. Skillnaderna mellan talen beror på deltidsanställningar, att det förekommer personer med dubbla anställ

ningar, samt att omräkningen till antal årsarbetare påverkas av hur stor del av året personer haft anställning.

Den tidigare ökningstakten i antal tillsvidare- och visstidsanställda har stagnerat de senaste åren. Medelåldern ligger stabilt på drygt 45 sedan flera år.

ANTAL ANSTÄLLDA

	Antal personer		Antal anställningar		Antal årsarbetare		Medelålder	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Kvinna	3 743	3 705	3 767	3 731	3 603,1	3 578,0	45,2	45,5
Man	1 120	1 111	1 132	1 125	1 091,6	1 088,1	44,2	44,0
Total	4 863	4 816	4 899	4 856	4 694,7	4 666,1	45,0	45,1

ANTAL ANSTÄLLDA I FÖRVALTNINGARNA

	2019			2020		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
Kommunstyrelsen	132	65	197	137	64	201
Grund- och förskolenämnden	1882	423	2305	1855	420	2275
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	248	164	412	232	150	382
Idrott- och fritidsnämnden	48	63	111	40	63	103
Kultur- och demokratinämnden	53	21	74	54	20	74
Socialnämnden	657	161	818	656	168	824
Stadsbyggnadsnämnden	87	121	208	91	123	214
Södertörns Upphandlingsnämnd	11	13	24	14	12	26
Södertörns Överförmyndarnämnd	17	5	22	17	5	22
Äldrenämnden	643	98	741	634	100	734
Totalt	3778	1134	4912	3730	1125	4855

Personalstruktur, yrkesgrupper

För att kunna göra jämförelser mellan kommuner för olika delar av kommunernas verksamheter, grupperas kommunens anställda

i yrkesgrupper. Indelningen av yrkesgrupper bygger på befattningssystemet för kommuner, AID (Arbetsidentifikation). Under varje yrkeskategori ryms det flera AID.

PERSONALSTRUKTUR, YRKESGRUPPER	Antal personer	Antal anställningar	Antal årsarbetare	Medelålder
Totalt kommunen	4 815	4 855	4 665,3	45,1
Administration	762	762	746,3	48,2
Administratörsarbete	168	168	160,4	49,1
Handläggare- och administratörsarbete	285	285	280,0	45,6
Ledningsarbete	315	315	311,9	49,9
Kultur turism och fritidsarbete	128	128	117,8	42,7
Bibliotekarie, biblioteksass	40	40	36,9	45,4
Fritidsledare	57	57	54,1	41,7
Övrig fritid kultur turism	31	31	26,9	40,8
Skol- och barnomsorgsarbete	2 120	2 154	2 079,5	43,5
Barnskötare	656	656	636,2	41,3
Dagbarnvårdare	5	5	4,8	55,4
Elevassistent	149	149	138,0	37,9
Fritidspedagog	64	64	62,3	43,5
Förskollärare	229	229	222,8	43,8
Grundskolelärare	556	559	546,3	44,4
Gymnasielärare	200	200	195,3	48,1
Övrigt lärararbete	195	195	181,7	47,6
Övrigt skol-/förskolearbete	97	97	92,2	42,1
Socialt och kurativt arbete	751	751	720,5	45,4
Socialsekreterare	236	236	233,1	41,0
Övrigt socialt och kurativt	515	515	487,4	47,4
Teknikarbete	421	421	404,0	47,0
Hantverkararbete m m	129	129	124,5	47,1
Ingenjörer	57	57	56,3	46,3
Köks- och måltidsarbete	147	147	137,9	48,7
Städ tvätt renhållningsarbete	4	4	3,5	51,5
Tekniker	37	37	35,2	47,2
Teknisk handläggare	47	47	46,7	41,7
Vård- och omsorgsarbete m m	1 038	1 038	971,4	46,6
Personlig assistent	135	135	122,3	46,6
Rehabilitering och förebyggande arbete	17	17	16,3	50,4
Sjuksköterska	313	313	297,4	48,2
undersköterska, skötare	314	314	295,5	47,4
Vårdbiträde vårdare m fl	512	512	481,2	45,5
Övrigt vård omsorgsarbete	11	11	10,5	41,5

PERSONALOMSÄTTNING

Personalomsättningen är på en nedgående trend efter en toppnotering 2017. Den stora skillnaden mellan 2019 och 2020 kan antas bero på en vikande konjunktur och att många företag

och organisationer avvaktade med rekryteringar på grund av pandemin, särskilt under första halvåret 2020.

PERSONALOMSÄTTNING	2018	2019	2020
Totalt i procent	13,2	12,7	11,0
Avgång på egen begäran, antal personer	441,0	424,0	345,0
Pensionsavgångar, antal personer	84,0	80,0	78,0

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron redovisas som total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, kort- och långtidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro, sjukfrånvaro i procent uppdelat på kön samt sjukfrånvaro indelat i åldersgrupper. Som korttidssjukfrånvaro räknas sjukfrånvaro under 60 dagar. Förändring avser skillnad mellan de två senaste åren.

Sedan 2012 har Haninge kommuns sjukfrånvaro varit i snitt 7,5 procent per år och 2020 hade följt den trenden, om inte Sverige drabbats av en pandemi. Sjukfrånvaron har en årscykel med högre andel frånvaro under februari och november månad och lägre under sommarmånaderna. 2020 följer i stort det mönstret, men nådde 5-6 procentenheter högre i mars och april än samma period 2019, 1 procentenhet högre under sommarmånaderna och därefter ca 2 procentenheter högre varje månad.

TOTAL SJUKFRÅNVARO	2018	2019	2020	Förändring
Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	7,7	7,2	9,3	+2,1

KORT- OCH LÅNGTIDSFRÅNVARO	2018	2019	2020	Förändring
Korttidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro	45,9	46,9	58,6	+11,7
Långtidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro	54,1	53,1	41,4	-11,7

SJUKFRÅNVARO I PROCENT UPPDELAT PÅ KÖN	2018	2019	2020	Förändring
Kvinnor (%)	8,7	8,0	10,3	+2,3
Män (%)	4,3	4,5	6,1	+1,6

SJUKFRÅNVARO I PROCENT UPPDELAT I ÅLDER	2018	2019	2020	Förändring
Upp till 29 år (%)	7,9	7,4	9,8	+2,4
30-49 år (%)	7,5	7,4	9,4	+2,0
50 år och äldre (%)	7,9	6,9	9,1	+2,2

FRISKNÄRVARO

Frisknärvaro är ett begrepp som beskriver det motsatta till sjukfrånvaro. Frisknärvaro redovisas i procentuell andel månadsanställda med 0, 0-5 och 0-7 sjukdagar under året.

Trots pandemin hade 27,6 procent av de anställda inte någon sjukdag alls under 2020. Mer än hälften hade färre än sju sjukdagar. Talen för frisknärvaro har inte fallit i samma proportion som sjukfrånvaron har ökat, vilket pekar på att ökningen i sjukfrånvaro inte är jämnt spridd bland medarbetarna.

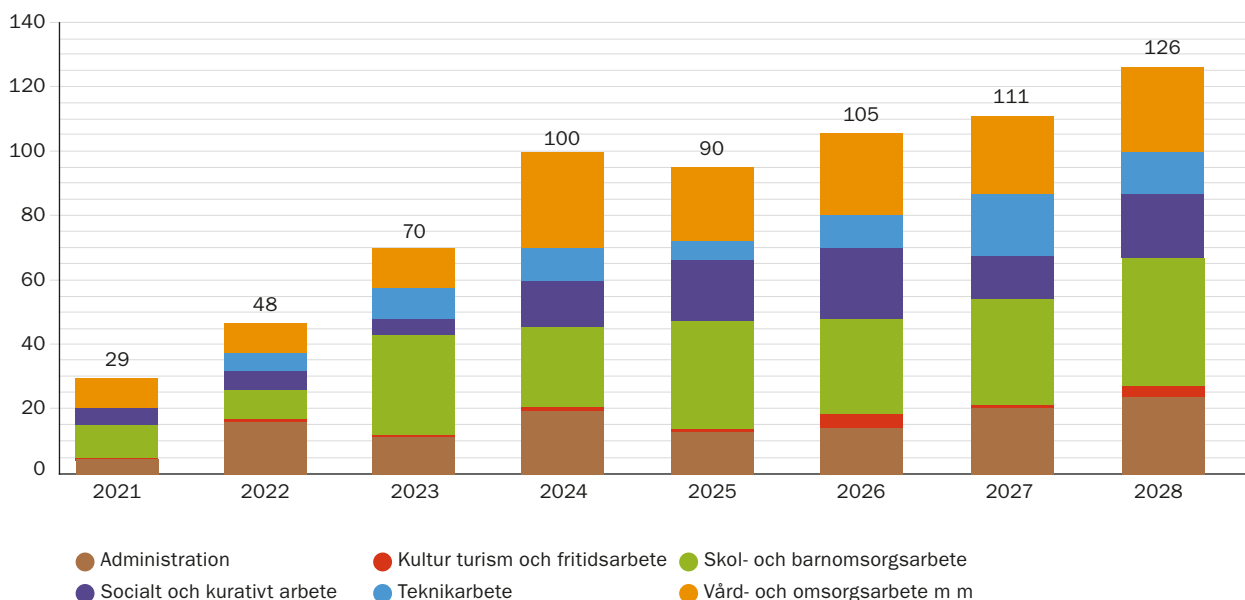
FRISKNÄRVARO I PROCENT

	2018	2019	2020
0 dagar	29,3	32,3	27,6
0-5 dagar	59,6	60,9	47,1
0-7 dagar	67,2	67,8	52,8

PENSIONSPROGNOS

Långsiktig kompetensförsörjning är ett prioriterat område och kommer att så vara under överskådlig tid framåt. Kommunen har fördjupat det systematiska arbetssättet för kompetensförsörjning i hela organisationen för att bland annat bättre kunna parera de

stora pensionsavgångar som förestår. Den första stora avgångsvågen väntas under 2023-2024, med större avgångar än vanligt inom områdena administration och vård- och omsorgsarbete.

Uppgifterna gäller kommande pensionsavgångar vid 67 år

MER- OCH ÖVERTID

En deltidsanställd som jobbar övertid får ersättning i form av fyllnadslön (mertid) upp till full ordinarie arbetstid som arbetstagaren är anställd på. Arbetad tid utöver det är övertid. Trenden de senaste åren är minskat övertidsuttag. För år 2020 var det totala mer- och övertidsuttaget 0,80 procent av den totalt arbetade tiden i kommunen. Värdet för 2019 var 0,95 procent.

LÖNESPRIDNING

Som mått på lönespridningen används kvoten mellan den 90:e percentilen och den 10:e percentilen, det vill säga det intervall där månadslönen för 80 procent av de anställda ligger. (10 procent av de anställda har en lön som är lägre än 10:e percentilen och 90 procent har en lön som är lägre än 90:e percentilen). Ett högre mått indikerar att det finns större skillnader mellan lönerna.

Kvoten för kommunens lönespridning var 1,90 för 2020, jämfört med 1,87 för 2019 och 1,88 för 2018. Som jämförelse redovisar SCB en kvot på 1,77 för samtliga kommuner 2019.

Förväntad utveckling

Haninge kommun är en del av den växande Stockholmsregionen. Till år 2050 förväntas regionens behov av bostäder öka med upp till 760 000. För en hållbar utveckling är ambitionen att i första hand koncentrera nya bostäder till regionala stadskärnor genom förtätning i goda kollektivtrafiklägen. Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen har pekat ut åtta knutpunkter längs pendeltågslinjer som ska utvecklas till regionala stadskärnor. Centrala Haninge är en av de utpekade regionala stadskärnorna som ska erbjuda stadskvaliteter i form av attraktiva bostäder, arbetsplatser, kultur, service och handel och kunna avlasta Stockholms innerstad.

Haninge kommuns invånarantal ökade 2020 med 1 595 invånare. Bland Stockholms läns 26 kommuner är Haninge den kommun som haft den fjärde högsta procentuella befolkningsökningen. Detta ställer höga krav på kommunens alla verksamheter, särskilt inom skola, vård och omsorg. Fler barn, äldre och människor i behov av stöd kräver ökade resurser.

Även bostäder måste byggas, vägar, vatten och avlopp måste anpassas eller anläggas. Kommunen har en stor utmaning framför sig i att behålla kompetent och erfaren personal och attrahera nya medarbetare inom många verksamheter i en storstadsregion som konkurrerar om samma kvalificerade yrkesgrupper.

Förändrade arbetssätt, arbetsmetoder och användning av teknik och digitalisering ger möjlighet att klara volymökningen med bibehållen kvalitet även när det blir svårt att rekrytera nya medarbetare. Erfarenheterna från pandemiåret 2020 visar att distansarbete har fungerat bra i verksamheterna. Detta öppnar för en ny ingång vid rekrytering av medarbetare, som kanske inte längre alltid behöver finnas inom pendelavstånd. Ökad digitalisering är en nödvändighet för bättre tillgänglighet, högre kvalitet och service. Arbete med införande av robotisering av rutinartade arbetsuppgifter har påbörjats och kommer med säkerhet att finnas i flera av kommunens verksamheter inom några år.

Resultaträkning

Not 1 förklarar de omräkningar och justeringar som gjorts för resultatet 2019.

RESULTATRÄKNING (Belopp i mnkr)			KOMMUNEN			KOMMUNKONCERNEN		
			Budget 2020	Justerad ÅR 2020-12-31	Enl ÅR 2019-12-31	Justerad ÅR 2020-12-31	Enl ÅR 2019-12-31	
Verksamhetens intäkter	Not 3	1 280,0	1 411,8	1 403,8	1 294,7	1 781,7	1 768,0	1 658,9
Verksamhetens kostnader	Not 4	-6 195,6	-6 201,5	-6 066,0	-6 014,4	-6 233,5	-6 125,5	-6 073,9
Avskrivningar	Not 5	-113,1	-130,7	-116,6	-116,6	-331,0	-295,7	-295,7
Verksamhetens nettokostnader		-5 028,7	-4 920,5	-4 778,8	-4 836,3	-4 782,8	-4 653,2	-4 710,7
Skatteintäkter	Not 6	3 957,0	3 905,8	3 849,9	3 849,9	3 905,8	3 849,9	3 849,9
Generella statsbidrag och utjämning	Not 7	1 142,0	1 240,7	1 027,7	1 027,7	1 240,7	1 027,7	1 027,7
Verksamhetens resultat		70,3	226,0	98,8	41,3	363,6	224,4	166,9
Finansiella intäkter	Not 8	18,0	23,0	15,3	15,3	7,8	1,0	1,0
Finansiella kostnader	Not 9	-4,0	-13,9	-14,1	-14,1	-59,2	-58,1	-58,1
Resultat före extraordinära poster		84,3	235,0	100,0	42,5	312,2	167,3	109,8
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		84,3	235,0	100,0	42,5	312,2	167,3	109,8

Not 2 förklarar de omräkningar och justeringar som gjorts för resultatet 2019.

BALANSRÄKNING (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN			KOMMUNKONCERNEN		
				Enl ÅR		Enl ÅR
		2020-12-31	IB 2020-01-01	UB 2019-12-31	2020-12-31	IB 2020-01-01
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>						
Immateriella anläggningstillgångar	Not 10	0,3	0,5	0,5	0,3	0,5
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>						
Mark, byggnader och tekniska anlägggn.	Not 11	2 494,7	2 094,7	2 094,7	6 916,3	6 258,7
Maskiner, inventarier	Not 12	180,9	186,9	186,9	307,7	312,2
Övriga materiella anläggningstillgångar	Not 13	473,0	211,2	226,9	816,9	553,2
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>						
Aktier, andelar	Not 14	75,6	75,6	75,6	50,0	32,7
Långfristiga fordringar	Not 15	10,4	27,2	27,2	10,4	27,2
Summa anläggningstillgångar		3 234,8	2 596,1	2 611,8	8 101,6	7 184,5
Bidrag till infrastruktur		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omsättningstillgångar						
Förråd m.m.	Not 16	3,2	0,1	0,1	11,8	8,2
Exploateringsområden	Not 17	0,0	344,5	62,4	0,0	347,5
Fordringar	Not 18	685,8	676,2	676,2	632,2	611,4
Kortfristiga placeringar	Not 19	400,0	398,8	398,8	400,0	398,8
Kassa och bank	Not 20	705,0	444,9	444,9	791,9	538,9
Summa Omsättningstillgångar		1 794,0	1 864,5	1 582,4	1 835,8	1 904,8
SUMMA TILLGÅNGAR		5 028,8	4 460,6	4 194,2	9 937,5	8 822,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	Not 21					
Årets resultat		235,0	100,0	42,5	312,2	167,3
Varav resultatutjämningsreserv		50,0	0,0	0,0	50,0	0,0
Övrigt eget kapital		1 998,0	1 898,0	1 689,1	2 514,8	2 347,5
Summa eget kapital		2 233,0	1 998,0	1 731,6	2 827,0	2 248,4
Avsättningar						
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	Not 22	622,1	537,0	537,0	648,2	559,8
Andra avsättningar	Not 23	0,0	0,0	0,0	117,3	110,7
Summa avsättningar		622,1	537,0	537,0	765,4	670,5
Skulder						
VA långfristiga skulder	Not 24	643,7	602,8	602,8	643,7	602,8
Långfristiga skulder	Not 24	16,1	12,3	12,3	3 931,3	3 168,8
Exploateringsområden	Not 17	31,4	0,0	0,0	28,4	0,0
Kortfristiga skulder	Not 25	1 482,5	1 310,5	1 310,5	1 741,6	2 132,4
Summa skulder		2 173,7	1 925,6	1 925,6	6 345,0	5 904,0

BALANSRÄKNING (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN			KOMMUNKONCERNEN		
				Enl ÅR		
	2020-12-31	IB 2020-01-01	UB 2019-12-31	2020-12-31	IB 2020-01-01	UB 2019-12-31
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	5 028,8	4 460,6	4 194,2	9 937,5	9 089,3	8 822,9
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	Not 26					
<i>Panter och därmed jämförliga säkerheter</i>						
Fastighetsinteckningar	0,0		0,0	1 311,5		1 311,5
Företagsinteckningar	0,0		0,0	0,0		0,0
Övrigt	0,0		0,0	20,0		15,9
Ansvarsförbindelser						
<i>Pensionsförpliktelse som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna</i>						
Pensionsförpliktelse intjänade före 1998	1 273,8		1 290,1	1 273,8		1 290,1
Pensionsförpliktelse förtroendevalda	0,0		3,7	0,0		3,7
Borgensåtaganden	7 234,5		6 802,7	7 234,5		6 802,7
Leasingavtal	23,3		31,1	70,7		82,7
Pensionsåtaganden i kommunala bolag	27,4		29,2	27,4		29,2
Fastigo	0,0		0,0	0,3		0,3

KASSAFLÖDESANALYS (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	235,0	100,0	312,2	167,3
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 27	-203,5	56,6	249,9
Poster som redovisas i annan sektion	Not 28	0,0	0,0	0,4
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		-13,2	-12,1	-13,2
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		335,0	-77,0	326,6
Ökning/minskning förråd och varulager		-3,1	0,0	-3,6
Ökning/minskning kortfristiga skulder		203,4	113,4	-362,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten	553,6	180,9	266,3	538,9
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	Not 29	0,0	0,0	0,0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	Not 30	-293,8	-300,8	-754,9
Förvärv av finansiella tillgångar		-3,5	-398,8	-20,8
Avyttring av finansiella tillgångar		0,0	18,9	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-297,3	-680,7	-775,7	-1 107,2
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån	0,0	0,0	1 145,9	926,0
Amortering av skulder för finansiell leasing	0,1	-1,5	0,1	-1,5
Amortering av långfristiga skulder	0,0	0,0	-913,7	-785,8
Förändring av övriga långfristiga skulder	3,7	2,1	530,1	-131,8
Förändring av checkräkningskredit	0,0	0,0	0,0	117,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	3,8	0,6	762,4	124,3
Årets kassaflöde	260,1	-499,2	253,0	-444,0
Likvida medel vid årets början	444,9	944,1	538,9	982,9
Likvida medel vid årets slut	705,0	444,9	791,9	538,9

Noter

Belopp i mnkr

Kommunen har under året fortsatt arbetet med att kartlägga och anpassa redovisningen till LKBR och rekommendationer från RKR. Ett stort projekt inom detta har varit kartläggning och anpassning till RKR R2 intäkter.

Utredningen om effekterna av anpassningen till RKR R2 har under året varit fokuserat kring projektet inom Vega-området.

Även fortsatt utredning och justering av evakueringskostnader enligt RKR R4 Materiella anläggningstillgångar har fortsatt under året.

Årets resultat 2019 har justerats för de poster som skulle ha redovisats inom den perioden. Poster som avser poster före 2019 har justerats direkt mot eget kapital.

De jämförelsetal som påverkats av justeringarna har ändrats om för 2019.

Vilka justeringar som gjorts framgår nedan av not 1 och not 2 samt under avsnittet "Redovisningsprinciper".

NOT 1 Justerad resultaträkning 2019 (Belopp i mnkr)

	KOMMUNEN				KOMMUNKONCERNEN			
	Fastställt resultat-räkning 2019	Rättelse av fel	Ändrad redovisnings-princip	Omräknad resultat-räkning 2019	Fastställt resultat-räkning 2019	Rättelse av fel	Ändrad redovisnings-princip	Omräknad resultat-räkning 2019
Verksamhetens intäkter	1 294,7	0,0	109,1	1 403,8	1 658,9	0,0	109,1	1 768,0
Verksamhetens kostnader	-6 014,4	-51,6	0,0	-6 066,0	-6 073,9	-51,6	0,0	-6 125,5
Avskrivningar	-116,6	0,0	0,0	-116,6	-295,7	0,0	0,0	-295,7
Verksamhetens nettokostnader	-4 836,3	-51,6	109,1	-4 778,8	-4 710,7	-51,6	109,1	-4 653,2
Skatteintäkter	3 849,9	0,0	0,0	3 849,9	3 849,9	0,0	0,0	3 849,9
Generella statsbidrag och utjämning	1 027,7	0,0	0,0	1 027,7	1 027,7	0,0	0,0	1 027,7
Verksamhetens resultat	41,3	-51,6	109,1	98,8	166,9	-51,6	109,1	224,4
Finansiella intäkter	15,3	0,0	0,0	15,3	1,0	0,0	0,0	1,0
Finansiella kostnader	-14,1	0,0	0,0	-14,1	-58,1	0,0	0,0	-58,1
Resultat efter finansiella poster	42,5	-51,6	109,1	100,0	109,8	-51,6	109,1	167,3
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	42,5	-51,6	109,1	100,0	109,8	-51,6	109,1	167,3

Resultatet för 2019 har omräknats och uppgår till 100 mnkr, en justering om 57,5 mnkr.

Det justerade resultatet består av kostnader om 51,6 mnkr och intäkter om 109,1 mnkr.

Kostnaderna avser främst justerade poster inom exploatering Vega (44,9 mnkr) samt evakueringskostnader (6,4 mnkr). Dessa har hanterats som rättelse av fel.

Intäkterna avser justerade poster inom exploatering Vega, vilka hanterats som ändrad redovisningsprincip.

NOT 2 Justerad balansräkning 2019 (Belopp i mnkr)

	KOMMUNEN				KOMMUNKONCERNEN			
	Fastställt balansräkning 2019-12-31	Rättelse av fel	Ändrad redovisnings-princip	Omräknad balansräkning 2019-12-31	Fastställt balansräkning 2019-12-31	Rättelse av fel	Ändrad redovisnings-princip	Omräknad balansräkning 2019-12-31
TILLGÅNGAR								
Anläggningstillgångar								
Immateriella anläggningstillgångar								
Immateriella anläggningstillgångar	0,5	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0	0,5
Materiella anläggningstillgångar								
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2 094,7	0,0	0,0	2 094,7	6 258,7	0,0	0,0	6 258,7
Maskiner, inventarier	186,9	0,0	0,0	186,9	312,2	0,0	0,0	312,2
Övriga materiella anläggningstillgångar	226,9	-15,7	0,0	211,2	568,9	-15,7	0,0	553,2

NOT 2 Justerad balansräkning 2019 (Belopp i mnkr)

	KOMMUNEN			KOMMUNKONCERNEN				
	Fastställd balansräkning 2019-12-31	Rättelse av fel	Ändrad redovisningsprincip	Omräknad balansräkning 2019-12-31	Fastställd balansräkning 2019-12-31	Rättelse av fel	Ändrad redovisningsprincip	Omräknad balansräkning 2019-12-31
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>								
Aktier, andelar	75,6	0,0	0,0	75,6	32,7	0,0	0,0	32,7
Långfristiga fordringar	27,2	0,0	0,0	27,2	27,2	0,0	0,0	27,2
Summa anläggningstillgångar	2 611,8	-15,7	0,0	2 596,1	7 200,2	-15,7	0,0	7 184,5
Bidrag till infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omsättningstillgångar								
Förråd m.m.	0,1	0,0	0,0	0,1	8,2	0,0	0,0	8,2
Exploateringsområden	62,4	-118,1	400,3	344,5	65,4	-118,1	400,3	347,5
Fordringar	676,2	0,0	0,0	676,2	611,4	0,0	0,0	611,4
Kortfristiga placeringar	398,8	0,0	0,0	398,8	398,8	0,0	0,0	398,8
Kassa och bank	444,9	0,0	0,0	444,9	538,9	0,0	0,0	538,9
Summa Omsättningstillgångar	1 582,4	-118,1	400,3	1 864,5	1 622,7	-118,1	400,3	1 904,8
SUMMA TILLGÅNGAR	4 194,2	-133,8	400,3	4 460,6	8 822,9	-133,8	400,3	9 089,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER								
Eget kapital								
Årets resultat	42,5	-51,6	109,1	100,0	109,8	-51,6	109,1	109,8
Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	1 689,1	-82,2	291,2	1 898,0	2 138,6	-82,2	291,2	2 405,0
Summa eget kapital	1 731,6	-133,8	400,3	1 998,0	2 248,4	-133,8	400,3	2 514,8
Avsättningar								
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	537,0	0,0	0,0	537,0	559,8	0,0	0,0	559,8
Andra avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	110,7	0,0	0,0	110,7
Summa avsättningar	537,0	0,0	0,0	537,0	670,5	0,0	0,0	670,5
Skulder								
VA långfristiga skulder	602,8	0,0	0,0	602,8	602,8	0,0	0,0	602,8
Långfristiga skulder	12,3	0,0	0,0	12,3	3 168,8	0,0	0,0	3 168,8
Exploateringsområden	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	
Kortfristiga skulder	1 310,5	0,0	0,0	1 310,5	2 132,4	0,0	0,0	2 132,4
Summa skulder	1 925,6	0,0	0,0	1 925,6	5 904,0	0,0	0,0	5 904,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	4 194,2	-133,8	400,3	4 460,6	8 822,9	-133,8	400,3	9 089,3

Balansräkningens utgående balans per 2019-12-31 har omräknats för de poster som skulle ha redovisats inom perioden.

Totalt har eget kapital justerats med 266,5 mnkr, varav 57,5 mnkr är hänförliga till justering av resultatet 2019.

Raden pågående anläggningar har justerats med 15,7 mnkr då utgifterna inte varit aktiverbara. Cirka 6,8 mnkr har justerats genom resultatet 2019 och 9,0 mnkr har justerats direkt mot eget kapital. Dessa har hanterats som rättelse av fel.

Raden exploateringsområden har justerats med 118,1 mnkr avseende utgifter och 400,3 mnkr avseende ersättningar inom exploatering Vega.

Justeringar avseende intäkter har hanterats som ändrad redovisningsprincip och 109,1 mnkr har justerats genom resultatet 2019 och 291,2 mnkr har justerats direkt mot eget kapital.

Justeringar avseende kostnader har hanterats som rättelse av fel och 44,9 mnkr har justerats genom resultatet 2019 och 73,2 mnkr har justerats direkt mot eget kapital.

NOT 3 Verksamhetens intäkter (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Försäljningsintäkter	20,1	24,0	20,1	24,0
Taxor och avgifter	482,0	375,1	565,8	438,7
Hyror och arrenden	102,5	98,0	314,3	306,2
Bidrag från staten	554,8	498,3	554,8	498,3
EU-bidrag	6,7	6,5	6,7	6,5
Övriga bidrag	11,0	20,3	11,0	20,3
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	197,8	198,0	197,8	198,0
Försäljning av exploateringsfastigheter	0,0	36,0	0,0	36,0
Övriga verksamhetsintäkter	36,9	38,5	111,2	130,9
Justering intäkter inom exploateringsområden (se not 1)	0,0	109,1	0,0	109,1
Summa	1 411,8	1 403,8	1 781,7	1 768,0

NOT 4. Verksamhetens kostnader (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Inköp av vatten för distribution	22,6	20,2	22,6	20,2
Lämnade bidrag	207,2	195,0	207,2	195,0
Köp av huvudverksamhet	1 755,2	1 636,8	1 751,1	1 633,0
Inventarier	22,0	25,8	22,0	25,8
Lokalhyror	607,6	573,9	117,6	110,9
Personalkostnader	2 928,5	2 896,1	3 086,2	3 045,1
Övriga kostnader	658,4	666,6	1 003,9	1 026,0
Skattekostnader	-	-	22,9	17,9
Justeringar kostnader inom exploateringsområden (se not 1)	-	51,6	-	51,6
Summa	6 201,5	6 066,0	6 233,5	6 125,5

NOT 5. Avskrivningar och nedskrivningar (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Avskrivningar enl plan				
Immateriella anläggningar	0,2	0,2	0,2	213,8
Fastigheter och anläggningar	77,9	67,2	242,3	81,0
Inventarier	52,7	48,5		
Nedskrivningar				0,7
Nedskrivningar av fastigheter och anläggningar	-	0,7	-	295,7
Summa	130,7	116,6	331,0	255,8

NOT 6. Skatteintäkter (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Preliminär kommunalskatt	3 993,1	3 886,4	3 993,1	3 886,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	-65,4	-38,6	-65,4	-38,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	-21,9	2,1	-21,9	2,1
Summa	3 905,8	3 849,9	3 905,8	3 849,9

NOT 7. Generella statsbidrag och utjämning (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Inkomstutjämningsbidrag	795,9	770,4	795,9	770,4
Kommunal fastighetsavgift	158,1	152,8	158,1	152,8
Regleringsbidrag	93,7	63,0	93,7	63,0
Införandebidrag	10,4	-	10,4	-
Kostnadsutjämningsbidrag	95,8	111,1	95,8	111,1
Övriga bidrag*	189,6	24,8	189,6	24,8
Utjämningsavgift LSS	-102,9	-94,4	-102,9	-94,4
Summa	1 240,7	1 027,7	1 240,7	1 027,7

*Varav stöd för att stärka välfärden 171,9 mnkr, stöd för flyktingsituationen 16,6 mnkr samt krisstöd 1,2 mnkr.

NOT 8. Finansiella intäkter (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Utdelning på aktier och andelar	3,4	-	3,4	-
Erhållna dröjsmålsräntor	0,6	0,3	0,6	0,3
Ränteintäkter	1,1	1,0	0,6	0,5
Borgensavgifter	15,3	14,0	0,3	0,0
Orealiserade vinster, finansiella omsättningstillgångar	2,6	-	2,6	-
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,4	0,2
Summa	23,0	15,3	7,8	1,0

NOT 9. Finansiella kostnader (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Ränta på pensionsavsättning	11,8	11,8	11,8	11,8
Räntekostnader	0,2	0,5	0,2	0,5
Orealiserade förluster, finansiella omsättningstillgångar	1,3	1,2	1,3	1,2
Övriga finansiella kostnader	0,6	0,6	45,9	44,6
Summa	13,9	14,1	59,2	58,1

NOT 10. Immateriella anläggningstillgångar (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.				
Ingående anskaffningsvärde	7,8	7,8	7,8	7,8
Ingående ack. avskrivningar	-7,3	-7,1	-7,3	-7,1
Årets investering	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Summa	0,3	0,5	0,3	0,5

NOT 11. Fastigheter och anläggningar (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar. Pågående investeringar skrivs ej av.				
Ingående anskaffningsvärde	2 637,7	2 287,6	8 142,8	7 589,2
Ingående ack. avskrivningar	-543,0	-480,7	-1 884,3	-1 682,6
Årets investering	486,5	356,9	908,3	568,0
Årets avskrivningar	-77,9	-67,2	-241,9	-213,8
Årets nedskrivningar	0,0	-0,7	-	-0,7
Anskaffningsvärde uttrangerade inventarier	-28,6	-6,1	-28,6	-6,3
Akkumulerade avskrivningar uttrangerade inventarier	20,0	4,9	20,0	4,9
Summa	2 494,7	2 094,7	6 916,3	6 258,7
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	27,8 år	29,2 år	36,0 år	35,9 år
<i>I kommunkoncernens genomsnittliga nyttjandeperiod saknas SRVs beräkning.</i>				
Specifikation fastigheter och anläggningar	2020	2019		
Allmän markreserv	240,2	89,3		
Verksamhetsfastigheter				
Fritidsanläggningar	114,1	103,4		
Skolanläggningar	62,6	70,1		
Sociala lokaler	10,9	8,7		
Övriga lokaler	-	-		
Summa	187,6	182,2		
Publika fastigheter				
Gator	423,6	257,1		
Parker	84,4	34,5		
Summa	508,0	291,6		
Fastigheter för affärsdrivande verksamhet	1 558,9	1 531,6		

NOT 12. Maskiner och inventarier (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.				
Ingående anskaffningsvärde	462,8	391,2	830,6	727,6
Ingående ack. avskrivningar	-275,9	-232,1	-518,4	-451,6
Årets investering	50,1	77,2	87,5	118,3
Årets avskrivningar	-52,7	-48,5	-88,6	-81,0
Anskaffningsvärde uttrangerade/sålda inventarier	-18,8	-5,6	-18,8	-5,8
Akkumulerade avskrivningar uttrangerade/sålda inventarier	15,4	4,7	15,4	4,7
Summa	180,9	186,9	307,7	312,2
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	7,0 år	6,7 år	5,9 år	5,9 år
<i>I kommunkoncernens genomsnittliga nyttjandeperiod saknas SRVs beräkning.</i>				
Därav finansiell leasing	2020	2019		
Ingående anskaffningsvärde	19,8	15,3		
Ingående ack. avskrivningar	-6,6	-3,9		
Årets investering	5,9	4,5		
Årets avskrivning	-4,7	-2,7		
Anskaffningsvärde finansiell leasing som upphört	-1,5	0,0		
Akkumulerade avskrivningar finansiell leasing som upphört	1,1	0,0		
Summa	14,0	13,2		

NOT 13. Pågående ny-, till- och ombyggnad (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Pågående investeringar	473,0	226,9	816,9	568,9
Justeringar pågående investeringar (se not 2)	-	-15,7	-	-15,7
Summa	473,0	211,2	816,9	553,2

NOT 14. Aktier och andelar (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Aktier och andelar	57,4	57,4	31,8	14,5
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0	8,0	8,0
Bostadsrätter*	10,2	10,2	10,2	10,2
Summa	75,6	75,6	50,0	32,7

* 35 stycken

Aktieförteckning	Antal	Andel %	Nominellt värde, kr	Anskaffningsvärde, kr
Haninge kommun Holding AB	44 100	100	1 000	44 100 000
Inera AB	5	3,3	8 500	42 500
SKL Kommentus	19	0,01	100	1 900
SRV Återvinning AB	5 600	31,5	500	350 000
Stockholmsregionens Försäkrings AB	72 956	7,1	100	7 295 600
Världus AB	5 275	10,6	100	527 500
Summa				52 317 500
Andelar (kr)				2020-12-31
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100				1
Stockholms företagarförening				1 040
Södertörns Jordbrukskassa				477
Kommuninvest ekonomisk förening***				5 112 307
Summa				5 113 825

***Insatskapitalet enligt engagemangsbesked per 2020-12-31 uppgick till 31 565 448 kr.

NOT 15. Långfristiga fordringar (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Övriga lån	1,2	14,9	1,2	14,9
Lån för gatukostnadsavgift	1,4	1,5	1,4	1,5
Lån för VA-anslutningsavgift	7,8	10,8	7,8	10,8
Summa	10,4	27,2	10,4	27,2

NOT 16. Förråd mm (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Lager skyddsutrustning Corona	3,1	-	3,1	-
Presentshopen	0,1	0,1	0,1	0,1
Lager SRV	-	-	8,6	8,1
Summa	3,2	0,1	11,8	8,2

NOT 17. Exploateringsområden (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående balans	344,5	100,1	347,5	103,1
Exploateringsintäkter	-112,9	-156,0	-112,9	-156,0
Exploateringskostnader	149,2	187,9	149,2	187,9
Omklassificering av omsättningstillgångar till investeringar	-504,6	-109,6	-504,6	-109,6
Miljökostnader Albyberg	-20,5	-	-20,5	-
Exploateringsintäkter till årets resultat	90,6	39,9	90,6	39,9
Skuldförda exploateringsintäkter	22,3	-	22,3	-
Justeringar exploateringsområden (se not 2)	-	282,2	-	282,2
Summa	-31,4	344,5	-28,4	347,5

NOT 18. Kortfristiga fordringar (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Kundfordringar	83,7	85,0	84,0	90,4
Momsfordran	62,9	61,8	62,9	62,2
Fordringar hos staten	17,7	0,8	17,7	0,8
Fordringar hos anställda	0,3	0,2	0,3	0,2
Upplupna skatteintäkter	113,2	97,8	113,2	97,8
Interimsfordringar	187,5	178,5	205,3	188,8
Upplupna projektmedel	0,5	10,5	0,5	10,5
Övriga fordringar	220,0	241,6	148,3	160,7
Summa	685,8	676,2	632,2	611,4

NOT 19. Kortfristiga placeringar (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Nordea Institutionell Kortränta	200,0	199,6	200,0	199,6
Nordea Swedish Bond Stars	200,0	199,2	200,0	199,2
Summa	400,0	398,8	400,0	398,8

NOT 20. Kassa och bank (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Kassa och bank	705,0	444,9	791,9	538,9
Summa	705,0	444,9	791,9	538,9

NOT 21. Eget kapital (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående eget kapital*	1 998,0	1 898,0	2 514,8	2 341,5
Övrigt eget kapital	-	-	-	-
- Byte av redovisningsprincip för värdering av lager (SRV)	-	-	-	6,0
Årets resultat	235,0	42,5	312,2	109,8
Justerat årets resultat (se not 1)	-	57,5	-	57,5
Utgående eget kapital	2 233,0	1 998,0	2 827,0	2 514,8
varav reservering till resultatjämningsreserv (RUR)	50,0	-	50	-

* I årsredovisningen 2020 har ingående eget kapital 2019 justerats till 1 898,0 mnkr avseende rättningar och anpassningar till ändrade redovisningsprincipers om är hänförliga till perioder före 2019.

NOT 22. Avsättningar till pensioner (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående avsättning pensionsförpliktelser	537,0	460,5	559,8	482,3
Nyintjänad pension	70,2	62,1	70,2	62,7
varav				
- förmånsbestämd ålderspension	64,0	59,9	64,0	60,5
- särskild avtalspension	-	-	-	-
- förtroendevalda	2,5	0,8	2,5	0,8
- efterlevandepension	1,8	1,7	1,8	1,7
- övrig post	1,9	-0,3	1,9	-0,3
Årets utbetalningar	-13,9	-12,8	-14,1	-13,6
Ränte- och basbeloppsuppräkring	12,2	12,2	15,6	13,2
Förändring löneskatt	16,6	14,9	16,7	15,2
Summa avsatt till pensioner	622,1	537,0	648,2	559,8
Aktualiseringsgrad	93%	93%		
Pensionsmedelns användning				
Medel använda i verksamhet, så kallade återlån.	622,1	537,0		

I enlighet med rekommendation RKR R10 ingår den särskilda löneskatten i avsättningen till pensioner med 24,26%. Pensionsskuden är beräknad enligt prognos från KPA per 2020-12-31.

NOT 23. Övriga avsättningar (Belopp i mnkr)	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Avsättning till skatt	-	-	77,0	71,4
Avsättning till efterbehandling/sluttäckning deponi	-	-	40,3	39,3
Summa	-	-	117,3	110,7

NOT 24. Långfristiga skulder (Belopp i mnkr)

KOMMUNEN		
VA långfristiga skulder	2020	2019
VA aktiverade anslutningsavgifter	705,7	658,3
VA ackumulerade upplösningar anslutningsavgifter	-90,0	-76,9
Investeringsfond VA	28,0	21,4
Summa	643,7	602,8

KOMMUNEN		
Långfristiga skulder	2020	2019
Långfristig leasingskuld	9,9	9,8
Skuld stiftelser	0,4	0,4
Skuld för offentliga bidrag	5,8	2,1
Summa	16,1	12,3

KOMMUNKONCERNEN		
Långfristiga skulder	2020	2019
Haninge kommun	16,1	12,3
Haninge Kommun Holding AB (koncern)	3879,8	3118,8
SRV Återvinning AB	35,4	37,7
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	-	-
Summa	3 931,3	3 168,8

NOT 25. Kortfristiga skulder (Belopp i mnkr)

	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Leverantörsskulder	282,9	251,3	354,4	327,0
Upplupna löner timanställda	16,8	21,0	16,8	21,0
Upplupna sociala avgifter	78,6	73,7	78,6	73,7
Semesterlöneskuld	147,2	137,0	147,2	137,0
Avgiftsbestämd ålderspension	88,8	85,2	88,8	85,2
Momsskuld	4,0	1,8	4,0	1,8
Personalens källskatt	46,3	42,6	46,3	42,6
Förutbetalda skatteintäkter	125,8	41,8	125,8	41,8
Civilförsvarsföreningen	4,2	4,3	4,2	4,3
Interimsskulder	107,6	124,1	269,5	301,2
Förutbetalda projektmedel	2,6	60,3	2,6	60,3
Övriga skulder	151,7	111,9	192,0	127,1
Kortfristiga skulder till koncernföretag	399,6	352,1	-	-
Kortfristig del av långfristig skuld	22,3	-	407,3	906,0
Kortfristig leasingskuld	4,1	3,4	4,1	3,4
Summa	1 482,5	1 310,5	1 741,6	2 132,4

NOT 26. Ansvarsförbindelser och ställda panter (Belopp i mnkr)**Pensionsförpliktelser intjänade före 1998**

Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.
Ansvarsförbindelsen är framräknad i prognosen från KPA per 2020-12-31.

	KOMMUNEN	
	2020	2019
Ingående ansvarsförbindelse pensionsförpliktelser inkl löneskatt	1 290,1	1 320,7
- Ränte- och basbeloppsuppräknning	30,4	33,5
- Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-
- Pension till efterlevande	-	-
- Årets Utbetalningar	-62,3	-61,8
- Övrig post	18,8	3,6
Minskning av ansvarsförbindelse genom tecknande av försäkring/överföring av stiftelsens tillgångar	-	-
Ökning/minskning av ansvarsförbindelse med anledning av värdeöverföring på stiftelsens tillgångar	-	-
Förändring av löneskatt	-3,2	-6,0
Utgående ansvarsförbindelse för pensioner inkl löneskatt	1 273,8	1 290,1
Ansvarsförbindelse förtroendevalda inkl löneskatt*	0,0	3,7
Summa ansvarsförbindelse pensioner	1 273,8	1 293,8

* Vid beräkningstillfället december 2020 fanns det inte några samordningar med arbetsinkomster för utbetalda visstidspensioner.

Övriga Upplysningar om pensioner		
Antal visstidsförordnanden	1826 st	
Politiker	202 st	
Tjänstemän (dessa ingår även i antalet för visstidsförordnanden)	350 st	
Aktualiseringsgrad	93%	
Borgensåtaganden		
Föreningar	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp
Bostadsrättsföreningar	480,6	381,8
Samfällighetsföreningar	30,0	30,0
Västerhaninge Tennisklubb	5,1	1,6
Österhaninge Ridklubb	0,3	0,1
Ornö Fiber Ekonomisk förening	7,5	6,5
Summa	523,5	420,0
Bolag med kommunal anknytning		
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge	3 230,0	3 230,0
SRV återvinning AB*	65,2	59,3
Summa	3 295,2	3 289,3
Kommuninvest**		3 525,2
Summa		3 525,2

* Beloppen avser Haninge kommuns andel, vilken uppgår till 31,5 % av det totala borgensåtagandet som ägarkommunerna har ställt för SRV återvinning AB per 2020-12-31.

** Haninge kommun har i januari 2003 ingått en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 292 kommuner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna.

Per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 501 229,8 mnkr och Haninge kommuns del är 0,7 % av dessa.

NOT 26. Ansvarförbindelser och ställda panter (forts.) (Belopp i mnkr)

Leasing				
Beräkningarna av kommunens leasingåtaganden är framtagna av Leaseright KB.				
Finansiella leasingavtal över 3 år	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
Fordon	2020	2019	2020	2019
Totala minimileasingavgifter	14,2	13,3	14,2	13,3
Nuvärde minimileasingavgift	14,0	13,2	14,0	13,2
Därav som förfaller inom ett år	4,1	3,4	4,1	3,4
Därav som förfaller om ett till fem år	9,9	9,8	9,9	9,8
Därav som förfaller efter fem år	-	-	-	-
Operationella leasingavtal	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
(avser ej uppsägningsbara avtal som överstiger 3 år)	2020	2019	2020	2019
Nuvärde minimileasingavgifter	9,1	17,8	56,5	69,4
Framtida leasingavgifter som förfaller inom ett år	7,9	12,0	19,6	27,7
Framtida leasingavgifter som förfaller om ett till fem år	1,2	5,8	24,3	26,9
Framtida leasingavgifter som förfaller efter fem år	-	-	12,6	14,8
Pensionsåtaganden i kommunala bolag				
Bolag	Andel av totalt åtagande			
Södertörns Brandförsvarsförbund, totalt 109,5 mnkr	25,04%	27,4		
Summa		27,4		

Ansvarförbindelse avseende sanering i företagsområdet Albyberg

Sedan 2018 pågår sanering av företagsområdet Albyberg etapp 1.

I dagsläget råder osäkerhet kring hur stora utgifter som kommer att uppstå för sanering och under hur lång tid saneringsbehovet kommer att finnas.

Det pågår ett arbete med att utreda hur framtida saneringsmetod och frekvens kommer att se ut.

När detta är utrett kommer beräknad utgift för sanering att bokföras som avsättning. Utgifter för sanering av etapp 1 uppgår idag till ca 12 mnkr per år för kommunen.

En utbyggnad av Albyberg etapp 2 behöver inte generera samma behov av sanering.

NOT 27. Justering för ej likviditetspåverkade poster (Belopp i mnkr)

	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Justering av eget kapital	-	-96,9	-	-90,9
Omklassificering av omsättningstillgångar till investeringar	-504,6	-109,6	-504,6	-109,6
Förändring pågående investeringar	15,7	-	15,7	-
Kostnadsförda investeringsprojekt	-	0,5	-	0,5
Avskrivningar	130,7	115,9	331,0	295,0
Nedskrivningar	-	0,7	-	0,7
Förändring pensionsavsättning	85,1	76,5	88,4	77,5
Förändring övriga avsättningar	-	-	6,6	7,2
Förändring långfristiga fordringar	16,8	4,5	16,8	4,5
Orealiserade kursförändringar	-1,2	1,2	-1,2	1,2
Ökning av skulden till VA kunderna i kommunen	54,0	63,8	54,0	63,8
Summa	-203,5	56,6	6,7	249,9

NOT 28. Poster som redovisas i annan sektion (Belopp i mnkr)

	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Realisationsvinster/förluster	-	-	-	0,4
Summa	-	-	-	0,4

NOT 29. Investeringar i immateriella anläggningstillgångar*(Belopp i mnkr)*

	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Årets investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-
Summa	-	-	-	-

NOT 30. Investeringar i materiella anläggningstillgångar*(Belopp i mnkr)*

	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Årets investering i fastigheter och mark	486,5	356,9	908,3	568,0
Årets investering i inventarier	50,1	77,2	87,5	118,3
Årets förändring av investeringar i pågående ny-, till- och ombyggnader	261,8	-23,7	263,7	150,6
Summa	798,4	410,4	1 259,5	836,9
Omklassificering av omsättningstillgångar till investeringar	-504,6	-109,6	-504,6	-109,6
Summa	293,8	300,8	754,9	727,3

NOT 31. Upplysning om kostnad för räkenskapsrevision (Kr)

Kostnad för räkenskapsrevision	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
	2020	2019	2020	2019
Sakkunnigt biträde*	350 000	330 000	855 740	755 944
Förtroendevalda revisorer	30 000	30 000	30 000	30 000
Total kostnad för räkenskapsrevision	380 000	360 000	885 740	785 944

Kostnader för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning.

* För koncernen ingår även kostnader för den auktoriserade revisionen.

NOT 32. Upplysningar om finansiella instrument**Finansiella instrument i Haninge kommun**

Haninge kommun innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge

Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Haninge Bostäder AB

Avtal om ränteswappar ingås i syfte att minimera ränterisker och att uppnå önskad räntebindningstid. Intäkter och kostnader för ränteswappar netto redovisas under räntekostnader. Marknadsvärdeförändring under swapavtalens löptid redovisas inte i resultatet. Redovisning av finansiella instrument sker enligt kapitel 11 i K3 vilket innebär tillämpning av säkringsredovisning.

På balansdagen fanns ränterörliga lån på tillsammans 430 272 tkr, swapavtal om nominellt 300 000 tkr har ingåtts för att säkra framtida räntekostnader. Effektiviteten av säkringen förväntas vara hög.

Marknadsvärdet har beräknats som de kostnader/intäkter som hade uppstått om kontrakten stängts på balansdagen. Marknadsvärdet baseras på förmedlade kreditinstituts värdering, vars rimlighet prövas genom diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktens villkor och förfalldagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.

Swappportföljens totala marknadsvärde uppgick till -8 067 tkr på balansdagen. Genomsnittlig löptid per balansdagen är 5,3 år.

NOT 33. Upprättad särredovisning

Kommunen upprättar särredovisning för kommunens VA-verksamhet i enlighet med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

RESULTATRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp		2020	2019
Verksamhetens intäkter		192 054	173 641
Verksamhetens externa intäkter			
Brukningssavgifter		159 058	148 496
Övriga intäkter	Not 1	3 932	4 131
Anläggningsavgifter		51 132	58 765
Periodisering årets anläggningsavgifter		-47 397	-54 358
Periodisering tidigare års anläggningsavgifter		13 165	12 078
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (f.d. Va-fonden)		1 537	2 548
Avsättning till investeringsfond		-6 641	-9 400
Interna intäkter (inom koncernen)	Not 1 A	17 268	11 381
Verksamhetens kostnader		178 400	161 438
Verksamhetens kostnader	Not 2	126 109	113 524
Interna kostnader (inom koncernen)	Not 3	12 063	11 509
Avskrivningar	Not 4	40 228	36 405
Verksamhetens nettoresultat		13 654	12 203
Finansiella intäkter	Not 5	8 871	8 171
Finansiella kostnader	Not 6	-22 525	-20 374
Resultat före extraordinära poster		0	0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Periodens resultat		0	0

BALANSRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp		2020-12-31	2019-12-31
Anläggningstillgångar			
Mark, byggn, tekn anl.	Not 7	1 724 005	1 615 798
Maskiner, inventarier	Not 8	452	770
Summa anläggningstillgångar		1 724 457	1 616 568
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	Not 9	17 955	19 923
Kassa och bank	Not 10	13 114	7 003
Summa omsättningstillgångar		31 069	26 926
Summa tillgångar		1 755 526	1 643 494
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Ingående eget kapital			-
Årets resultat			-
Summa eget kapital			-
Avsättning för pensioner (pensionsskuld)	Not 11		
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 12	616 150	581 374
VA kommunlån	Not 13	1 080 266	1 012 257
Investeringsfond		28 041	21 400
Kortfristiga skulder	Not 14	12 318	18 010
Övriga skulder	Not 15	18 751	10 453
Summa skulder		1 755 526	1 643 494
Summa skulder och eget kapital		1 755 526	1 643 494

NOT 1. Övriga intäkter	2020	2019
Externslam Hallsten	2 882	2 844
Radio- och mobilmastar	122	122
Uthyrning och försäljning av vattenmätare	449	366
Tekniska tjänster	283	605
Driftbidrag	196	194
Summa	3 932	4 131

NOT 1A. Interna intäkter	2020	2019
VA-avgifter future	2 038	1 296
Intern övrig tjänst	2 209	2 493
Internt debiterad tid mot plan och investeringar	13 021	7 592
Interna intäkter anslag	0	0
Summa	17 268	11 381

NOT 2. Verksamhetens kostnader	2020	2019
Tjänster, material och förnödenheter	29 424	27 309
Köpt dricksvatten från Stockholm Vatten	22 567	20 249
Avlopp till Stockholm Vatten	25 714	23 249
Elenergi	5 035	4 630
Personalkostnader	43 369	38 087
Summa	126 109	113 524

NOT 3. Interna kostnader	2020	2019	Fördelningsnyckel	Motiv
Interna årsavtal KSF	2 565	2 741	Omsättn.- personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Interna data- och teletjänster	1 637	1 857	Per dator och anknötning	Schablon per användare
Intern lokalhyra	2 330	1 640	Antal rum och yta	
Interna tekniska tjänster SBF	2 294	2 330	Omsättn.- personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Fordonskostnader	2 412	1 915	Faktiskt debiterad kostnad	
Förbrukningsmaterial, arbetskläder mm	0	0	Faktiskt uttag ur förråd	
Övriga interna tjänster	825	1 026	Faktiskt debiterad kostnad	
Summa	12 063	11 509		

NOT 4. Avskrivningar	2020	2019
Avskrivning fastigheter enl plan	39 910	35 553
Avskrivningar inventarier	318	852
Summa	40 228	36 405

NOT 5. Finansiella intäkter	2020	2019
Ränta VA-fond	23	61
Ränta dagssaldo	130	49
Ränta på anläggningsavgifter	8 630	8 003
Övriga finansiella intäkter	88	58
Summa	8 871	8 171

NOT 6. Finansiella kostnader	2020	2019
Internräntekostnad	22 525	20 374
Övrig räntekostnad	0	0
Summa	22 525	20 374

NOT 7. Mark, byggn. tekniska anläggningar	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	1 783 642	1 602 081
Årets aktivering	74 492	181 561
Utgående anskaffningsvärde	1 858 134	1 783 642
Ingående avskrivning enligt plan	-264 267	-228 714
Årets avskrivningar enl plan	-46 270	-35 553
Utgående avskrivningar	-310 537	-264 267
Restvärde	1 547 597	1 519 375
Pågående arbete	176 408	96 423
Summa	1 724 005	1 615 798

NOT 8. Maskiner, inventarier	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	11 339	11 339
Årets inköp	4 188	0
Utgående anskaffningsvärde	15 527	11 339
Ingående avskrivning enligt plan	-10 569	-9 717
Årets avskrivningar enl plan	-4 506	-852
Utgående avskrivningar	-15 075	-10 569
Summa	452	770

NOT 9. Kortfristiga fordringar	2020	2019
Upplupna brukningsintäkter	14 750	15 671
Övriga fordringar	3 205	4 252
Övriga upplupna intäkter	0	0
Summa	17 955	19 923

NOT 10. Kassa och bank	2020	2019
Postgiro		
Bank	13 114	7 003
Summa	13 114	7 003

NOT 11. Avsättning för pensioner (pensionsskuld)	2020	2019
---	-------------	-------------

Värde har ej kunnat beräknas.

NOT 12. Långfristiga skulder	2020	2019
Skuld till VA-kollektivet t o m 2006 *	92 063	94 552
Skuld till VA-kollektivet fr. o m 2007 **	523 544	486 822
Skuld för offentliga bidrag (investering)	543	
Summa	616 150	581 374

* Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto från år 1989-2006.

** Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto under år 2007-2019

NOT 13. VA-Kommunlån	2020	2019
Bokfört värde anl. tillgångar	17 24 457	1 616 568
Skuld till VA-kollektivet fr. o m 2007	-616 150	-581 374
Investeringsfond	-28 041	-21 400
Resultatutjämningsfond (F.d. eget kapital)	0	-1 537
Summa	1 080 266	1 012 257

Motsvarar kommunlån för VA- anläggningstillgångarnas bokförda värde minus det som finansierats via inbetalda anläggningsavgifter (långfristig skuld VA-kollektiv) med avdrag för VA-avdelningens f.d. egna kapital och fonder.

NOT 14. Kortfristiga skulder	2020	2019
Upplupna div. kostnader	12 318	16 473
Skuld till VA kollektivet kortfristig	0	15 37
Summa	12 318	18 010

NOT 15. Övriga skulder	2020	2019
Leverantörsskulder	18 751	10 453
Summa	18 751	10 453

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag 2018:597 om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer vilket bland annat innebär att:

- intäkter i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- fordringar till belopp varmed de beräknas inflyta. Kundfordringar bedöms som osäkra efter individuell bedömning av betalningsförmåga
- tillgångar och skulder till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av intäkter och kostnader har skett enligt god redovisningssed

Finansiella tillgångar

Kommunen placerade under år 2019 400 mnkr i räntefonder som vid anskaffningstillfället klassificerades som finansiella omsättningstillgångar. I enlighet med RKR R7* värderas fonderna efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Fondernas värde har vid årsbokslutet 2020 bokförts till anskaffningsvärdet. Tidigare års värdeminskning har återförts och bokförts som en finansiell intäkt i resultaträkningen.

Finansiella leasingavtal

Leasingavtal klassificeras som finansiella leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelarna och de ekonomiska riskerna som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren, enligt RKR R5. Detta innebär att finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Vid leasingperiodens början redovisas tillgången och skulden till leasingobjektets verkliga värde eller till nuvärdet av minimileaseavgifterna om detta är lägre. Nuvärdet beräknas utifrån leasingavtalets implicita ränta om denna är känd. I annat fall används leasetagarens marginella låneränta. Leasingavgifterna fördelas på ränta och amortering enligt effektivräntemetoden. Leasingavtal som inte klassificeras som finansiell leasing klassificeras som operationell leasing.

Jämförelsestörande poster

I kommunens årsbokslut kan det finnas jämförelsestörande poster. I enlighet med RKR R11 ska en post betraktas som jämförelsestörande när posten uppgår till ett väsentligt belopp och är av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Som jämförelsestörande post betraktas i kommunen poster som överstiger 10 miljoner kronor. Jämförelsestörande poster särredovisas i egen not när dessa förekommer i resultaträkningen. Exempel

på jämförelsestörande poster är nedskrivningar, försäljning av anläggningstillgångar och förändringar och omstrukturering av verksamheter. I årsredovisningen 2020 redovisas inga jämförelsestörande poster.

Sammanställda räkenskaper

Enligt LKBR ska årsredovisningen innehålla sammanställda räkenskaper som även innefattar den kommunala verksamhet som bedrivs av koncernföretag. Ett kommunalt koncernföretag är i detta fall en juridisk person över vars verksamhet, mål och strategier kommunen har ett varaktigt betydande inflytande. Betydande inflytande anses finnas vid ett innehav av minst tjugo procent av rösterna i en juridisk persons beslutande organ.

Den sammanställda redovisningen utgår från RKR R16. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolideringen. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår i avsnittet ”Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten” i årsredovisningen. Inga förändringar i kommunkoncernen har skett under året.

De kommunala bolagen följer Årsredovisningslagen (ÅRL) och Bokföringsnämndens allmänna råd, K3 regelverket. Vid avvikelser i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper vägledande för sammanställda räkenskaper.

Skatteintäkter

Skatteintäkter redovisas det år som de skattskyldigas inkomst tas upp till beskattning och den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Regioners decemberprognos i enlighet med RKR R2.

Anslutningsavgifter för VA

Anslutningsavgifter för VA tas upp som förutbetalda intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Offentliga investeringsbidrag redovisas på samma sätt.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod som överstiger 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till 25 000 kr och gäller som gemensam gräns för materiella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal. Samma beloppsgräns används för att bedöma vad som är väsentliga belopp avseende immateriella tillgångar.

* Rekommendation nummer 7. Samtliga rekommendationer förkortas på samma sätt genomgående i redovisningsprinciperna.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar tas upp i balansräkningen till anskaffningsvärdet med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för gjorda avskrivningar. Kostnader som inte uppfyller definition för anläggningstillgång bokförs som driftkostnad i det räkenskapsår de hänför sig till.

Kommunen tillämpar huvudmetoden och redovisar ränteutgifter, i de fall de förekommer, som kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till.

Avskrivning och avskrivningsmetod

Avskrivning på immateriella och materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning baserat på tillgångens anskaffningsvärde, exklusive eventuellt restvärde. Det innebär att tillgången skrivs av med lika stort belopp varje månad. Avskrivning påbörjas månaden efter det att tillgången tagits i bruk. Kommunen tillämpar komponentavskrivningar på investeringar som har betydande komponenter med en väsentlig skillnad i nyttjandeperioder, i enlighet med RKR R4.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 33, 50, 75 år. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal, till exempel leasing, används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid. På anläggningstillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

Omprövning av immateriella och materiella anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod görs årligen i samband med delårsbokslutet. Om anläggnings nyttjandeperiod avviker väsentligt från tidigare bedömning justeras avskrivningsbeloppen för innevarande och framtida perioder. Exempel på tillfällen när omprövning görs är verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar.

Nedskrivningar

Nedskrivningar hanteras i enlighet med RKR R6. Nedskrivningsbehov bedöms för större anläggningstillgångar om indikation förekommer på att tillgångens verkliga värde understiger redovisat värde.

Bidrag till statlig infrastruktur

I kommunen redovisas bidrag till statlig infrastruktur direkt som en kostnad i resultaträkningen.

Löner

Personalens löner redovisas enligt kontantprincipen. Timanställdas lön för december kostnads- och skuldbokförs i december. Semesterlöneskulden inklusive personalomkostnadspålägg kostnads- och skuldbokförs i december.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS och redovisas enligt den så kallade blandmodellen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning, samt RKR R10 Pensioner.

Pensionskulden är den framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionskulden, inklusive löneskatt, återfinns under rubrikerna avsättningar, kortfristiga skulder och ansvarsförbindelser. Under avsättningar redovisas kompletterande ålderspension, särskild avtalspension före 65 år samt efterlevandepension. Som kortfristig skuld finns redovisat de pensioner som intjänats av de anställda under året, men som betalas ut först under nästföljande år. Under ansvarsförbindelser finns de pensionsförpliktelser som har intjänats före 1998.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar och innan dess som ansvarsförbindelse. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3.

Ersättning moms, enligt LEMK

Kommuner erhåller bidrag för momsersättning från staten för den ingående moms som kan dras av på leverantörsfakturor. Kommuner avviker i detta fall från principen att intäkter och kostnader inte får kvittas mot varandra eftersom kommuner bokför nettokostnaden, dvs fakturans bruttobelopp minus moms som kostnad. Skäl eller analys anges inte eftersom detta är en generell avvikelse hos Sveriges kommuner.

Ändrad redovisningsprincip

I samband med att LKBR trädde i kraft 2019 uppdaterades rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Under 2019 började kommunen att kartlägga och anpassa redovisningen till lag och rekommendationer och arbetet har fortsatt under 2020.

Kommunen redovisar markexploatering netto inom balansräkningen, vilket avviker från gällande redovisningsprincip om bruttoredovisning. Kommunen redovisar tillgångar, skulder, inkomster och utgifter inom exploatering delvis felaktigt i förhållande till gällande redovisningsprinciper. I årsbokslut redovisas exploateringsområden netto inom skulderna på balansräkningen. Beloppet uppgår till 31,4 mnkr. Nettot består av 679,2 mnkr i bruttoinkomster och 647,8 mnkr i bruttoutgifter. Under 2021 kommer bruttoredovisning att börja tillämpas och då kommer även genomgång av vad som ska redovisas som omsättnings-tillgång inom exploatering och anläggningstillgång att fortsätta.

Ett stort projekt har varit kartläggning och anpassning till rekommendationer för exploateringsredovisning, bland annat RKR:s rekommendation R2 intäkter. De ändrade principerna i RKR R2 medför att endast offentliga bidrag initialt skuldredovisas, för att sedan succesivt intäktsredovisas över tillgångens nyttjandeperiod. Tidigare har även bidrag från andra aktörer hanterats på detta sätt, vilket medför att dessa bidrag nu ska intäktsredovisas i sin helhet. Utredningen om de fullständiga effekterna av tillämpningen av RKR R2 intäkter har ännu inte slutförts. Under 2021 kommer kartläggning och anpassning till LKBR och RKR att fortsätta. Fortfarande finns ett antal äldre pågående exploateringsprojekt där succesiv övergång till nya redovisningsprinciper görs.

Effekterna av den genomgång som gjorts under 2020 har redovisats som rättelse fel eller ändrad redovisningsprincip.

Totalt ökade kommunens eget kapital med 266,5 mnkr för de justeringar som beskrivs nedan. Justering har skett genom omräkning av resultatet för 2019 eller direkt via eget kapital. Jämförelsetalen räknas i årsredovisningen om i enlighet med LKBR 5:6 och RKR R12.

Den pågående utredningen om effekterna av anpassningen till RKR R2 har under året varit fokuserat kring projekten inom den nya stadsdelen Vega. Utredningen visade på att det fanns intäkter som skulle ha redovisats tidigare år. Resultatet för 2019 har omräknats (ökat) med 109,1 mnkr avseende intäkter från gatu-kostnadsersättningar samt försäljningar av exploateringsfastigheter i Vega. Samtidigt har 291,2 mnkr avseende intäkter för perioden 2014–2018 justerats direkt mot eget kapital.

Rättelse av fel

Utredningen inom exploatering Vega visade att det även fanns utgifter som redovisats som omsättningstillgång inom balansräkningen, men som inte är aktiverbara utan skulle ha belastat resultatet den period posten uppstod.

Resultatet för 2019 har omräknats (minskat) med 44,9 mnkr, varav 34,6 mnkr avser trafikplats Vega och 10,3 mnkr övriga utgifter som inte var aktiverbara. Eget kapital har justerats direkt (minskat) med 73,2 mnkr för utgifter avseende perioden 2014–2018, varav 32,2 mnkr avser trafikplats Vega och 41 mnkr övriga utgifter som inte är aktiverbara.

Utgifter för trafikplats Vega avser främst medfinansieringsavtal med Trafikverket, vilka ska redovisas i den period de skrivs på, innan 2019.

I RKR R4 Materiella anläggningstillgångar skrevs ett förtydligande om att utgifter för hyra av moduler inte är aktiverbara. Tidigare redovisade kommunen utgifter för evakueringar såsom modulhyra som anläggningstillgång i balansräkningen.

Under 2020 har kommunen fortsatt gå igenom och rätta redovisningen avseende detta. Resultatet för 2019 har omräknats (minskat) med 6,4 mnkr. Eget kapital har justerats direkt (minskat) med 8,5 mnkr.

Utgifter för förstudier är inte aktiverbara som anläggningstillgång i balansräkningen utan ska belasta resultatet i den period kostnaden uppstår. Kommunen har därför rättat utgifter avseende ett projekt inom IT där ett projekt för förstudie och som felaktigt redovisats som anläggningstillgång. Resultatet för 2019 har omräknats (minskat) med 0,4 mnkr och eget kapital har justerats direkt (minskat) med 0,4 mnkr.

Foto: Victoria Koskela

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, av fullmäktige valda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder, inklusive de gemensamma nämnderna Södertörns överförmyndarnämnd och Södertörns upphandlingsnämnd, samt som utsedda lekmannarevisorer även verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Revisorerna granskar på uppdrag av kommunfullmäktige men är oberoende och genomför sin granskning självständigt med utgångspunkt från sin riskanalys.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Revisionsbyrån EY har biträtt oss vid granskningen.

Årsredovisningen visar ett positivt ekonomiskt resultat och omfattar en tydlig utvärdering av gällande mål och uppdrag. Dock noteras att kommunen inte fastställt tydliga mål avseende god ekonomisk hushållning inför 2020. Kommunstyrelsen har därför utvärderat god ekonomisk hushållning delvis mot mål från år 2019. Detta bedömer vi vara en tydlig brist i årsredovisningen. Det lagstadgade balanskravet uppfylls och balanskravsavstämningen visar på ett positivt resultat.

Revisionen noterar att nämnderna sammantaget redovisar positiva resultatavvikelser mot budget. Dock redovisar Socialnämnden åter underskott, vilket är oroväckande. Även Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar återigen ett underskott.

Revisionen ser mycket allvarligt på detta och understryker vikten av en tydlig och aktiv ekonomi- och verksamhetsstyrning för att nå en verksamhet i balans. Revisionen har för avsikt att särskilt följa utvecklingen nogsamt under år 2021.

Revisionen har under 2020 genomfört flera fördjupade granskningar där både starka sidor och brister i kommunens verksamheter har synliggjorts. Bland dessa vill vi särskilt lyfta fram den granskning av samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård som genomförts tillsammans med regionens revisorer. Av granskningen framgår vissa förbättringsområden men på övergripande nivå framgår det att äldreomsorgsnämndens verksamheter har ett efter förutsättningarna väl ordnat mottagande av invånare som behöver fortsatt stöd från kommunen efter sjukhusvistelse. Vi har också genomfört en granskning av arbetet med likvärdighet i grundskolan som visar att grund- och förskolenämndens verksamheter har ett robust kvalitetsarbete som utvecklats ytterligare under 2020.

Granskningen pekar dock på vissa behov av att se över modellen för resurstilldelning och tilläggsbelopp.

En mindre positiv bild har uppdragets genom vår granskning av inköp och direktupphandlingar. Granskningen visar på stora brister i den interna kontrollen inom alla granskade nämnder, gällande de inköp och upphandlingar som förvaltningarna genomför utan medverkan från Upphandling Södertörn. I granskningen framgår väsentliga brister i både styrning, kompetens, dokumentation och uppföljning. Revisionen kommer fortsatt att följa hanteringen av frågan och i detta även inkludera de nämnder som inte omfattats av den fördjupade granskningen.

Revisorerna har i sin årligen återkommande granskning av administrativ intern kontroll återigen påpekat de sedan många år kvarstående bristerna i intern kontroll avseende löneprocessen. Vi noterar att kommunstyrelsen har valt att uppmärksamma dessa iakttagelser i årsredovisningen och hyser förhoppningar om åtgärder under kommande år. Vidare har revisionen genomfört sin årliga uppföljning av granskningar som ligger två till tre år tillbaka i tiden. Vår bedömning är att kommunen i stor utsträckning har beaktat revisorernas iakttagelser och rekommendationer, samt vidtagit relevanta åtgärder. Dock noteras att det fortfarande pågår ett arbete med att åtgärda revisionens rekommendationer rörande tidigare granskning av korruptionsförebyggande arbete i kommunen. Revisionen kommer fortsatt att följa utvecklingen.

En annan återkommande fråga för revisionen har varit att följa utvecklingen kring de medialt och genom rättsprocesser uppmärksammade modulhusbostäder kommunen haft för avsikt att uppföra. Under året har brister uppdragets avseende kommunstyrelsens interna kontroll gällande hantering av hyresavtal. Revisionen har noterat att det pågår en intern utredning rörande hantering av hyresavtal och har för avsikt att följa upp denna under år 2021, för revisionell riskbedömning.

Revisionen har för avsikt att fortsatt följa dessa specifika ärenden, men även tillse kommunstyrelsens kontroll över andra former av verksamhetskritiska och monetärt väsentliga delegationsbeslut.

Revisionen har under året uppmärksammat kommunstyrelsens ägarstyrning av SRV. Revisionen är kritisk till att det saknas ägardirektiv och att styrningen av bolaget förefaller vara svag trots dess samhällskritiska värde.

Under året har vi noterat att kommunen bedriver ett projekt för att tydliggöra sin finansiella redovisning av exploateringsprojekt, vilket framgår av årsredovisningen. Detta för att fullt ut följa god redovisningssed. Vi ser positivt på detta och har för avsikt att nogsamt följa upp detta arbete i samband med granskningen av delårsbokslutet 2021.

Avslutningsvis vill vi lyfta fram att vi under året har träffat samtliga nämndpresidier och i dessa samtal bland annat diskuterat varje nämnds hantering av covid-19 och de risker och

utmaningar som respektive verksamhet ställts inför. Utifrån dessa samtal är vår bedömning att Haninge kommun under året har bedrivit ett tydligt, sammanhållet och strukturerat arbete för att minska de negativa effekterna av pandemin.

Med utgångspunkt från ovanstående iakttagelser och noteringar gör vi följande bedömningar:

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Haninge kommun har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna, i allt väsentligt är rättvisande. Dock med noteringen att det pågår ett arbete i kommunen för att följa god redovisningssed fullt ut.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ. Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Som underlag för vår bedömning åberopar vi bifogade rapporter.

HANINGE DEN 28 APRIL 2021

Rolf Brehmer

Göran Eriksson

Wulf Schroeder

Ella Carlsson

Krister Selling

Per-Erik Åkerman

Mikael Gillersand

Tommy Larsson

TILL REVISIONSBERÄTTELSEN HÖR BILAGORNA:

- De sakkunnigas rapporter
- Granskningsrapporter från lekmanrevisorerna och revisionsberättelser från bolag/förbund

Hållbar utveckling och kvalitet

FN:s Brundtlandkommission definierade hållbar utveckling som ”utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov”. Hållbarhet ska balansera de tre perspektiven av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Det innebär att dagens generation inte ska förbruka de resurser som behövs för kommande generationer.

AGENDA 2030 OCH DE GLOBALA MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

För att nå hållbar utveckling har världens länder antagit FN:s Agenda 2030. Det handlar om 17 övergripande mål med sammanlagt 169 delmål för att nå en hållbar utveckling med fokus på att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga och trygga samhällen. De globala målen är integrerade och balanserar de tre hållbarhetsperspektiven. Sverige har i hög utsträckning lagstiftning och riksdagsbundna mål som motsvarar målen i Agenda 2030. Regeringen anger att genomförandet av Agenda 2030 ska ske genom att integrera arbetet i ordinarie processer.

HANINGE KOMMUNS ARBETE MED AGENDA 2030

Haninge kommuns vision, politiska inriktning och mål omfattar stora delar av Agenda 2030-målen. Arbetet med att uppnå kommunfullmäktiges mål bidrar därmed till genomförandet av Agenda 2030-målen. Sedan 2017 har regelbundna interna hållbarhetsseminarier genomförts för att öka den gemensamma kunskapen om Agenda 2030 och kommunens hållbarhetsarbete.

PERSPEKTIV MILJÖMÄSSIG HÅLLBARHET

Det klimat- och miljöpolitiska programmet ger en samlad bild av kommunens klimat- och miljöambitioner. Programmet har nära koppling till Agenda 2030. Programmet innehåller fyra fokusområden, nämligen fossilfria resor och transporter, hållbar stadsutveckling, rent vatten och naturens mångfald samt hållbar konsumtion och resurseffektiva kretslopp.

Under fullmäktiges mål 1 redovisas resultaten av kommunens arbete för att minska utsläpp av växthusgaser från resor och transporter, minskad energianvändning i kommunens lokaler och fastigheter samt återvinning av hushållsavfall. Nedan redovisas ett urval av övriga resultat av arbetet med programmet.

Område fossilfria resor och transporter

Mål i det klimat- och miljöpolitiska programmet: Kommunens resor och transporter är fossilfria 2025. I Haninge är alla resor och transporter fossilfria 2030.

Kommunens arbete består av tre delar; att öka andelen förnybara bränslen i befintliga fordon, att byta ut fordonsparken till fordon som kan drivas helt av förnybara bränslen samt att på olika sätt främja ett transporteffektivt samhälle.

Haninge ingår i Södertörns kommunernas samordnade varudistribution. Det betyder att leveranser av varor till kommunens verksamheter lastas på en plats och transportererna planeras för att minimera klimatpåverkan och maximera servicenivån. Transporterna sker helt med förnybara drivmedel.

Programmets ambition omfattar även att minska transporterna totalt. Pandemin 2020 har lett till att fysiska möten har ställts om till digitala möten, vilket sammantaget har lett till mindre resande och därmed minskade utsläpp oavsett färdmedel. Kommunens personal har möjlighet att använda kommunens elcyklar för kortare resor. Kommunen har två skolbussar som körs med förnybart bränsle. Skolbussarna har ersatt flera skoltaxibilar vilket lett till både ekonomisk och miljömässig vinst. Skolskjutsar samplaneras i så hög grad som möjligt.

Flera åtgärder har även genomförts för att främja beteendeförändringar som bidrar till hållbara resor. Nytt regionalt cykelstråk som uppfyller regionala krav på hastighetsäkrade passager och anpassade busshållplatser har invigts. Vintercykling har underlättats. För att få säkrare skolvägar har elever och vårdnadshavare besvarat enkäter, utifrån resultaten har åtgärder genomförts. Kommunens skolor har deltagit i en gång- och cykeltävling. Kommunen deltar även i det regionala transportprojektet, Fossilfritt 2030 - Stockholms län. Under 2020 har fokus inom projektet främst varit på att identifiera nuläge och utvecklingsområden vad gäller fossilfria transporter och hållbart resande inom kommunen.

Kommunen har infört en tjänst för säkra digitala videomöten för social- och äldreförvaltningens verksamheter. Tjänsten har inte kunnat användas i avsedd utsträckning än, men många möten som inte hanterar känsliga uppgifter har ersatts av digitala möten. Alla digitala mötesverktyg som används bidrar till att antalet tjänsteresor kommer att kvarstå på en lägre nivå än innan pandemin, med lägre utsläpp som följd.

Hållbar stadsutveckling

Mål i det klimat- och miljöpolitiska programmet: Planering och byggande sker resurseffektivt och klimatanpassat samt bidrar till en god och hälsosam livsmiljö. Ekosystemtjänster i den byggda miljön värnas och utvecklas.

Arbetet för att möta klimatförändringar och miljömål ingår på ett naturligt sätt i kommunens verksamhet, både i detaljplanering och myndighetsutövning. Detaljplanerna Tungelsta södra och Jordbro etapp 1 ger tillsammans närmare 800 kollektivtrafknära bostäder. För att säkerställa att grönska och ekosystemtjänster finns i kvarter som detaljplanläggs har kommunen börjat använda ett nytt verktyg i ordinarie detaljplanprocess. Stadsbyggnadsprojektet Torvalla har identifierat innovativa lösningar inom klimat- och miljöområdet.

Foto: Kirsi Forsberg

Kommunen erbjuder rådgivning i energifrågor till små- och medelstora företag, organisationer och privatpersoner genom den kommunala energi- och klimatrådgivningen. Under 2020 kontaktade 45 personer från Haninge Energi- och klimatrådgivningen, vilket innebär en viss ökning jämfört med 2019. Vanligast är frågor om uppvärmning och solceller, under hösten genomfördes därför ett webinarium på temat solceller. Alla som köpt lagfart i kommunen får information om energi- och klimatrådgivningen.

Rent vatten och naturens mångfald

Mål i det klimat- och miljöpolitiska programmet: Naturvärden, biologisk mångfald och ekologiska spridnings samband skyddas och utvecklas. Samtliga vatten uppnår god status.

Kommunen har genomfört flera åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Skötsel av det värdefulla Forsla kärr söder om Brandbergen har utökats och igenvuxen mark vid Skutan håller på att öppnas upp. Eklandskap vid Vädersjön och på Smådalarö har öppnats upp. Jätteloka är en invasiv växt som hotar den biologiska mångfalden och bekämpning pågår enligt kommunens bekämpningsplan.

I många parker har gräsklippningen minskats och ytorna som sköts som ängsmark har ökats för att gynna biologisk mångfald. En digital karta med enskilda träd i främst stadsmiljö och deras ekologiska samband används som ett underlag för samhällsplanering och skötsel.

En plan har tagits fram för att utveckla och tillgängliggöra Rudans naturområde, kulturparken i Handen ska utvecklas. Tillgänglighetsåtgärder har genomförts längs Maxingeslingan i Rudans naturreservat och vid Skutan för att fler ska få möjlighet att vistas i naturen och nya informationstavlor om natur- och kulturmiljön har satts upp i Rudans naturreservat. Färre antal naturguidningar har genomförts jämfört med tidigare år med anledning av Covid-pandemin.

Tvärförbindelse Södertörn har gett ökad uppmärksamhet på det svaga gröna sambandet mellan Hanvedenkilen och Tyresta-kilen, två av länets större sammanhängande grönområden. Kommunen har framfört att åtgärder behöver vidtas för att inte försämra detta svaga samband, utan att det istället behöver stärkas i samband med planeringen av Tvärförbindelse Södertörn.

Målet att samtliga vatten i kommunen ska uppnå god status innebär ett långsiktigt arbete. På sikt planeras lokala åtgärdsprogram tas fram för varje avrinningsområde i kommunen, vilket handlar om cirka 15 områden. Ett lokalt åtgärdsprogram för Drevviken tas upp för beslut under början av 2021. I programmet föreslås gemensamma åtgärder för alla kommuner runt Drevviken och åtgärder per kommun. För Haninge innebär det att nya dammar ska byggas för dagvattenrening.

Hållbar konsumtion och resurseffektiva kretslopp

Mål i det klimat- och miljöpolitiska programmet: Kommunens konsumtion bidrar till en hållbar utveckling, en minskad resursanvändning och en cirkulär ekonomi. År 2030 är kommunen klimatneutral.

Foto: Fredrik Hjerling

Pandemin har medfört extra arbete inom alla offentliga kök och större andel ersättningsprodukter än vanligt eftersom grossisterna var tvungna att krympa sina sortiment då den privata sektorn kraftigt minskade sina inköp. Trots detta har miljöpåverkan från den offentliga måltiden minskat jämfört med föregående år och alla indikatorerna går åt rätt håll. Andelen ekologiska inköp (kg) har ökat till 48 procent jämfört med 44 procent år 2019. Mängden inköpt kött har minskat till 8,8 procent av inköpsvolymen (9,1 kg). Andel inköpt köttträvara med svenskt ursprung har ökat kraftigt de senaste åren, från 41 procent år 2018 till 88 procent år 2020.

Kommunen har tillsammans med SRV och övriga ägarkommuner, tagit fram en ny avfallsplan för 2021-2030 som beräknas tas upp för antagande i början av 2021. Planen kommer att innehålla nya mål för att förebygga, återanvända och återvinna avfall, mål för minskad nedskräpning, mål för deponering av avfall samt mål för hantering av farligt avfall.

Kommunen har arrangerat aktiviteter för att inspirera medborgarna att bidra till mer hållbara konsumtionsmönster. Kommunens miljöverkstad har genomfört naturguidningar, workshops och andra anpassade utomhusaktiviteter under året för skolklasser och allmänhet.

HÅLLBARHET I ETT SOCIALT PERSPEKTIV

De fullmäktigemål som kopplar till social hållbarhet är mål 2; I Haninge ska tillväxten vara hållbar, mål 3; I Haninge ska medborgarna vara trygga oavsett skede i livet, mål 4; Haninge ska erbjuda innovativ skola med höga förväntningar som skapar konkurrensfördelar i livet och mål 5; I Haninge ska attraktivt kultur och fritidsutbud finnas. I årsredovisningens målavsnitt redovisas resultaten av kommunens samlade arbete för de övergripande målen.

Kommunfullmäktige har beslutat att inrätta en beredning för social hållbarhet med uppdraget att ta fram ett program för social hållbarhet. Det ska vara ett koncernövergripande styrdokument som syftar till att ge en samlad bild och prioritering av Haninges ambitioner vad gäller sociala hållbarhetsfrågor. Samtliga förvaltningar och bolag deltar i projektgruppen som håller på att ta fram ett programförslag.

HÅLLBARHET I EKONOMISKT PERSPEKTIV

Ekonomisk hållbar kommun handlar om att kommunens verksamheter ska bedrivas så att de gör mesta möjliga nytta för kommunens invånare och att varje krona används på bästa möjliga sätt. Verksamheterna ska bidra till att kommunens beslutade mål och uppdrag uppfylls inom ramen för gällande lagstiftning.

Kommunen följer principen om att varje generation ska bära sina egna kostnader. Kommunen får inte skjuta ekonomiska underskott framför sig och får inte heller ha orimligt höga överskott. Det handlar om att göra kloka avvägningar av vilka investeringar kommunen kan genomföra när kapitalkostnaderna ska fördelas rättvist över generationerna.

Hållbar utveckling i verksamheterna innebär att verksamheten utförs med bästa möjliga kvalitet med tillgängliga resurser. Uppdraget styrs i de flesta fall av en omfattande lagstiftning eller motsvarande styrdokument. Medborgares och intressenters behov och önskemål är vägledande. För att resurserna ska

användas på bästa sätt måste det finnas en balans mellan att göra rätt saker och göra saker på rätt sätt, den inre effektiviteten. De verksamheter som kommunen ska tillhandahålla och de satsningar som görs, ska hålla under överskådlig tid.

I årsredovisningens målavsnitt redovisas resultaten inom de övergripande målområdena Medborgare och Miljö och samhälle. Det handlar om att nå ett gott liv i Haninge. I avsnittet finansiell analys redovisas kommunens ekonomiska ställning på kort och lång sikt.

KVALITETS- OCH VERKSAMHETSUTVECKLING

Kommunen har påverkats av pandemin 2020 vilket har lett till att verksamheterna har genomfört en mängd förändringar och anpassningar utifrån riskanalyser allt eftersom förutsättningarna ändrats under året. I vissa fall har utvecklingen påskyndats. Digitalisering har skjutit fart, tekniken har förbättrats då verksamheterna snabbt ställt om sin verksamhet utifrån rådande förhållanden.

DE FYRA KVALITETSKRITERIERNA ÄR:

Bemötande

Vi bemöter våra kunder professionellt med lyhördhet och flexibilitet. Ett gott bemötande är också avgörande för hur kunderna uppfattar vår verksamhet och därmed för våra resultat.

Inflytande

Vi ger våra medborgare och kunder inflytande över verksamheten i så stor utsträckning som möjligt. Vi möter ständigt nya kunder i våra verksamheter. För att kunna erbjuda var och en av dem inflytande är vi öppna för nya idéer och förslag.

Tillgänglighet

Vi har korta svarstider, ledtider och snabba reaktioner på kundernas behov. Vi beaktar tillgänglighetsaspekter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning. Varje verksamhet behöver ta reda på vilken tillgänglighet kunderna prioriterar och anpassa verksamheten efter önskemålen.

Trygghet

Vi visar omtanke om våra kunder. Ett professionellt bemötande och tydliga beskrivningar av vad kunden kan förvänta

I kommande stycken finns några exempel på förbättrad kvalitet utifrån kvalitetskriterierna.

Bemötande och inflytande

Medborgar- och brukardialog är två viktiga verktyg för att stärka beslutsunderlag och kunskaper hos både förtroendevalda och tjänstemän. År 2020 har inneburit andra förutsättningar för dialoger och kommunen har ställt om och anpassat dialogerna utifrån pandemin.

Under året har kommunfullmäktige beslutat att Haningeförslaget ska införas. Genom Haningeförslaget ska medborgarnas möjlighet att påverka och lämna förslag på den kommunala verksamheten ökas, jämfört med tidigare system för medborgarinflytande för medborgarförslag. Förslagen ska hanteras digitalt och andra medborgare kan läsa och stötta förslag. När flera stödjer ett förslag tas det upp för politiskt beredning.

Tillgänglighet och trygghet

Det blev extra tydligt under 2020 att tillgången till olika former av service är avgörande för att kommunens invånare ska få möjlighet att tillvarata sina demokratiska rättigheter. För en del invånare är biblioteken den huvudsakliga platsen för dator- och internetåtkomst och hur denna tillgång regleras kan vara avgörande för tillgången till digitala samhällstjänster och samhällsinformation. Trots pandemin har kommunen kunnat ge invånarna nödvändig samhällsservice genom tillgång till datorer och annat stöd.

Kommunens webbplats ska uppfylla EU:s nya direktiv för webbtillgänglighet. Syftet med direktivet är att en webbplats ska vara tillgänglig för alla oavsett eventuella funktionsnedsättningar. Kommunen har säkrat att alla digitala kanaler ska kunna uppfylla det nya lagkravet.

Verksamheter och mötesplatser ska vara utformade så att personer med funktionsnedsättning kan delta på lika villkor som alla andra. Tillgänglighet till lokaler förbättras löpande och hörselslingor används då det är möjligt. Tillsammans med andra Söderortskommuner har en katalog med kultur- och fritidstips för personer som behöver extra stöd gett ut. Syftet är att göra kultur- och fritidsutbudet tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.

Kommunen prioriterar att medborgarnas trygghet ska öka och ett fullmäktigemål handlar om ökad trygghet. Kommunens lokala trygghetsmätning har genomförts under hösten 2020. Jämfört med förra mätningen har medborgarnas upplevda trygghet minskat något. Trygghetsmätningen analyseras under trygghetsmålet i årsredovisningens målavsnitt. En annan trygghetsundersökning med cirka 1 250 elever i gymnasiet har genomförts. Undersökningen visar att 96 procent av eleverna är trygga i sin skolmiljö. De flesta eleverna har också högt förtroende för skolans personal.

KVALITET I KOMMUNENS BOLAG

Tornbergets kundundersökning mäter hur bolagets hyresgäster upplever kvaliteten på Tornbergets tjänster och de kommunala verksamhetslokalerna. Det är en nationell mätning som omfattar ett 80-tal kommunala fastighetsorganisationer. Senaste resultatet visade att Tornberget är bäst i landet inom några områden och kom totalt på tredje plats. Tornberget vill vara lyhörd och bemöta kunderna på ett trevligt och professionellt sätt. I den nationella mätningen placerar sig Tornberget på en andraplats. Bolaget vill ge hyresgästerna inflytande över verksamheten i så stor utsträckning som möjligt. I undersökningen placerar sig Tornberget på tredje plats i landet vad gäller att vara lyhörd och ge kunderna inflytande över förvaltningen av verksamhetslokalerna.

Haninge Bostäders årliga nöjd kundundersökning visade att 77 procent är nöjda eller mycket nöjda med bemötandet från bolagets medarbetare, vilken är en ökning med två procentenheter jämfört mot 2019.

Bostadsbolaget ger kunder inflytande över verksamheten i så stor utsträckning som möjligt. Kunderna framför synpunkter och förbättringsförslag i regelbundna undersökningar. Inflytande sker även genom hyresgästdialog både med lokala föreningar och med hyresgästföreningen Stockholm. Information sker via hemsida, i portarna, genom tidning, e-post, sms och telefon. Enligt kundundersökningen var 64 procent nöjda eller mycket nöjda med inflytandet (61 procent 2019).

KVALITETSUTVECKLING MED HJÄLP AV NYCKELTALSJÄMFÖRELSE

Haninge deltar i SKR:s nyckeltalsnätverk Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) tillsammans med cirka 260 andra kommuner. KKiK redovisar och jämför resultat inom områden som är av stort intresse för invånarna. Resultaten har ambitionen att i ett övergripande perspektiv beskriva kommunens kvalitet och effektivitet i jämförelse med andra kommuner. Ett 40-tal nyckeltal ingår, uppdelat på Barn och unga, Stöd och omsorg samt Samhälle och miljö.

Nyckeltalet kan spegla resultat utifrån vad som är syftet med tjänsten, till exempel slutat med missbruk eller fått bättre skolresultat. Andra nyckeltal avser upplevd kvalitet eller väntetid för kommunal service. Några mäter utbudet, vilket är en annan dimension av upplevd kvalitet. Några nyckeltal mäter resurser i form av kostnader, personaltäthet eller liknande. Några nyckeltal används i styrning av fullmäktiges mål, till exempel andel behöriga till gymnasiet och nöjd kundindex (NKI) för företagare. Andra nyckeltal inom stöd och omsorg, barn och unga följs upp av förvaltning och nämnd. I tabellen redovisas några nyckeltal med utfallsvärde 2020. Inget nyckeltal i tabellen används som indikator av fullmäktige.

KKIK NYCKELTAL

Barn och unga		2017	2018	2019	2020
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	Haninge	85,2	89,3	86,1	86,5
	Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	91,5	90,9	90,5	91,0
	Södertörns kommunerna (ovägt medel)	89,2	89,1	87,4	88,5
Elever i åk 9 med lägst betyget E i idrott och hälsa, kommunala skolor, andel (%)	Haninge	89,8	89,1	90,6	89,8
	Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	92,4	93,4	93,5	93,2
	Södertörns kommunerna (ovägt medel)	91,9	92,2	91,4	91,1
Stöd och omsorg		2017	2018	2019	2020
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	Haninge	69	70	89	82
	Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	76	80	80	79
	Södertörns kommunerna (ovägt medel)	73	75	81	81
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Haninge	91	88	89	91
	Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	89	86	85	86
	Södertörns kommunerna (ovägt medel)	87	85	84	86
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Haninge	81	78	80	76
	Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	79	78	78	79
	Södertörns kommunerna (ovägt medel)	81	77	75	77
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	Haninge	79	78	77	74
	Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	80	83	85	82
	Södertörns kommunerna (ovägt medel)	75	79	86	75
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	Haninge	10	11	12	11
	Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	12	12	13	12
	Södertörns kommunerna (ovägt medel)	13	13	12	12

Grön betyder att resultatet är bättre än genomsnittet, gult betyder att resultatet är inom genomsnittet, rött betyder att resultatet är under genomsnittet.

Haninge använder också andra mätningar för att jämföra och förbättra sig, till exempel Öppna Jämförelser som finns för många olika verksamhetsområden.

Ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång som används för stadigvarande bruk och som är av betydande värde, till exempel fastigheter, maskiner och inventarier.

Avskrivningar

Fördelning av en anläggningstillgångs anskaffningskostnad under tillgångens förväntade nyttjandeperiod.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen på balansdagen. Balansräkningen delas upp i tillgångar, skulder och eget kapital.

Driftbudget

Alla nämnder har en driftbudget som avser löpande kostnader för nämnden.

Driftredovisning

Redovisar det ekonomiska utfallet för perioden i förhållande till budgeterade intäkter och kostnader.

Eget kapital

Kommunens eget kapital är skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder. Eget kapital anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten avser investeringar i anläggningstillgångar. Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd.

Investeringsredovisning

I investeringsredovisningen redovisas kommunens investeringar i anläggningstillgångar under året. Investeringarna jämförs med investeringsbudgeten.

Internränta

Internräntan anger kommunens genomsnittliga finansieringskostnad. Kommunens anläggningstillgångar belastas med internränta.

Jämförelsestörande post

Post som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och som inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Posten har ett väsentligt belopp som stör jämförelser med andra perioder.

Kapitalkostnad

Samlingsbegrepp för avskrivningar och internränta.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändringen av likvida medel. Betalningsflödena delas upp på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Kommunkoncernen

De kommunala förvaltningsorganisationer och bolag som ingår i den sammanställda redovisningen.

Komponentavskrivning

En anläggningstillgång kan bestå av olika komponenter vilka skrivs av under olika nyttjandeperioder.

Kortfristig fordran och skuld

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning inom 1 år.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan användas på kort sikt. Likvida medel består av kassa (kontanter, mottagna checkar, postväxlar, utbetalningskort), bankmedel samt bank- och plusgiro.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt. Likviditeten beräknas genom att dividera omsättningstillgångar (minus varulager) med kortfristiga skulder.

Långfristig fordran och skuld

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning senare än 1 år.

Nettoinvestering

Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.

Nettokostnad

Skillnaden mellan driftbudgetens intäkter och kostnader. För en enskild förvaltning består nettokostnaden av såväl interna som externa poster.

Nyttjandeperiod

Den tid under vilken en tillgång förväntas bli utnyttjad för sitt ändamål.

Omsättningstillgång

Tillgång avsedd för omsättning eller förbrukning. Omsättningstillgångar delas in i varulager, fordringar, kortfristiga placeringar samt likvida medel.

Periodisering

Metod för att fördela intäkter och kostnader till den period de tillhör, detta i syfte att få ett rättvisande resultat i perioden.

Resultaträkning

Beskriver periodens ekonomiska resultat för verksamheten.

RIPS

Innehåller riktlinjer för att beräkna pensionsskulden. RIPS är en beräkningsmodell som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har antagit.

Ränteswap

Innebär en överenskommelse mellan två aktörer om att under en bestämd tidsperiod utbyta ränteflöden. Exempelvis kan en aktör välja att betala en fast ränta i utbyte mot att erhålla rörliga räntebetalningar.

Självfinansieringsgrad

Kassaflödet från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringarna.

Soliditet

Betalningsförmåga på lång sikt. Soliditeten beräknas genom att dividera det egna kapitalet med totalt kapital.

Swapavtal

En swap är en form av derivatinstrument som utgör ett avtal mellan två parter om att göra betalningar till varandra i framtiden i enlighet med vissa villkor, ofta med syfte att justera finansiell risk. Derivatinstrument är ett samlingsnamn på en form av värdepapper. De vanligaste derivaten är optioner, terminer, warranter och swappar. Kännetecknande för finansiella derivat är att de är kopplade till händelser eller förutsättningar vid en specifik tidpunkt i framtiden.

Utdebitering

Anger hur många kronor per intjänad hundralapp som ska betalas i kommunalskatt.

Årsarbetare

Årsarbetare anger hur många anställda man skulle ha haft om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade summeras till heltidsanställningar.

Förkortningar

AB	Aktiebolag	Mnkr	Miljoner kronor
APU	Arbetsplatsundersökning	m2	Kvadratmeter
BNP	Bruttonationalprodukt	NKI	Nöjd kund-index
COSO	Ramverk för arbete med intern kontroll	NMI	Nöjd medborgar-index
CO2e	Koldioxidekvivalenter (klimatmått)	NRI	Nöjd region-index
e-	Elektroniskt (digital kommunikation, exempelvis e-förslag)	RIPS	Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld
F-9	Förskoleklass till årskurs 9	RKR	Rådet för kommunal redovisning
HME	Hållbart medarbetararrangemang	RPA	Datorprogram som instrueras att göra ett arbete
HVO	Fossilfri diesel	SCB	Statistiska centralbyrån
IT	Digital informationsteknik	SFI	Svenskundervisning för invandrare
KreMiMa	Haninge förskolors hållbarhetscenter	SKR	Sveriges kommuner och regioner (hette tidigare SKL)
kWh	Kilowattimmar	tkr	Tusen kronor
LED	Energisnåla lysdioder	VA	Vatten och avlopp
LEMK	Lag om ers till kommuner för viss moms	Åk	Årskurs
LOV	Lag om valfrihetssystem	ÖJ	Öppna jämförelser
LSS	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade	ÖP	Översiktsplan

HANINGE KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2020

